

Základní škola a mateřská škola
příspěvková organizace Kamenický Šenov

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání MŠ Mistrovická Kamenický Šenov

ředitel ZŠ a MŠ
Mgr. Vlček Tomáš

vedoucí učitelka na MŠ
Jakoubková Renata

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

ŠVP byl zpracován podle zásad **Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání** vydaný MŠMT ČR 2004 a v souladu s obecně platnými právními předpisy s úpravou platnou od 1.9.2022.

ŠVP vychází z analýzy činnosti MŠ z předchozího období, z posouzení dosavadní práce a porovnání s požadavky RVP PV.

ŠVP je zpracován týmem pedagogických pracovníků a jeho účinnost je plánována na období neurčité s pravidelnou aktualizací, na základě evaluačních činností.

ŠVP představuje komplexní program práce MŠ a je zpracován do několika tematických bloků, které vychází z praktických životních problémů a situací, které jsou zaměřeny k určitým činnostem.

Takto zpracovaný ŠVP je směrodatný pro vypracování jednotlivých Třídních vzdělávacích programů /plánů/ pro MŠ Mistrovicovou.

ŠVP je k dispozici v mateřské škole v šatnách, na vyžádání u učitelek ve třídách, v kanceláři vedoucí učitelky na MŠ a u ředitele ZŠ a MŠ, na webových stránkách školy.

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Hekerlová Jitka

Platnost dokumentu: od 1. 9.2023

Číslo jednací: ZSKS/008/2023/M

Obsah:

I.	Identifikační údaje školy	4
II.	Charakteristika školy	5
III.	Podmínky vzdělávání	8
	• Materiální podmínky	
	• Životospráva	
	• Psychosociální podmínky	
	• Organizace	
	• Personální podmínky	
	• Řízení školy	
	• Péče o zdraví	
	• Spolupráce s rodinou	
	• Spolupráce se SPC, logopedie	
	• Spolupráce s institucemi	
	• Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných	
	• Distanční vzdělávání	
	• Akce a aktivity	
IV.	Organizace vzdělávání	20
	• Organizace dne v MŠ	
	• Koncepce školy	
V.	Charakteristika vzdělávacího programu	28
	• Vzdělávací cíle, klíčové kompetence, oblasti vzdělávání	
	• Naplňování cílů	
	• Zásady, principy, metody a formy práce	
	• Vzdělávací záměr ŠVP	
VI.	Vzdělávací obsah	57
	• Formy a metody práce	
	• Zásady	
	• Charakteristika a cíle integrovaného bloku	
	• Očekávané výstupy	
	• Obsah vzdělávacího bloku „Vodní kapka na cestách“	
VII.	Evaluační systém	112
	• Oblasti	
	• Kritéria	
	• Metody a formy	
	• Časový plán	
	• Systém	
	• Zpráva	
	• Přílohy /dotazníky/	

I. Identifikační údaje o škole

Název: Základní škola a mateřská škola, příspěvková organizace
Kamenický Šenov

Adresa: nám.Míru 616, Kamenický Šenov 471 14, okres Česká Lípa

Ředitel školy: Mgr. Vlček Tomáš

Kontakt: telefonní číslo: 487 767 330

Internetové stránky: www.zsks.cz

e-mail: škola@zsks.cz

IČO: 49864653

Zřizovatel: Město Kamenický Šenov

Adresa: Osvobození 470, Kamenický Šenov 471 14

Kontakt: telefonní číslo: 487 712 011

Fax: 487 712 000

Internetové stránky: www.kamenicky-senov.cz

e-mail: info@kamenicky-senov.cz

Adresa MŠ: MŠ Mistrovická 618, Kamenický Šenov 471 14

Kontakt: telefonní číslo: 607 536 750, 487 767 400

Internetové stránky: <http://ms-mistrovicka.webnode.cz/>

e-mail: mistrovicka@seznam.cz

II. Charakteristika mateřské školy

Mateřská škola Mistrovická je patrová budova, jejíž kapacita je 50 dětí, kterým nabízí celodenní výchovu a vzdělávání celkem 4 kvalifikované pedagogické pracovnice, asistentka pedagoga, chůva a 2 provozní zaměstnanci. MŠ navštěvují děti od 2 do 7 let, které jsou rozděleny podle věku a potřeb do dvou tříd.

Je to zděná, původně rodinná vila, v níž byla v roce 1991 provedena modernizace a rozsáhlá rekonstrukce, prostorově vyhovuje potřebám dětí a plnění výchovných cílů a úkolů. Zřizovatelem MŠ je město Kamenický Šenov a od 1.1.2003 se stala součástí právního subjektu ZŠ Kamenický Šenov.

V přízemí MŠ jsou šatny pro obě třídy, sociální zařízení, výdejna jídla, jídelna třída sloužící jako malá tělocvična, sklepní prostory, sklad potravin, prádelna, sušárna, kotelná a úložný prostor pro venkovní vybavení.

V patře jsou dvě třídy s hernou pro děti od 2 do 4 let a pro děti od 4 do 7 let, dvě ložnice, kancelář, skladové prostory, místnost pro potřeby učitelek s koutkem pro logopedickou prevenci a sociální zařízení.

Stravování je zajištěno jídelnou základní školy, jídlo se denně dováží, v MŠ je pouze výdejna, která slouží i k přípravě svačín.

Třídy a herny mají odpovídající vybavení, na dobré úrovni je i vybavení pomůckami.

V roce 2014 došlo k celkové rekonstrukci- snížení energetické náročnosti budovy.

Budova byla zateplena s novými vnějšími omítkami, vyměněna okna a venkovní dveře, uhelna byla proměněna na úložnou místnost pro venkovní vyžití a vyměnil se kotel na tuhá paliva za nový plynový kotel.

Opravila se střecha a uvnitř budovy došlo ke změnám a úpravám v podobě nového dětského sociálního zařízení, nové dlažby, obkladů.

Školní rok 2015/2016 došlo k celkové rekonstrukci zahrady, protože naše MŠ dostala dotaci z EU a za finanční účasti města byla zahrada proměna v přírodní ekozahradu.

Od jara roku 2016 se můžeme na této zahradě těšit ze srubového altánu sloužícího jako venkovní učebna, pískoviště, skluzavky, kruhové houpačky, tunelu a podzemního telefonu, také z mlhoviště, které v letních dnech slouží k příjemnému osvěžení, nachází se zde také hmyzí a motýlí domky. Máme i několik ovocných stromů a keřů. Zahrada je celoročně využívána.

Interiér i exteriér školy splňují požadavky stanové MŠMT a současně imitují rodinné prostředí, ve kterém se odráží estetické cítění celého kolektivu.

Celý komplex MŠ je svou polohou začleněn do okrajové části města, nachází se v klidném prostředí, poblíž lesa, parků, hřiště a sportovního areálu. Budova je obklopena ekozahradou s udržovaným trávníkem, vzrostlými stromy, která poskytuje bezpečná a nápaditá zákoutí k dětským hrám a přináší jim spoustu podnětů.

MŠ používá nejefektivnější způsob výuky dětí - učení hrou a prožitkem.

Poskytuje laskavé, otevřené a pro děti podmanivé prostředí, kde se všichni cítí příjemně a bezpečně. Hry, programy, učební metody a plány jsou systematicky připravovány, detailně propracovány, zdokonalovány a upravovány.

Spolupráce s rodiči je na velmi dobré úrovni, celý komplex MŠ využíváme ke společnému setkávání při různých příležitostech.

III. Podmínky vzdělávání

Materiální podmínky

- v mateřské škole jsou dvě třídy, každá třída má prostor pracovní a herní, třídy mají nový nábytek, který je upraven tak, aby si děti mohly dle dohodnutých pravidel samy brát vše potřebné pro svou hru, knihovničku, kontejnery a koše na hračky
- ve třídách a hernách je dostatečné množství hraček a stavebnic z PVC, ze dřeva i z měkkých materiálů, které jsou průběžně obměňovány, herní prostor je pokryt kobercem
- v každé třídě je množství dětské literatury, hračky, klavír, CD přehrávač, pracovní technický materiál včetně speciálních pomůcek (pro leváky, k logopedii,...), hračky jsou různorodé, v dostatečném množství, materiál a knihy jsou uloženy v otevřených policích a většina z nich je dětem dobře přístupná, vybavení je postupně obměňováno
- většina hraček je umístěna v otevřených skříňkách a poličkách, děti si zpravidla hračky vybírají samy, hračky mají své místo v odpovídajícím herním koutu a jsou funkční a bezpečné
- všechny třídy jsou světlé, vzdušné, vybavené odpovídajícím nábytkem dle výšky a počtu dětí, koberci, herním nábytkem a odpočinkovými koutky
- hygienická zařízení odpovídají počtu dětí, je zde sociální zařízení pro učitelky a sprchy
- prostory pro odpočinek dětí jsou vybaveny odpovídajícím zdravotně nezávadným nábytkem
- obě ložnice jsou umístěny v 1. patře školy, mají dřevěná lehátka, vždy čistě povlečená, kapsáře na pyžamka /výměna ložního prádla se provádí 1x za tři týdny, v případě potřeby častěji/, čisté prádlo se skladuje v uzavřených skříních ve skladu
- v kabinetu v patře budovy jsou didaktické pomůcky, knihy a materiální vybavení k výchovně vzdělávacím činnostem ve třídách, počítač s internetem a tiskárnou, kopírka, metodické materiály a knihovna s odbornou literaturou
- ve třídě v patře je klavír, pro hudební činnosti máme dostatek rytmických nástrojů Orffova instrumentáře, zvonkohru, zobcovou a altovou flétnu, kytaru, drumbeny, foukací harmoniku, buben Štětí
- učební pomůcky pro rozvoj informativního myšlení a digitální kompetence /robotické pomůcky, metodické materiály, Alby soupravy.../
- k dispozici je nářadí a náčiní pro sportovní vyžití dětí, skluzavka, kladinka, lavička, trampolínka, žíněnky, prolézací tunel
- šatny jsou vybaveny šatnovým nábytkem pro odkládání oděvů a obuvi dětí, jsou zde závěsné tyče na sušení mokrých věcí a pojízdné sušáky na obuv, informační nástěnky pro rodiče a prostor pro vystavení prací dětí

- ke hře dětí také slouží rozsáhlá oplocená zahrada v přírodním stylu celoročně využívána, kde se můžeme těšit z vrbových staveb, srubového altánu sloužícího jako venkovní učebna, překážkových drah, pískoviště, skluzavky, kruhové houpačky, tunelu a podzemního telefonu, také z mlhoviště, které v letních dnech slouží k příjemnému osvěžení a v neposlední řadě také záhonky, hmyzí a motýlí domeček, máme i několik ovocných stromů a keřů, vybavení zahrady odpovídá bezpečnostním požadavkům a je každý rok revidována
- pro zajištění podmínek pro 2 až 3 leté děti byla v prvním patře budovy zprovozněna zábrana na schodiště, v přízemí budovy vznikla malá tělocvična, kde je vhodné podnětné prostředí, pomůcky a vytvořen dostatečný prostor pro volný pohyb i hru dětí a zároveň bezpečí a klid pro odpočinek v průběhu celého dne
- na WC jsou k dispozici nočníky, dětská prkénka a stupínky
- sedací nábytek je přizpůsoben tělesné výšce dětí a podporuje správné držení těla

Životospráva

- denní řád je dostatečně pružný s ohledem na individuální potřeby dětí, střídáme dobu činnosti a odpočinku, dodržujeme režim dne
- dbáme na dodržování pitného režimu v průběhu dne /děti dostávají dostatečné množství tekutin o svačinách a obědu, dále mají možnost se napít kdykoliv během dne/
- stravování zajišťuje školní jídelna ZŠ, sledujeme skladbu jídelníčku, pestrost a vhodnost pokrmů, dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, která odpovídá předpisům, obědy se dovážejí v termosech schválených KHS
- děti nikdy nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování
- na naší MŠ je pouze výdejna jídla, přímo se zde připravují pouze svačinky
- děti se stravují pravidelně
- pedagogové se chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor, děti do jídla nenutí, ale vedou je k tomu, aby se učily jíst zdravě a osvojovaly si pravidla stolování
- vytváříme dostatečný časový prostor i pro stravování a sebeobsahu, dětem pomáhají paní učitelky, asistentka a chůva
- polední odpočinek využívají všechny děti
- každodenně umožňujeme dětem dostatečně dlouhý pobyt venku na školní zahradě, v parku, na hřišti, v lese i v okolí MŠ
- dvouleté děti využívají pouze odpovídající zahradní vybavení a hračky
- jsou respektovány individuální potřeby dítěte a zátěžová křivka

Psychosociální podmínky

- navozujeme vzájemný pocit důvěry a spolupráce s dítětem
- usnadňujeme dítěti období adaptace na pobyt v mateřské škole, tento proces probíhá velmi citlivě a šetrně s ohledem na individualitu dítěte
- při zahájení docházky umožňujeme adaptaci s matkou /dle hygienických podmínek/, zkrácený pobyt v MŠ
- rodiče informujeme o nejvhodnější době a formě adaptace
- respektujeme různou délku adaptačního období u dětí
- učíme děti ohleduplnosti, zdvořilosti, vzájemné spolupráci
- každé dítě má stejná práva, možnosti i povinnosti
- nabízíme dítěti činnosti dle jeho zájmu a vyspělosti
- podporujeme důvěru v sebe sama
- je respektována osobní svoboda a volnost dětí, která je v souladu s respektováním pravidel soužití v MŠ
- učitelky vedou děti prosociálním směrem - prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů
- převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se
- vytváříme prostředí jistoty a spokojenosti dětí
- snažíme se vytvořit podnětné a tvůrčí rodinné prostředí
- k zajištění bezpečného prostředí a prevenci rizik škola pravidelně zajišťuje revize a školení pedagogů i provozního personálu

Organizace

- MŠ pracuje podle školního a provozního řádu školy
- děti jsou rozděleny do dvou věkových tříd
- denní program je dostatečně pružný s ohledem na individuální potřeby dětí, střídáme dobu činnosti a odpočinku, která umožňuje reagovat na aktuální potřeby dětí
- veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby byly vytvořeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti
- činnosti vychází z potřeb a zájmů dětí, jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky
- poměr spontánních a řízených činností je vyvážený, děti mají dostatek prostoru
- pravidelně jsou zařazovány řízené pohybové aktivity
- pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělání, poskytují jim zázemí, klid, bezpečí a soukromí

- přes časovou uvolněnost dodržujeme základní denní rytmus, klidná pravidelnost denního řádu usnadňuje dětem orientaci v čase a navozuje pocit psychické jistoty
- učitelky nabízejí dětem aktivity s přihlédnutím k denní únavové křivce, každé dítě má možnost si kdykoli odpočinout
- děti dvouleté pobývají ve třídě, kde jsou vytvořeny podmínky pro dostatečný odpočinek a hru, dětem je umožněn individuálně přizpůsobený adaptační režim

Personální a pedagogické zajištění

- v mateřské škole je vedoucí učitelka, kvalifikovaná učitelka s rozšířeným vzděláním speciální pedagogiky pro učitele a vychovatele, s odborným administrativním vzděláním a tři kvalifikované učitelky se středoškolským vzděláním, dvě z učitelek jsou zároveň logopedickými asistentkami, asistentka pedagoga a chůva
- je plně zajištěno působení pedagogů v rámci tříd
- učitelky se plně věnují dětem, jejich výchově a vzdělání, jsou správným mluvním vzorem pro děti
- vytváříme podmínky k tomu, aby si dítě postupně zvyklo na vrstevnickou skupinu, učíme je respektovat nastavené hranice v mimorodinném prostředí
- denní řád je pružný a umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí
- děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí
- do denního režimu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní aktivity
- učitelky se účastní odborných seminářů a kurzů ke zvýšení kvality výchovně vzdělávacího procesu
- učitelky se sebevzdělávají, ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu a vytváří podmínky pro další postup /vzdělání/
- individuálně podporujeme aktivitu dětí, jejich zvědavost, snahu pro objevování, vytváříme pevné základy pro postupné osamostatňování dítěte v oblasti sebeobsluhy a socializace směřující k rozvoji jeho osobnosti
- služby pedagogů jsou zajišťovány tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální péče a bezpečnost
- výdej jídel, přípravu svačin a praní prádla zajišťuje provozní zaměstnankyně - pomocná kuchařka, pradelna
- úklid a údržbu MŠ a školní zahrady zajišťuje provozní zaměstnankyně - školnice

Řízení školy

- školní a provozní řád, náplň práce a směrnice ředitele školy vymezují jasná pravidla a kompetence zaměstnanců školy, důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci a vytváření prostředí důvěry a otevřenosti, vedoucí učitelka na MŠ z pověření ředitele školy kontroluje a vyhodnocuje práci všech zaměstnanců
- řízení je postaveno především na osobních kontaktech, komunikaci a vzájemné dohodě
- mezi zaměstnanci jsou osobní dobré vztahy, vstřícná a živá komunikace a důvěra
- povinnosti a pravomoci každého jsou jasně vymezeny /prac. náplň, řád školy/, ředitel školy pověřil vedením vedoucí učitelku na MŠ, která provádí kontrolní a hospitační činnost, podporuje spolupráci, diskuzi, poskytuje prostor pro tvůrčí práci a vzájemnému předávání zkušeností
- ve škole je funkční informační systém, pedagogické porady se konají dle plánu, provozní dle potřeb školy, vychází z předchozí analýzy a využívá zpětné vazby
- jedenkrát za čtvrtletí jsou porady integrovány za účelem podpory týmové práce k řešení problémů za účasti všech zaměstnanců
- vedoucí učitelka na MŠ sestavuje a upravuje ve spolupráci s učitelkami ŠVP a TVP s pověřením ředitele ZŠ
- kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu MŠ, jsou smysluplné a užitečné, z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci
- MŠ spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, Základní školou, MŠ, ZUŠ, SUPŠP v Kamenickém Šenově a dalšími organizacemi
- spoluúčast rodičů je důležitým faktorem
- spolupráce na základě partnerství / otevřenost, důvěra, podpora a porozumění/ pomoc při uskutečňování projektů plánovaných školou
- dostatek informací o životě dětí v MŠ a možnost vyjádřit názor
- osobní kontakt- schůzky učitelek s rodiči
- společné výlety s dětmi
- účast na společných akcích a soutěžích

Péče o zdraví dětí ve spolupráci s rodinou

- úzká spolupráce s rodinou a vytvoření podmínek pro zajištění organické provázanosti režimu dítěte
- pomáháme při adaptaci na nové prostředí a kolektiv, snažíme se jednat přirozeně a citlivě, klidně a pohodově
- účinný ranní filtr - vyřazení dětí, které projevují známky onemocnění z dětského kolektivu, každodenní měření teploty bezdotykovým teploměrem

- vedení dětí k péči o své zdraví, včetně osobní hygieny a správných hygienických návyků
- upozorňování na možnost nebezpečí úrazů a jejich prevence
- zveřejnění jídelníčku
- zapojujeme děti, zaměstnance a rodiče do třídění odpadu
- dodržování hygienických podmínek

Spolupráce s rodinou

- kvalita spolupráce s rodinou je velmi dobrá, MŠ usiluje o maximální spolupráci s rodinou dítěte, rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ
- rodičům je umožněn pobyt v MŠ hlavně v adaptačním období /na dobu potřebně nutnou/ dle daných hygienických podmínek
- rodiče děti do MŠ přivádějí a odvádějí dle svých časových potřeb s přihlédnutím k režimu a provozu školy
- mohou se kdykoliv zúčastnit různých výchovně-vzdělávacích programů a projektů v MŠ
- mohou společně řešit plánování programů školy
- mají pozitivní vztah k učitelům i ostatním zaměstnancům a mezi sebou navazují přátelské vztahy
- pedagogové i rodiče se snaží o oboustranné jednání založené na důvěře, otevřenosti, vstřícnosti, porozumění a kladných vztazích a tak spolu vytvářejí klidné prostředí pro práci a péči o děti
- pedagogové jsou si vědomi, že při výchově dítěte má rodina primární a nezastupitelnou roli
- rodiče se mohou na učitelky obracet s dotazy a požadavky, učitelky jim citlivě a taktně napomáhají v otázkách výchovy a vzdělávání, nabízí poradenský servis a odbornou literaturu
- podle možností a reálnosti se snažíme náměty i připomínky rodičů akceptovat a realizovat, tyto skutečnosti napomáhají vytvářet a udržovat přívětivé prostředí
- pedagogové pravidelně informují rodiče o jednotlivých dětech a jejich rozvoji, snaží se rodičům pomáhat, podle potřeby radit a doporučovat odbornou pomoc, chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost jejich informací
- MŠ pořádá společné akce pro rodiče a jejich děti, snaží se zapojit rodiče do příprav společných akcí a využít při této příležitosti jejich možnosti
- pořádáme besedy a odborná setkání s rodiči
- o aktivitách a dění v MŠ informujeme rodiče a veřejnost prostřednictvím www stránek školy, nástěnek v šatně, plakátů, schůzek

Spolupráce s SPC, klinickým logopedem a logopedickou asistentkou na MŠ

- individuální pohovory o dětech a jejich problémech
- vyšetření dětí přímo v MŠ nebo v poradně
- konzultace při nápravě vad a poruch
- odborná pomoc při sestavování individuálních plánů
- výběr vhodné literatury, učebních textů i pomůcek, nabídka materiálů
- klinický logoped SPC působící v České Lípě navštěvuje MŠ v pravidelném intervalu

Spolupráce s institucemi

- MŠ spolupracuje s dětským lékařem a pediatrem, pedagogicko-psychologickou poradnou /beseda o školní zralosti pro rodiče/, logopedickým centrem Liberec a Česká Lípa
- odborem péče o dítě a sociálním úřadem v Novém Boru
- SUPŠS K. Šenov, se ZUŠ v České Kamenici, DDM Smetanka
- spolupráce se zřizovatelem je na velmi dobré úrovni, naší společnou snahou je zkvalitnění prostředí MŠ a jejího okolí
- Klubem důchodců, Domem s pečovatelskou službou, s Klubem žen
- aktivně spolupracujeme se Základní školou a SUPŠS v Kamenickém Šenově
- kulturním zařízením a kinem Hvězda
- městskou knihovnou a muzeem
- Hasičským záchranným sborem
- s Policií ČR Česká Lípa a silniční bezpečností Liberec
- s nadacemi a projektovými odborníky
- se střediskem ekologické výchovy, sdružení Mrkvička
- ostatními MŠ v okolí /Prysk, Česká Lípa, Doksy, Česká Kamenice, Žizníkov, Liberec/

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem, které vyplývají ze zdravotního oslabení dítěte, které jsou důsledkem jeho dlouhodobější nemoci, nebo které jsou dány lehčími poruchami jeho učení a chování. Snahou je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení, ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Podmínky pro vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním a zdravotním postižením plně vyhovují, jestliže:

- **u dětí s tělesným postižením**
 - je zajištěno osvojení specifických dovedností individuálních možností dítěte
 - je zabezpečena možnost pohybu dítěte
 - jsou vytvářeny podmínky pro náhradní tělovýchovné aktivity
 - jsou využívány technické a didaktické pomůcky
 - počet dětí ve třídě je snížen

- **u dětí se zrakovým postižením**
je zajištěno osvojení dovedností zaměřených na samostatnost a sebeobsluhu
prostředí je bezbariérové a bezpečné
je dodržována zraková hygiena
je vytvářena nabídka alternativních aktivit
jsou využívány technické, optické a didaktické pomůcky a hračky
počet dětí ve třídě je snížen
je zajištěn asistent /podle míry a stupně postižení/
- **u dětí se sluchovým postižením**
je zajištěno osvojení specifických dovedností individuálních možností dítěte
je dodržována sluchová hygiena
jsou zajištěny a využívány technické a didaktické pomůcky
vzdělávání probíhá ve vhodném komunikačním systému
- **u dětí s mentální retardací**
je zajištěno osvojení specifických dovedností, sebeobsluha a základní hygienické návyky
jsou zajištěny a využívány technické a didaktické pomůcky
je zajištěna přítomnost asistenta
počet dětí ve třídě je snížen
- **u dětí s poruchami pozornosti a vnímání / porucha učení a chování/**
prostředí je pro dítě zklidňující
je zajištěn zvýšený bezpečnostní dohled
počet dětí ve třídě je snížen
je zajištěn důsledný individuální přístup
MŠ spolupracuje s SPC a s rodiči dítěte
jsou využívány speciální didaktické pomůcky zaměřené na cvičení soustředění a pozornosti
- **u dětí s poruchami řeči**
je zajištěna kvalitní průběžná logopedická péče
MŠ spolupracuje s SPC, odborníky a s rodiči dítěte
- **u dětí s více vadami a autismem**
je zajištěno osvojení specifických dovedností, sebeobsluha
vzdělávací prostředí je klidné a pro dítě podnětné, je zajištěna přítomnost asistenta
počet dětí ve třídě je snížen, jsou využívány technické a didaktické pomůcky
jsou zajištěny další podmínky podle druhu a stupně postižení
- **u dětí dvouletých**
počet dětí je omezen, zajištěny podmínky personální
adaptace a dostatečný čas, bezpečnost
třída s vytvořenými podmínkami a hygienickým zázemím pro děti
možnost získávat nové zkušenosti
opečování a individuální péče
více prostoru pro volnou hru a volný pohyb, obměňování nabídky hraček, vhodné hračky
úprava režimu dne, pravidelné rituály, pomoc při orientaci v čase

Podmínky pro vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním:

- zvýšená potřeba výchovy a vzdělání v různých oblastech
- úprava vzdělávacího obsahu i podmínek vzdělávání
- speciální vzdělávací metody

Integrace těchto dětí do běžné MŠ nese i svá rizika.

Kladou se nároky na podmínky materiální, psychosociální, personální, odborné, důležitá je spolupráce s odborníkem-speciálním pedagogem, dětským psychologem, lékařem.

Je potřeba vytvořit individuální vzdělávací program a ŠVP i TVP je třeba přizpůsobit, popř. jej doplnit dílčími stimulačními programy dle speciálních potřeb těchto dětí.

Multikulturní výchova v MŠ

-představuje "mnohokulturní" výchovu, která akceptuje kultury všech národností dětí, které jsou v MŠ. Je velice důležité začínat s multikulturní výchovou již v předškolním věku, protože děti kolem tří let nemají ještě předsudky, neuvědomují si své rozdíly. Teprve postupně si osvojují postoje, které získávají nápodobou starších dětí a dospělých.

Vhodnou motivací, kladnými příklady, vytvářením přátelských a kamarádských vztahů dochází k vytváření základů kladných postojů na celý život.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

- děti-cizinci, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.
- Pokud do MŠ docházejí alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání zřídí se skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.
- Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.
- Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.
- Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Dochází k vytvoření individuálního vzdělávacího programu, přizpůsobenému mimořádným schopnostem dětí.

Je zajišťován individuální program a příprava, je rozšířena pestrost nabídky.

Rozvoj a podpora dítěte je zajišťována a organizována tak, aby nebyla jednostranná.

Dochází k doplnění dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dítěte.

Začlenění dvouletých dětí v MŠ

Dochází k postupnému přirozenému začleňování a vzdělávání dvouletých dětí.

Vytváříme podmínky pro jejich adaptaci a proto úzce spolupracujeme s rodinou. Dítě si postupně zvyká na vrstevnickou skupinu, učí se respektovat nastavené hranice. Adaptační proces probíhá velmi citlivě a šetrně s ohledem na individualitu dítěte, kdy si postupně zvyká na nové prostředí, nové kamarády a na paní učitelky.

Stimulace motorických dovedností:

Pro dvouleté dítě je charakteristický rozvoj pohybových dovedností, který mu umožňuje postupné pronikání do širšího spektra činností, vyžaduje pohybovou volnost. Dvouleté dítě radostně běhá, skáče, zkouší, kam může vylézt. Snažíme se proto, aby prostředí MŠ bylo bezpečné, vytváříme podmínky, které by vedly k podpoře tělesného rozvoje, zdraví, osobní spokojenosti a pohody dítěte.

Podporujeme také rozvoj poznávacích procesů. Dítě potřebuje poznat svět, ve kterém žije a chce se v něm zorientovat. Potřebuje nejenom čas a dostatečný prostor, ale i vhodné podnětné prostředí. Pro dvouleté dítě je orientace v čase velmi obtížná, proto pozornost dítěte zaměřujeme na momentální prožívanou přítomnost /nabídkou hraček, realizací aktivit/.

Podporujeme správný mluvní vzor a rozvíjíme komunikaci. Dvouleté dítě má jak pasivní slovník /slovům rozumí, ale nepoužívá je/, tak i aktivní /slova, která aktivně používá/. Různě se slovy experimentují, s radostí opakují některá slovní spojení. Opakujeme s nimi krátké říkanky, procvičujeme rytmizaci a pohyb. Nabízíme dětská lepoporela a knihy pro nejmenší.

Podporujeme učení nápodobou, poskytujeme prostor pro volnou hru i pro experimentaci. Přítomnost učitelky usnadňuje hru s vrstevníky, ale v tomto období se ještě vyskytují spíše hry vedle sebe /paralelní/. Nabízíme kočárky s panenkami, kuchyňky, auta, pracovní koutky, vláčky, vkládačky, odrážedla.

V činnostech převažuje volná hra, dostatečný prostor pro pohybové aktivity. Pozornost je velmi krátkodobá. Dítě v tomto věku nemá představivost, nemá schopnost kompromisů a má časté projevy vzteku, proto potřebuje lásku, ale i pevné vedení, kontrolu a vytvoření bezpečného prostředí.

Podporujeme, povzbuzujeme a pomáháme při osamostatňování a vědomí vlastní osobnosti. Individuálně podporujeme aktivitu dětí, zvědavost, snahu po objevování, snažíme se je nepřetěžovat, nepoškodit je fyzicky a psychicky.

Podpůrná opatření

Podpůrná opatření představují podporu pro práci pedagoga se žákem, kdy jeho vzdělávání v různé míře vyžaduje upravit průběh jeho vzdělávání. Podpůrná opatření jsou definována školským zákonem, podle rozsahu a obsahu se člení od I. - V. stupně. Podpůrná opatření různých stupňů lze kombinovat.

Stupně podpůrných opatření:

I. - stupeň opatření vždy navrhuje a poskytuje škola

II. - V. stupeň opatření navrhuje a metodicky provází v jeho naplňování školské poradenské zařízení

DISTANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V MŠ

1. Legislativní rámec

Novela školského zákona č. 349/2020 Sb. stanovuje v souvislosti s epidemicky nebezpečnou situací zvláštní pravidla při omezení osobní přítomnosti dětí a žáků ve školách a mateřská škola je povinna zajistit dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné, vzdělávání distančním způsobem.

Distančním způsobem se vzdělává také v případě

- pokud ředitel školy rozhodne o omezení nebo přerušení provozu MŠ
- je dětem nařízena karanténa, ale nejde o většinu třídy
- jsou děti nepřítomni z jiného důvodu /nemoc/

- Distanční vzdělávání v MŠ je určeno pro děti, které se vzdělávají povinně a děti s odloženou školní docházkou. Probíhá v souladu s RVP PV a ŠVP školy v míře odpovídající okolnostem.

- Zákonní zástupci těchto dětí mají povinnost zapojit se do výuky a poskytnout škole kontaktní údaje pro realizaci distanční výuky.

2. Obsah, forma a organizace DV

Obsahem distančního vzdělávání je nabídka rozvojových aktivit, vhodných činností a námětů pro děti v domácím prostředí. Činnosti by měly využívat běžné předměty a pomůcky, které jsou pro rodinu dostupné.

MŠ využívá pro distanční výuku bloky/témata/ podtémata, která si na dané období plánovala, aby činnosti byly jednotně motivované a dětem tematicky blízké vzhledem k aktuálnímu dění.

Škola je rodičům nápomocna metodicky, nabízí formy komunikace, které jsou rodičům dostupné:

- prostřednictvím webových stránek MŠ a ZŠ
- formou off-line vzdělávání, k vyzvednutí přímo v MŠ předáním inspirativní nabídkové činnosti a typů na tematicky zaměřené aktivity vhodné pro domácí prostředí
- prostřednictvím mobilního telefonu /po předchozí domluvě/

Jako doplněk využíváme **předtočený program** (nahraná rozcvička, pohádka...), a různé odkazy na **webových stránkách MŠ.**

- Aktuální informace budou zveřejňovány na webových stránkách školy 1x týdně, popřípadě dle potřeby.
- Úkoly a aktivity, které děti realizují, je třeba dokumentovat videozáznamy, fotografiemi, hlasovými nahrávkami, kresbami, PL

· Vhodné je založit portfolio, které každodenní vzdělávací aktivity dítěte dokládá a po obnovení prezenčního vzdělávání je třeba toto portfolio přinést do MŠ, kde se ukládá po dobu nezbytně nutnou

3. Personální podmínky

Na přípravě DV dětí v MŠ se budou podílet všechny učitelky.

Komunikace se školou, třídními učitelkami, vedoucí učitelkou a zpětná vazba probíhá prostřednictvím třídního e-mailu, popřípadě telefonicky. Při komunikaci preferujeme srozumitelná a jednoznačná zadání a pokyny.

V případě nejasností se rodiče mohou formou dotazů obracet na třídní učitelky a vedoucí učitelku, které jim v případě potřeby poskytnou metodickou pomoc.

4. Metodika distančního vzdělávání v mateřské škole

Rámec činností a aktivit z jednotlivých oblastí dle RVP PV, které je možno realizovat v podmínkách distančního vzdělávání

- **Dítě a jeho tělo (oblast biologická)**

- Praktické denní činnosti pro rozvoj hrubé a jemné motoriky, pro celkovou koordinaci pohybů

 - celého těla

- Pohybové aktivity a sportovní činnosti venku, aktivity doma

- Činnosti a hry pro rozvoj jemné motoriky, sebeobslužné aktivity

- Hry na uvolnění svalů ruky, odbourání napětí, procvičení svalů prstů

- **Dítě a jeho psychika (oblast psychická)**

- Čtení, vyprávění, naslouchání

- Činnosti podporující myšlení, poznávací procesy a zájem o poznání nového

- Hry podporující paměť, soustředění, hry podporující představivost a fantazii

- Hry podporující seznamování s matematickými pojmy, rozvoj orientace v prostoru i na ploše

- **Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)**

- Komunikace s druhými, vzájemná interakce, dodržování pravidel rodiny

- Hry s pravidly, společenské hry, sdílení zážitků, společné aktivity zaměřené na rozdělení rolí

- **Dítě a společnost (oblast sociokulturní)**

- Zvyky a tradice, které dodržuje rodina, zvyky a tradice, které lze sledovat v okolí

- Pravidla společenského soužití, seznamování s lidovou slovesností a literaturou, seznamování s hudbou a výtvarným uměním

- **Dítě a svět (oblast environmentální)**

- Pozorování a poznávání okolí dítěte a jeho rodiny

- Činnosti zaměřené na péči o živou a neživou přírodu, ekologie a ochrana přírody

Akce a aktivity MŠ Mistrovická, Kamenický Šenov

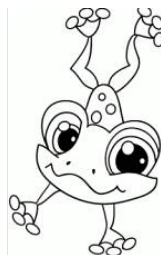
- Výtvarné, hudební, recitační, ekologické, sportovní soutěže
- Návštěvy divadel a kulturních zařízení, knihovny a muzea
- Profese v našem městě /návštěva různých zaměstnání/, polytechnické vzdělávání
- Sběr kaštanů, sběr pet víček /dobročinná akce/
- Spolupráce s okolními MŠ, ZŠ, ZUŠ, MÚ, Domem s peč. službou, SUPŠS KŠ
- Spolupráce s DDM Smetanka Nový Bor
- Slavnosti, projektové týdny a tradice v rámci vzdělávání, výlety
- Pečení a zdobení perníčků
- Setkání s Mikulášem, Andělem a čertem, zdobení stromečku
- Pěvecké a taneční vystoupení pro seniory města, Svaz žen, vítání občánků
- Setkávání s rodiči, aktivity pro děti a rodiče /výroba na dané téma doma/
- Příprava na zápis do I. tříd ZŠ, beseda o školní zralosti, rozloučení s předškoláky
- Zápis do MŠ Mistrovická spojený se DOD
- Otvírání a zavírání studánek
- Čarodějný týden a Den čarodějnic
- Letní a zimní olympiáda, koloběžkáda, turnaj petangue
- MDD
- Divadelní představení v MŠ a kině Hvězda
- Dravci, kouzelníci, projekty, koncovky, klaun, dle nabídky a ŠVP
- Hasiči a jejich povídaní /spojeno s hasičským cvičením/, návštěva hasičského muzea
- Policie ČR, Silniční bezpečnost v MŠ, psodv
- Logopedická prevence
- Spolupráce s odborníky v oblasti lékařství, pedagogiky a psychologie, nadacemi
- Zdravotní, zábavné a orientální cvičení, dětská jóga, cvičení s foukací harmonikou
- Ekologický výukový program: spolupráce s centrem Mrkvička Divizna se sídlem v ZOO Liberec
- Projekt „Vodní kapka“/dlouhodobě/, pobyty a činnosti na školní zahradě
- Pěstování, činnosti, hry, soutěže, zábava a akce na školní zahradě
- Lesní pedagogika
- Zdravověda - projekt malý zdravotník

IV. Organizace vzdělávání

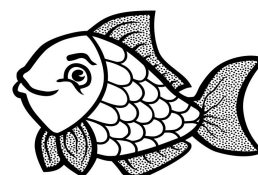
Do mateřské školy jsou přijímány děti od 2 do 7 let, dále děti s odkladem školní docházky. Děti jsou přijímány dle kritérií stanovených ředitelem ZŠ.

Mateřská škola má dvě třídy s celodenním provozem, v nichž jsou děti rozděleny do věkových skupin:

1. třída **Žabičky** : děti ve věku od 2 do 3 let
dětí ve věku od 3 do 4 let

2. třída **Rybičky**: děti ve věku od 4 do 7 let

Každý rok v květnu se koná zápis do MŠ spojený se Dnem otevřených dveří, kdy si děti mohou prohlédnout společně se svými rodiči prostory školy, pohrát si a seznámit se s učitelkami. Zároveň mají možnost účastnit se různých akcí a aktivit pořádaných MŠ.

Při nástupu do MŠ klademe velký důraz na adaptaci dítěte v novém prostředí a vytváříme podmínky k citlivému začlenění se do dětského kolektivu. Adaptační doba je individuální podle potřeb dítěte i uvážení rodičů.

Každá třída má zpracovaný svůj Třídní program. Při jeho tvorbě učitelky vycházejí z cílů Školního vzdělávacího programu a z dobré znalosti dětí, podmínek třídy a mateřské školy.

Obě třídy jsou umístěny v 1.patře budovy školy.

V první třídě paní učitelky převážně vytváří u dětí základní hygienické, společenské a pracovní návyky, adaptují děti na pobyt v mateřské škole a na její organizaci, pracují na budování vztahu důvěry k učitelkám a ke všem dospělým v MŠ, na osvojení pravidel vzájemného chování v kolektivu, na zdvořilostní návyky a neagresivní řešení problémových situací.

Jednoduchými hrami, písničkami, říkankami rozvíjí základní komunikační dovednosti, zvýšenou pozornost věnují správné výslovnosti dětí. Paní učitelky pracují cílevědomě, činnosti jsou pravidelné a všestranné. Vytvářejí se přátelské vztahy a kolektivní sounáležitost, děti začínají vnímat svoji skupinu a cítí se do ní být začleněny.

Starší děti, které začínají v těchto třídách druhý školní rok, se sžívají s novým kolektivem, a zároveň také zaujímají pozici zkušených a rádců. Zapojují se do stejných činností jako všechny děti ve třídě, jsou na ně ale kladeny náročnější požadavky, stále ovšem s ohledem na jejich individuální možnosti. Dvouletým dětem je věnována individuální péče.

Ve druhé třídě pro předškolní děti se pracuje cílevědomě na přípravě dětí na vstup do školy, činnosti jsou pravidelné, všestranné. Tomu je přizpůsobeno vybavení hračkami i speciálními pomůckami a zejména tomu odpovídá nabídka aktivit. Učitelky se zaměřují na náročnější cvičení a sportovní činnosti, na dodržování pravidel při hrách i soužití. Proto zařazují hry vyžadující spolupráci dětí a zejména se zaměřují na cílenou předškolní přípravu dětí. V popředí pozornosti jsou též pracovní výtvarné činnosti, grafomotorika, jazykové hry a kvalita výslovnosti, matematická průprava, společenské hry, sociální dovednosti, dosažení maximální samostatnosti dětí, citlivé a neagresivní řešení konfliktů mezi dětmi. Paní učitelky dbají na harmonický rozvoj dítěte, rozvíjejí jeho osobnost, dbají na komunikační a sociální dovednosti. Individuálně pracují s dětmi, které navštěvují mateřskou školu posledním rokem a připravují je na vstup do základní školy.

Obě třídy rozvíjí, posilují a upevňují kompetence.

Máme přehled o vývoji všech dětí, neboť se obě třídy setkávají u oběda, při svačině i na zahradě a také při společných akcích. Děti mají možnost si dosažené dovednosti posilovat nebo získávat nové v širším kolektivu dětí.

Individuálně s dětmi od 4 let také pracují dvě logopedické asistentky, které spolupracují s SPC v České Lípě. Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě v rozsahu dvou a půl hodin.

Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v každé třídě:

- výchovně vzdělávací řízené činnosti, plnění třídních programů
- práce v komunitním kruhu /logopedická chvílka.../
- příprava na pobyt venku
- pobyt venku
- oběd
- příprava na odpočinek
- akce a programy na jednotlivá období

Učitelky jednotlivých tříd provádí pravidelnou diagnostiku dětí za účelem zjištění speciálních vzdělávacích potřeb dětí, přičemž úzce spolupracují s rodiči dětí, případně se školskými poradenskými institucemi.

Provozní doba MŠ je od 6.00 do 16.30 hodin. Pokud rodiče potřebují, mohou příchod dětí přizpůsobit svým potřebám po dohodě s učitelkou.

Individuální vzdělávání dítěte:

Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může zvolit individuální vzdělávání. Tuto skutečnost je zákonný zástupce dítěte oznámit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku.

Oznámení musí obsahovat:

1. Jméno, příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte
2. Uvedení období individuálního vzdělávání
3. Důvody pro individuální vzdělávání

Ředitel školy doporučí zákonnému zástupci oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno. Tyto oblasti vychází z ŠVP mateřské školy.

Ředitel dohodne se zákonným zástupcem způsob ověření znalostí a termíny (včetně náhradních termínů) tak, aby se ověření uskutečnilo v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku v mateřské škole. Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

Organizace dne v mateřské škole

6:00 - 8:00	Příchod dětí do MŠ do své třídy v patře budovy, kde probíhají volné a organizované hry, individuální rozhovory, práce učitelek s dětmi, pracovní a výtvarné činnosti Individuální příprava předškolních dětí
8:00 - 8:30	Jazyková /logopedická/ chvilka, přivítání dne, ranní kruh, ranní pohybová chvilka
8:30 - 9:00	Hygiena, svačina
9:00-10:00	Výchovně vzdělávací řízené činnosti, plnění třídních programů, komunitní kruh, hygiena
10:00-11:30	Pobyt venku, převlékání, hygiena
11:30-12:00	Oběd, hygiena
12:00-14:00	Pohádka čtená nebo hraná, odpočinek
14:00-14:30	Hygiena, odpolední svačina
14:30-16:30	Spontánní aktivity dětí, činnosti nabídnuté učitelkou, individuální nebo skupinové práce, v letním období pobyt dětí na školní zahradě, postupný odchod z MŠ

Uvedené časy jsou pouze orientační. Veškeré činnosti a aktivity jsou voleny a prováděny s ohledem na zájmy a potřeby tak, aby byly respektovány psychohygienické podmínky vzdělávání.

Denní program je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti a aktuální potřeby dětí. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený.

Odchod dětí domů po obědě je umožněn do 12.00 hodin, poté se MŠ z provozních důvodů zamyká.

Po celý den je v MŠ zajištěn pitný režim.

Koncepce MŠ

**Adresa: Mistrovická 618
Kamenický Šenov
471 14**

Mateřská škola pracuje dle školního vzdělávacího programu, který je vypracován na základě Rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Jeho základem je i nadále osobnostně orientovaná prožitková předškolní výchova, která nepřehlíží všechny přínosné zkušenosti předškolní výchovy.

Dětem je nabízena pestrá škála bohatých příležitostí, jejichž prostřednictvím se u nich rozvíjí specifické vlohy a talent, přičemž je důležitý hlavně individuální rozvoj jedince. Děti se učí tím, že jednají, konají a prožívají konkrétní situace. Vše, co působí na dětské smyslové orgány - s čím si dítě hraje, v jakém prostředí se pohybuje - ovlivní jeho fantazii, tvořivé síly a svobodný vývoj. Prostor MŠ je možno si představit jako útulnou domácnost s náladou opravdovosti, čistoty a sebeovládání - prostředí teplé, krásné a milé - pak bude taková i dětská hra. Jeho vytváření je neustálým procesem podle měnícího se ročního období a svátků, do značné míry je ovlivněno i vývojem osobnosti učitelky.

Učitelky připravují program činností, kterými se utváří dětská osobnost. Výchova a učení nespočívá v tom, že se dítě tvaruje do předem přípravného modelu, ale je jedinečnou neopakovatelnou osobností, která má právo být sama sebou a jako taková je akceptována.

Klademe důraz na environmentální výchovu, neboť co se učíme v mateřské škole, učíme se pro život. Dnešní doba je dobou plnou zážitků. Snažíme se proto pochopit a vnímat běžné věci a jevy kolem nás. Je pro nás důležité nepřeskočit žádnou fázi /etapu/ života.

V našem programu používáme prvky Waldorfské pedagogiky, která se v České republice začala rozvíjet až po roce 1989 jako alternativa k běžnému modelu vyučování. Vychází z filozofického směru anthroposofie Rudolfa Steinera (1861-1925). Anthroposofie zkoumá vývoj člověka po stránce fyzické, psychické, sociální a duchovní a v mnoha ohledech se shoduje s moderní vývojovou psychologií. Na základě poznatků o vývoji člověka zavádí waldorfská pedagogika do vyučování poznatky a vědomosti přiměřeným způsobem, v přiměřeném období. Základním rysem waldorfské pedagogiky je snaha o rozvoj člověka

v jeho celistvosti, zachovává v dětech přirozenost, citlivost, toleranci, úctu k přírodě a tím vytváří v dětech odpovědnost. Významný je také princip rytmu a řádu, preferuje se jednoduchost. Waldorfská pedagogika se zaměřuje na vysokou kultivovanost, citlivost, toleranci, tvořivost, schopnost komunikace a spolupráce.

Obdobný způsob vyučování navrhoval již Jan Ámos Komenský (škola hrou, výuka pomocí obrazů), jehož jménem se oháněly všechny školské reformy 20. století.

Nejnámější jeho zásadou je "Škola hrou". A přitom právě ta bývá špatně pochopena a interpretována. Komenský sice zdůrazňoval, že cílem pedagogického snažení je právě tento termín, ale ten znamenal zcela něco jiného.

Smyslem této zásady je nenásilnou, hravou a motivační formou děti učit. K tomu slouží i různé formy dětských her.

Stanovil sedm zásad:

- Pohyb
- Volnost a svoboda rozhodnutí, zda se dítě chce zapojit
- Společenský charakter/vždy více dětí/
- Soutěživost/vzrušení/
- Pravidla a řád
- Snadnost a srozumitelnost
- Časové omezení /ne příliš mnoho/

Používáme také prvky Montessori pedagogiky, hlavně Montessori pomůcky.

Naše MŠ si klade za cíl být školou současnosti a přitom vychovávat pro budoucnost. Její výchovné a vzdělávací úkoly vyplývají z požadavků moderního života.

Náš způsob práce vychází z trvalých hodnot, rituálů a osvědčených způsobů pedagogického působení. Stavíme na nezraňující komunikaci, jak mezi dospělými, tak mezi dětmi.

Cílem je vychovávat v dětech všestranně a harmonicky rozvinutou osobnost, s důrazem na oblast citovou a morální. Výuka rovnoměrně sytí pohybové, intelektuální, umělecké i sociální potřeby dětí. V dětech pěstujeme zdravé sebevědomí, to se utváří díky pozitivnímu hodnocení dětí, které respektuje jejich individuální rozvoj a schopnosti. V široké nabídce činností si každé dítě najde alespoň jednu oblast, v níž je dobré, na druhé straně je rozvíjen smysl pro odpovědnost, děti se učí podřídit své zájmy zájmu celku. Rozvíjí se spolupráce, nikoli soutěž mezi dětmi. Děti vědomě poskytují své individuální schopnosti ve prospěch celku. Podporujeme svým působením tvořivost a touhu po vzdělání. Výchova není zaměřena pouze na rozvoj intelektu, ale je výchovou napodobováním. Je třeba poskytnout dětem co nejširší nabídku toho, co rozvíjí vůli, cítění a myšlení a co tyto tři oblasti dává do souladu. Veškerá činnost je vedena vědomím, že dítě musí mít možnost spoluprožívat a spoluvytvářet život v MŠ a jejím blízkém okolí. Hledáme způsob, jak dětem poskytnout co nejvíce podnětů k samostatnému uvažování a objevování.

V oblasti rozvoje vůle je kladen důraz na poskytování vhodných vzorů k napodobování, vytvoření spořádaného okolí s pevným životním rytmem jako základem pro vnitřní jistotu a vlastní smysl pro pořádek, pěstování motorických a tělesných schopností.

V oblasti rozvoje cítění jde o umožnění rozvoje tvůrčí fantazie prostřednictvím volné hry, pěstování sociálních, kulturních, uměleckých i vyjadřovacích schopností, při malování vnímání barev a jejich vnitřní podstaty, pomocí uměleckého zážitku z pohádek, přírody, říkadel a písní je dítě vedeno k prožití sebe sama v souvislostech kulturně historických i přírodních.

V oblasti myšlení je cílem zprostředkovávat a charakterizovat dětem určité jevy tak, aby samo dítě docházelo k vytvoření vlastních i obecných pojmů na základě vlastní zkušenosti, tvořit nevědomě působící zkušenosti a návyky, klást důraz na rozvoj řeči a možnost komunikace.

Každé dítě je individuální osobnost, která je vychovávána k sebevědomí a do MŠ se přichází naučit sociálnímu cítění, komunikaci s vrstevníky i dospělými.

Základní a hlavní ve výchově dítěte není kolektivní zařízení, ale rodina, MŠ rodinnou výchovu vhodně doplňuje a nabízí dětem spoustu možností, které dnešní rodině chybí.

K tomu přistupuje odborná metodická práce učitelek tak, aby byly rozvíjeny dispozice a talent nebo naopak, kde je třeba kompenzovat vývojová opoždění. V předškolních třídách je zajištěn program pro přípravu dětí na vstup do ZŠ sestavený podle nejmodernějších psychologických poznatků.

Děti jsou vedeny k samostatnému logickému myšlení, výhodnými předškolními metodami a nejrozličnějšími pomůckami se rozvíjí jejich paměť, myšlení, řeč, početní představy, pozornost, fantazie, vůle. Dětem jsou nabízena speciální grafomotorická cvičení pro uvolnění ruky pro snadné zvládnání psaní v ZŠ. Velkou pozornost věnujeme i pohybové výchově. Ve všech třídách děti denně cvičí, většinou s hudbou při použití náčiní a nářadí, kterým je MŠ vybavena.

Účastníme se výtvarných, recitačních a sportovních soutěží, podnikáme veřejná vystoupení a máme mnoho mimoškolních aktivit, ...přičemž je důležitá hlavně spolupráce s rodinou.

Pomocí úzké spolupráce rodičů se školou jsou tyto výchovné prvky přenášeny i do rodinné výchovy, což přispívá k celkové harmonizaci dítěte. Takto směřované děti umějí smysluplně využít svůj čas a zřídka hledají sebeuspokojení a seberealizaci v drogách či agresi.

Základní podmínky této koncepce:

Idylická pohoda

Harmonické vztahy

Útulné a estetické prostředí

Bezpečné prostředí

Radostná atmosféra

Kvalitní pedagogičtí pracovníci

Kvalitní výchovné a vzdělávací

působení

Tyto podmínky, jimiž se osobnostně MŠ vyznačuje, jsou výsledkem ustavičné náročné tvůrčí práce učitelek, svědectví jejich citlivého naslouchání a neúnavného úsilí ve snaze naplnit potřeby dítěte a vzájemně si porozumět.

Základním cílem je: vytvořit dětem předpoklady pro:

- **Fyzický rozvoj** /zvládnout hrubou a jemnou motoriku, pohybové hry/
- **Společenský rozvoj** /vztahy mezi dětmi, vztahy mezi rodinou a MŠ, MŠ a dětmi/
- **Duševní rozvoj** /rozeznávat barvy, tvary, znát své osobní údaje, písničky, básničky, krátké příběhy a pohádky/
- **Rozvíjet osobnost každého dítěte**, aby bylo schopno samostatně myslet, svobodně se rozhodovat, to vše v souladu s obecně uznávanými životními a mravními zásadami

Prostředky k dosažení stanovených cílů:

- Školní výchovně vzdělávací program
- Roční školní plán
- Třídní vzdělávací programy
- Klima školy - zaměřit se na systém mezilidských vztahů, především mezi učiteli a dětmi, učiteli a ostatními zaměstnanci, MŠ a rodiči a v neposlední řadě i mezi dětmi samotnými, podporovat individualitu každého dítěte
- Organizace školy - vypracovaný školní a provozní řád školy
- Talentované a integrované děti - škola vytváří prostor pro všechny děti individuálním přístupem, formou soutěží podporuje talentované děti, podle nadání doporučuje návštěvu ZUŠ. Zvláštní péči věnuje dětem se specifickými poruchami učení a chování ve spolupráci s odborníky a dětem mladším tří let.
- Spolupráce rodiny a školy
- Hlavní úkoly pro školní rok a plán akcí školy

Naším hlavním záměrem je předávat a zprostředkovávat dětem základní životní zkušenosti v přirozeném prostředí skupiny vrstevníků cestou výchovy a vzdělávání založené na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmů. Dále chceme rozvíjet a podporovat samostatnost, zdravé sebevědomí a tvořivost dětí.

Filosofie školy:

Vzhledem k tomu, že budou dnešní děti čelit po celý svůj život změnám sociálním, politickým, změnám prostředí, změnám ve vědě a technice, změnám na trhu práce a rychlost, jakou se změny prosazují je důležité proto rozvíjet a podporovat u dětí přání učit se celý život.

Filosofie naší MŠ je rozvíjet samostatné a zdravé sebevědomí dětí cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle možností, zájmu a potřeb máme na zřeteli, že základem našeho úsilí je **hra!**

Environmentální výchovou a vzděláváním začlenit děti do života.

Naším cílem je vytvářet vstřícné a estetické prostředí, které má vliv na pohodu všech, jichž se to týká. Vytvářet vzdělání, ve kterém jsou doteky dětí s přírodou samozřejmostí a kde je hluboce zakořeněna úcta k přírodě, k druhým i k sobě samému.

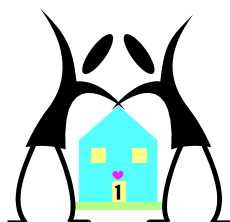
Posláním je profesionální předškolní vzdělávání založené na vzájemném respektu k přírodě, k druhým i k sobě samému. Dbáme na cílenou socializaci dětí v bezpečném, zdravém a podnětném prostředí, vedeme děti ke zdravému životnímu stylu.

Program

Společně tvoříme plány tak, aby všechny hry, činnosti a prožitky na sebe časově i tématicky navazovaly.

Je ukázkou jednoho z tématických programů, který vyplývá z celoročního plánu. Téma je pro děti velmi zajímavé a zároveň proniká do všech složek výchovy. Děti získávají nové poznatky a dovednosti, učí se propojovat informace a pracovat s nimi, současně si osvojují kladný vztah k živé i neživé přírodě a na projektu se samozřejmě podílí.

V.Charakteristika vzdělávacího programu

Vzdělávací program mateřské školy je otevřený a v budoucnu stále se měnící dokument. Za jednu z důležitých podmínek realizace vzdělávacího programu je považován dostatečně široký, otevřený a variabilní prostor pro jednotlivé učitelky, v němž mohou tvořivě uplatnit své myšlenky a přesvědčení. Předškolní výchova je stálý proces rozhodování, zvažování a volby vhodných výchovně vzdělávacích postupů. Jeho cílem je dosahování rámcových cílů prostřednictvím vlastních cílů.

Všestranný rozvoj osobnosti dítěte se stal hlavním vzdělávacím cílem. Cíle veškerého výchovně vzdělávacího působení musí respektovat potřeby předškolních dětí.

Hlavní cíle předškolního vzdělávání jsou:

- rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
- osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Naplňováním těchto cílů směřuje vzdělávání k utváření základních klíčových kompetencí:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

Klíčové kompetence představují cílové stavy, k jejichž naplňování směřuje veškeré vzdělávání.

Vzdělávací oblasti jsou oblasti rozvoje dítěte a jeho kompetencí. Tyto oblasti jsou vzájemně provázány, vytvářejí společně fungující celek. Čím úplnější a dokonalejší je propojení všech oblastí vzdělávání a zároveň i podmínek, za kterých probíhá, tím je vzdělávání účinnější a hodnotnější.

Obsah vzdělávání je dán RVPPV a je rozdělen do pěti oblastí:

1. **Dítě a jeho tělo - oblast biologická**
2. **Dítě a jeho psychika - oblast psychologická**
3. **Dítě a ten druhý - oblast interpersonální**
4. **Dítě a společnost - oblast sociálně kulturní**
5. **Dítě a svět - oblast environmentální**

Kvalita jednotlivých oblastí vzdělávání: příprava vyučování je kvalitní, dobré nápady i kvalitní materiály jsou pro nás samozřejmostí. Organizace se daří, někdy je těžší všechny zajímavé a potřebné činnosti vtěsnat do určitého časového úseku. Paní učitelky jsou ohleduplné, pohotové, kreativní a originální, proto vše potřebné dobře zvládáme. Metody výuky vychází z osobnosti a poznatků každého pedagoga, ve svých přístupech se doplňujeme a inspirujeme navzájem, proto je výuka pestrá a bohatá nejen vědomostně, ale i prakticky. To se může vztáhnout i na formy výuky. Hodnocení dětí provádíme pravidelně. Motivace je převážně pozitivní, děti tvoří rády, jsou spontánní, pracovité i tvořivé. Komunikace je přirozená, vztahy vytváříme na základě úcty jeden k druhému, vzájemné tolerance a slušnosti. Tuto dovednost se snažíme přenášet také ve vztahu k ostatním bytostem kolem nás (rostliny, brouci, stromy, zvířata). Klima ve školce je přátelské, známe své pozitivní stránky i ty, které musíme přetvářet. Děti jsou veselé a spokojené.

Individuální přístup k výuce: v každé třídě je zapsáno přes 20 dětí na jednu paní učitelku, což velmi znesnadňuje individuální přístup. Některé činnosti mohou děti provádět samostatněji, u jiných je nutné individuální vedení. Proto ve větším kolektivu dětí volíme zaměstnání vyžadující více samostatnosti, s větším prostorem pro fantazii dítěte. Při menším kolektivu dětí (třeba odpoledne nebo brzy ráno apod.), zařazujeme ty činnosti, kdy je nutné individuální vedení.

Prostor pro skupinové nebo individuální aktivity: v denním programu dětí je prostor pro skupinové aktivity i pro aktivity individuální, pro aktivity řízené i volné. Třídy jsou uspořádány tak, že si děti mohou vybírat z nabídek. Na zahradě mají děti více menších zákoutí, kde mohou mít soukromí, než-li je tomu ve třídě.

Motivace uprostřed výuky: hlavní je zájem dítěte. Výuku vedeme tak, aby děti aktivity samy iniciovaly, k daným tématům, nebo je vhodně doplňovaly a dotvářely a také aby mohly otevírat témata, která je tíží nebo naopak z nich mají radost. Na činnosti si necháme dostatek času, aby se postupně mohly zapojit všechny děti.

Prověřování výchozích znalostí a dovedností: prověřování probíhá dennodenně, při každé činnosti nám dítě projeví co mu nejde, co má zlepšit či to co již ovládá. Svě znalosti mohou děti vyjádřit v ranním kruhu, při veřejných vystoupeních, při procházkách (písničky, znalost broučků, květin apod.), při individuálním vedení, své dovednosti pak formou výrobků apod.. Děti, které odchází od nás do školy mají dobré výsledky, jejich paní učitelky si je chválí a těší se na naše další děti. U zápisů si děti vedou vždy dobře.

Dodržování pravidel komunikace: pravidla se snažíme dodržovat, malé děti mají kratší paměť i jinou orientaci (v čase, prostoru), než-li děti starší nebo dospělí. Pravidla je nutno opakovat. Dodržování chválíme, u nedodržování na toto upozorníme a v rámci možností řešíme. Pravidla máme jednoduchá, některá jsou stálá na celou dobu pobytu, některá jsou krátkodobá podle činnosti a mohou se měnit, některá si vytváříme společně, jiná jsou daná, některá si vytváří děti samy. Je hezké, když se děti chovají hezky i bez pravidel, podle své dobré povahy.

KONKRETIZOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY RVP PV

Materiál „Konkretizované očekávané výstupy“ doplňuje dokument Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV).

Konkretizované očekávané výstupy rozpracovávají a zpřesňují jednotlivé očekávané výstupy v rámci vzdělávacích oblastí v RVP PV, které jsou popsány v optimální úrovni, a které lze považovat pro děti na konci předškolního období za žádoucí.

Konkretizované výstupy upřesňují požadavky na jednotlivé očekávané výstupy v podobě činností a příležitostí tak, aby bylo zcela jasné, co by mělo dítě zpravidla na konci předškolního vzdělávání dokázat. S pomocí konkrétních očekávaných výstupů stanoví pedagogové v rámci integrovaných bloků cílenou vzdělávací nabídku, která je pro naplňování očekávaných výstupů smysluplná a účelná. Ke snadnější orientaci jsou výstupy kódovány, uspořádány nejen do pěti vzdělávacích oblastí RVP PV, ale v jejich rámci dále utříděny do konkrétnějších „podoblastí“ rozvoje a učení dítěte. Protože vzdělávací oblasti v RVP PV se vzájemně prolínají, jsou i některé očekávané výstupy uváděné v jednotlivých vzdělávacích oblastech provázané, popř. se do určité míry opakují. Dále jsou očekávané výstupy uvedeny ve zkrácené podobě a pojmy, které upřesňují očekávaný výstup, se posouvají do kategorie konkretizovaný výstup.

Struktura:

5.1. **Dítě a jeho tělo (oblast biologická)** /barva nebe, vzduchu, vody/

- Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
- Jemná motorika, koordinace ruky a oka
- Sebeobsluha
- Zdraví, bezpečí

5.2. **Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)** /barva slunce/

5.2.1. Jazyk a řeč

- Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování

5.2.2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

- Vnímání
- Pozornost, soustředění, paměť
- Tvořivost, vynalézavost, fantazie
- Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování
- Časoprostorová orientace
- Základní předmatematické představy, početní a číselné pojmy a operace
- Řešení problémů, učení

5.2.3. Sebepojetí, city, vůle

- Sebevědomí, sebeuplatnění
- Sebeovládání, přizpůsobivost
- Sebepojetí, city, vůle

5.3. **Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)** /barva lásky, pochopení, láskyplných vztahů, přátelství/

- Komunikace s dospělým
- Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
- Sociabilita

5.4. **Dítě a společnost (oblast sociálně kulturní)** /barva slavnosti a slavnostního oblečení/

- Společenská pravidla a návyky
- Zařazení do společenství
- Kultura, umění

5.5. **Dítě a svět (oblast environmentální)** /barva přírody, stromů, trávy, ekologie/

- Poznatky, sociální informovanost
- Adaptabilita ke změnám
- Vztah k životnímu prostředí

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO (biologická)

Podoblast	Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.1 Zachovávat správné držení těla</p> <p>5.1.2 Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí</p> <p>5.1.3 Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla</p> <p>5.1.4 Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru</p> <p>5.1.5 Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly</i> - <i>běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze</i> - <i>vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu</i> - <i>otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace</i> - <i>zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení</i> - <i>házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí</i> - <i>užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)</i> - <i>pohybovat se bezpečně ve skupině dětí</i> - <i>pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)</i> - <i>přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů</i> - <i>pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)</i> - <i>být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě</i> - <i>pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus</i> - <i>doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)</i>

Podoblast	Jemná motorika, koordinace ruky a oka
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.7 Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku</p> <p>5.1.14 Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje - tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím - vést stopu tužky při kresbě, apod. - napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena - pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku) - zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou) - kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů - zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)

Podoblast	Sebeobsluha
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.8 Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky</p> <p>5.1.9 Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)</i> - <i>samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky</i> - <i>samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek</i> - <i>postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky</i> - <i>udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce</i>
--	--

Podoblast	Zdraví, bezpečí
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.10 Pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem</p> <p>5.1.11 Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí</p> <p>5.1.12 Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>5.1.13 Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí</p> <p>5.3.13 Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)</i> - <i>mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách</i> - <i>znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek</i> - <i>uvědomovat si, co je nebezpečné</i> - <i>projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám</i> - <i>chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém</i>

	<p><i>prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)</i> - <i>vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)</i> - <i>bránit se projevům násilí</i>
--	---

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (psychologická)

	Jazyk a řeč
Podoblast	Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.1.1 Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p> <p>5.2.1.2 Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>5.2.1.3 Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>5.2.1.4, 5.2.1.7 vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat</p> <p>5.2.1.5 Domluvit se slovy</p> <p>5.2.1.6 Porozumět slyšenému</p> <p>5.2.1.10 Sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>2.1.11 Připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií</i> - <i>vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu</i> - <i>znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců,</i>

- kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých
- předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu - řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)
- dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- předat vzkaz
- chápat jednoduché hádanky a vtipy
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
- rozkládat slova na slabiky
- vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
- rozlišit krátké a dlouhé samohlásky
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Vnímání
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.6 Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů</p> <p>5.2.2.1. Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>5.2.2.5. Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité</p>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku) - rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus - sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech - rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky - správně reagovat na světelné a akustické signály - rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto) - odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat - rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin) - rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Pozornost, soustředěnost, paměť
Očekávané výstupy Z RVP PV	<p>5.2.2.2 Záměrně se soustředit a udržet pozornost</p> <p>5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>5.2.2.10 Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit - neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint) ,dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost</i> - <i>udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech</i> - <i>uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím</i> - <i>zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu</i> - <i>zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho</i> - <i>záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)</i> - <i>pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)</i> - <i>zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů - sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí - kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek</i> - <i>uplatňovat postřeh a rychlost</i>

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Tvořivost, vynalézavost, fantazie
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.13 Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie</i> - <i>spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného</i> - <i>vyjadřovat fantazijní představy</i> - <i>dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)</i> - <i>vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)</i> - <i>vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)</i> - <i>tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)</i> - <i>s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)</i> - <i>dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek</i> - <i>navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)</i> - <i>experimentovat s výtvarně netradičními materiály</i> - <i>využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí</i> - <i>improvizovat a hledat náhradní řešení</i>

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Rozlišování obrazných znaků a symbolů, grafické vyjadřování
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.5 Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité 5.2.1.16 Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení) - pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.) - rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky) - sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů - objevovat význam ilustrací, soch, obrazů - poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol) - napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.) - napodobit některá písmena, číslice - poznat některé hudební znaky

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Časoprostorová orientace
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.2.9 Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy</p> <p>5.2.2.10 Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>rozlišovat vpravo - vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět</i> - <i>rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat</i> - <i>rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů</i> - <i>orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed</i> - <i>orientovat se v prostoru podle slovních pokynů</i> - <i>orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)</i> - <i>rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)</i> - <i>rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky</i>

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.2.8 Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat</p> <p>5.2.2.4 Přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit</p>

<p><i>Konkretizované výstupy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník</i> - <i>rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší - menší, nejmenší - největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)</i> - <i>rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký - těžký, lehčí - těžší, nejlehčí - nejtěžší, stejně těžký)</i> - <i>porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)</i> - <i>orientovat se v číselné řadě 1 - 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků</i> - <i>posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)</i> - <i>chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)</i> - <i>chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky</i> - <i>řešit labyrinty (sledovat cestu)</i>
--------------------------------------	--

	<p>Poznávací schopnosti</p>
<p>Podoblast</p>	<p>Řešení problémů, učení</p>
<p>Očekávané výstupy z RVP PV</p>	<p>5.2.2.11 Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně</p> <p>5.2.2.12 Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>5.2.1.20 Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film</p> <p>5.2.2.6 Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p>

	<p>5.2.2.7 Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>5.2.3.8 Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus - omyl</i> - <i>samostatně se rozhodnout v některých činnostech</i> - <i>jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí</i> - <i>vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je</i> - <i>projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích</i> - <i>verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)</i> - <i>přicházet s vlastními nápady</i> - <i>projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat</i> - <i>nechat se získat pro záměrné učení</i> - <i>odlišit hru od systematické povinnosti</i> - <i>zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)</i>

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebevědomí a sebeuplatnění
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.1 Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p> <p>5.2.3.2 Uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině</p> <p>5.2.3.5 Vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci</p> <p>5.2.3.11 Podílet se na organizaci hry a činnosti</p>

<p><i>Konkretizované výstupy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)</i> - <i>zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé</i> - <i>samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)</i> - <i>respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých</i> - <i>uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je</i> - <i>umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)</i> - <i>snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor</i> - <i>umět kooperovat, dohodnout se s ostatními</i> - <i>přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)</i> - <i>nebát se požádat o pomoc, radu</i>
--------------------------------------	--

	<p>Sebepojetí, city, vůle</p>
<p>Podoblast</p>	<p>Sebeovládání a přizpůsobivost</p>
<p>Očekávané výstupy z RVP PV</p>	<p>5.2.3.4 Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>5.2.3.6 Uvědomovat si svoje možnosti a limity</p> <p>5.2.3.7 Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)</p>
<p><i>Konkretizované výstupy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)</i> - <i>odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné</i> - <i>plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)</i> - <i>hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit</i> - <i>přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci</i> - <i>umět se přizpůsobit změnám</i>
--	--

	Sebepojetí, city, vůle
podoblast	Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení</p> <p>5.2.3.12 Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky</p> <p>5.2.3.13 Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování</p> <p>5.2.3.15 Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>5.2.3.16 Zachytit a vyjádřit své prožitky</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>odložit splnění osobních přání na pozdější dobu</i> - <i>odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)</i> - <i>přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit</i> - <i>přijímat pokyny</i> - <i>plnit činnosti podle instrukcí</i> - <i>přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese</i> - <i>projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)</i> - <i>přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek) - umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.) - Rozhodovat sám o sobě (o svém chování)
--	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 3 DÍTĚ A TEN DRUHÝ (interpersonální)

Podoblast	Komunikace s dospělým
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.1 Navazovat kontakty s dospělým
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem) - spolupracovat s dospělým - respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky) - obracet se na dospělého o pomoc, radu atd. - rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání

Podoblast	Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.8 Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem 5.3.9 Spolupracovat s ostatními
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému) - chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat - vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat - spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem - vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení /4.7. - využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)

Podoblast	Sociabilita
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.3.5 Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>5.3.7 Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>5.3.10 Respektovat potřeby jiného dítěte</p> <p>5.3.6 Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>5.3.4 Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení</i> - <i>všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)</i> - <i>chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené</i> - <i>k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)</i> - <i>porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)</i> - <i>nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout</i> - <i>bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)</i> - <i>uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)</i> - <i>spoluvytvářet prostředí pohody</i> - <i>respektovat rozdílné schopnosti</i> - <i>důvěřovat vlastními schopnostem</i> - <i>cítit sounáležitost s ostatními</i> - <i>nabídnout pomoc</i>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 4 DÍTĚ A SPOLEČNOST (sociálně kulturní)

Podoblast	Společenská pravidla a návyky
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.1 Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi</p> <p>5.4.8 Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat</p> <p>5.4.11 Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,</i> - <i>dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti</i> - <i>chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat</i> - <i>zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby</i> - <i>rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy</i> - <i>pojmenovat povahové vlastnosti</i> - <i>pochopit funkci rodiny a jejich členů</i>

podoblast	Zařazení do třídy/do skupiny/
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.2 Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>5.4.4 Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>5.4.6 Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování</i> - <i>reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)</i> - <i>vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy</i> - <i>navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství</i> - <i>cítit se plnohodnotným členem skupiny</i> - <i>projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí</i> - <i>být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu</i>

podoblast	Kultura, umění
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.13 Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky</p> <p>5.4.14 Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik</p> <p>5.4.15 Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální</p>
Rozpracované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)</i> - <i>vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)</i> - <i>v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění</i> - <i>všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)</i> - <i>zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů - viz výše)</i> - <i>vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)</i>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 5 DÍTĚ A SVĚT (enviromentální)

Podoblast	Poznatky, sociální informovanost
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.1 Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí</p> <p>5.5.4 Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>5.5.5 Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>5.5.6 Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)</i> - <i>zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují</i> - <i>rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)</i> - <i>mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)</i> - <i>uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný</i> - <i>mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.) - mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách) - chápat základní pravidla chování pro chodce - mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
--	--

Podoblast	Adaptabilita ke změnám
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.7 Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>5.5.8 Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení - rozlišení pocitu chladu a tepla, chování - vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat - ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

Podoblast	Vztah k životnímu prostředí
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.10 Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat</p> <p>5.5.9 Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>5.5.11 Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné - vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí

	- <i>uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)</i>- <i>všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.</i>- <i>spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)</i>- <i>být citlivý k přírodě</i>

Způsoby a prostředky naplňování cílů:

Umožňujeme dítěti v předškolním věku rozvíjet svou osobnost na základě svých možností, schopností, zájmů a prožitků, výchovou napodobováním a to jak po stránce tělesné, tak i psychické, sociální i duchovní. Cílem školního vzdělávacího programu je umožnit dítěti vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získat tak reálnější pohled na svět a aktivní postoj k němu, harmonický rozvoj dítěte s důrazem na oblast citovou a morální. Záměrem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou /kompetentní, způsobilou/ zvládat, pokud možno aktivně a s osobním uspokojením takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny /zejména v prostředí jemu blízkém, tj. v prostředí rodiny a školy/a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně očekávají.

Program je vypracován jako schematický a umožňuje učitelkám pracovat v jednotlivých třídách samostatně .

Školní vzdělávací program umožňuje pedagogům uskutečňovat své vlastní nápady a čerpat i ze zkušeností dětí. Vychází z podmínek města Kamenický Šenov a využívá všech přírodních i kulturních zajímavostí , které tato lokalita skýtá. Veškerá činnost je vedena vědomím, že dítě musí mít možnost spoluprožívat a spoluvytvářet život v MŠ a jejím blízkém okolí.

Je nutné, aby vzdělávací působení pedagoga vycházelo z pedagogické analýzy - z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace a pravidelného sledování jeho rozvojových i vzdělávacích pokroků. Je třeba poskytnout dětem co nejširší nabídku toho, co rozvíjí vůli, citění a myšlení a co tyto tři oblasti dává do souladu.

Nabídka činností je velmi pestrá. Děti si mohou vyzkoušet samy mnoho zajímavých činností. Snažíme se dětem přiblížit život lidí ve všech jeho podobách a vytvářet situace, které děti mají možnost samy řešit a projevit se. Je pro nás velmi důležité prožitkové učení a proto dětem poskytujeme mnoho podnětů. Jezdíme a chodíme na výlety, např. k prameni Žába, za zvířátky do ZOO, navštěvujeme divadelní představení v KD Kamenický Šenov. Vždy se těšíme na divadélko Koloběžka, na besedu s policisty i hasiči.

Připravujeme pro děti a jejich rodiče projektové dny, slavnosti a události, při kterých mohou děti společně s rodiči prožít mnoho zajímavých zážitků.

Účastníme se všech kulturních akcí v obci jako je např. Advent na náměstí TGM, zpívání v kostele, Masopust a veselý rej masek, Den dětí, Slet čarodějnic, Halloween. Sportovní vyžití nám v létě i v zimě nabízí naše školní zahrada nebo sportovní hala v ZŠ.

Aktivně se účastníme výtvarných, hudebních a sportovních soutěží. Významnou součástí života v MŠ jsou i její tradice, ke kterým určitě patří pečení a zdobení perníčků, Mikulášská nadílka, Vánoční setkání spojené s besídkou a dárky, Rozloučení a výlet s předškoláky, Den Děti a Den otevřených dveří.

Hlavní zásady, principy, metody a formy práce:

- rovný přístup všech dětí ke všem činnostem i k jejich osobnostem
- respektování individuality dítěte, svobodná volba činností, nenásilné vedení dítěte
- radostná, laskavá a vstřícná atmosféra
- otevřenost k rodičům i veřejnosti
- umožňujeme dětem zkoumání a objevování okolního světa , pokusy a experimenty
- nacházíme vždy odpovědi na otázky dětí
- rozvíjíme hrou i řízenou činností komunikativní schopnosti dětí
- vedeme ke vzájemnému respektování, soucítění, pomoci
- dbáme na bezpečí dětí nejen po reálné stránce ale i pocitové
- dbáme na dodržování pravidel
- prožitkové učení, kdy je dítě vnitřně motivováno, naladěno a citově situaci prožívá
- vlastní spontánní aktivity, učení pomocí hry nebo činnosti
- nápodoba
- hromadné a skupinové vedení včetně frontální práce
- individualizovaný přístup dle stylů učení, momentálních schopností, potřeb a zájmu

Vzdělávací záměr ŠVP

Záměrem tohoto vzdělávacího programu je rozvoj osobnosti dítěte, jeho individuality, jeho vzdělávacího potenciálu s citovým postojem vůči ostatním lidem, světu kolem nás, člověku a jeho práci, rodině, přírodě, vlastnímu zdraví, historii a tradicím. Rozvíjíme a podporujeme vztah k sobě i druhým v souladu s lidskými hodnotami.

Pro realizaci vzdělávání využíváme zejména školní klima, které tvoří příznivá atmosféra, estetické prostředí, citlivý a vnímavý přístup dospělých k dětem. V atmosféře rovnosti, důvěry, optimismu, porozumění a spolupráce se děti cítí bezpečně, příjemně, jsou aktivní a mají chuť ke vzdělávacím činnostem. Využíváme spolupráci s rodinou, která je stavěna na bázi vzájemného partnerství, na důvěře, spolurozhodování, na vzájemné podpoře a odpovědnosti.

Rozvíjíme samostatnost dítěte, jeho zdravé sebevědomí. Vzdělávací obsah zohledňuje environmentální nauku - výchovu k ochraně životního prostředí, chápání souvislostí mezi jevy živé a neživé přírody, vztahy mezi jednotlivými organismy, jevy, které nás provázejí v průběhu ročních období.

V oblasti rozvoje vůle je kladen důraz na poskytování vhodných vzorů k napodobování, vytvoření spořádaného okolí s pevným životním rytmem jako základem pro vnitřní jistotu a vlastní smysl pro pořádek, pěstování motorických a tělesných schopností.

V oblasti rozvoje citění jde o umožnění rozvoje tvůrčí fantazie prostřednictvím volné hry, pěstování sociálních, kulturních, uměleckých i vyjadřovacích schopností, při malování vnímání barev a jejich vnitřní podstaty, pomocí uměleckého zážitku z pohádek, přírody, říkadel a písní je dítě vedeno k prožití sebe sama v souvislostech kulturně historických i přírodních.

V oblasti myšlení je cílem zprostředkovávat a charakterizovat dětem určité jevy tak, aby samo dítě docházelo k vytvoření vlastních i obecných pojmů na základě vlastní zkušenosti, tvořit nevědomě působící zkušenosti a návyky, klást důraz na rozvoj řeči a možnost komunikace.

Každé dítě je individuální osobnost, která je vychovávána k sebevědomí a do MŠ se přichází naučit sociálnímu citění, komunikaci s vrstevníky i dospělými.

Vedeme děti k zdravému životnímu stylu a uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání za aktivní spolupráce s jejich rodiči.

VI. Vzdělávací obsah

Vzdělávací oblasti ŠVP

Oblasti vzdělávání jsou propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně funkční celek.

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou dle RVP PV:

Dítě a jeho tělo

Dítě a jeho psychika

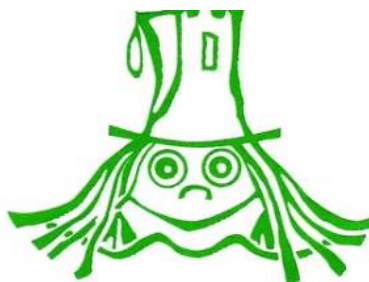
Dítě a ten druhý

Dítě a společnost

Dítě a svět

Celoroční vzdělávací blok má název „Vodní kapka na cestách aneb zpíváme si s kapičkou od jara do zimy“

a je stavěn tak, aby:

- přispíval k rozvoji dítěte a jeho učení v různých oblastech
- umožňoval naplnit život dítěte mnohostranně pestrou nabídkou činností intelektových i praktických
- dítě mělo možnost získávat potřebné dovednosti, poznatky, poznávat hodnoty a zaujímat postoje
- vzdělávací proces byl pro dítě přirozenou činností, který staví na vnitřní motivaci dítěte, aby se cítilo samostatně a svobodně

Jednotlivá témata jsou zpracována formálně na školní měsíce, ale v praxi nejsou pevně ohraničena. Jejich časovou délku určuje zájem dětí a aktuální dění v MŠ. Jsou dostatečně široká, vycházejí z přirozeného života kolem nás.

Podtémata obsahují návrhy okruhů námětů pro denní nabídku vzdělávacích činností pro děti, tyto návrhy si učitelky dále rozpracovávají a konkretizují do svých třídních programů.

Ve své práci uplatňujeme tyto formy a metody práce:

- prožitkové a kooperativní učení hrou, které je založeno na přímých zážitcích dítěte
- činnosti individuální, týmové, skupinové, frontální, komunikativní
- upřednostňujeme smyslové vnímání jako základ veškerého přirozeného poznávání
- aktivně podporujeme rozvoj komunikativních dovedností
- využíváme spontánních nápadů dětí, podporujeme dětskou zvědavost a potřebu objevovat
- uplatňujeme situační učení, spontánní sociální učení, didakticky cílenou činnost
- rozvíjíme činnosti tvořivé, manipulační, konstrukční, poměřující, porovnávací, přiřazující, rozlišující tvary
- učební pomůcky pro rozvoj informativního myšlení a digitální kompetence /robotické pomůcky, metodické materiály, Alby soupravy.../

Hlavní zásady pro naši práci s dětmi:

- prioritou je pro nás vždy zájem dítěte
- děti se musí cítit bezpečně, radostně a spokojeně
- hlavní činností dítěte je hra nebo činnost, při které získává poznatky a dovednosti, ale která vyžaduje také sebeovládání a vytrvalost, důležité je vždy kladné hodnocení dětí
- respektujeme specifiku předškolního vzdělávání
- uplatňujeme individuální přístup k dítěti
- aktivity spontánní a řízené jsou vzájemně provázané a vyvážené - různorodost činností
- důsledně provádíme evaluační analýzu obsahu, metod a forem denní nabídky činností dětem
- sledujeme vývoj dítěte a jeho změny a pokroky zaznamenáváme
- spolupracujeme s rodiči dětí
- organizujeme soutěže, výstavy, veřejná vystoupení

ŠVP je otevřeným dokumentem, který je možno dle nových poznatků a zkušeností doplňovat, popřípadě pozměňovat. Je většinou každoročně aktualizován a zpracován dle RVPPV.

V tématech se částečně odráží cyklus ročních období, přírodní a společenské situace, svátky, tradice a zvyky, slavnosti, výročí a prostředí města.

Tematický celek vycházející ze ŠVP naší MŠ je na téma:

„Vodní kapka na cestách

aneb

zpíváme si s kapičkou od jara do zimy“

Je programem nejen na tento školní rok, ale bude nás provázet i další roky, bude se neustále zdokonalovat a doplňovat a budou na něj navazovat další činnosti a programy. Podrobné přípravy a programy jsou rozvedeny v Třídních vzdělávacích programech, které jsou pro každé věkové rozdělení dětí v dané třídě.

MOTTO: „Nač má člověk smyslů pět? Aby mohl poznat svět!“

Charakteristika a cíle integrovaného bloku:

Program je zaměřen na získávání poznatků týkajících všech živlů /země, voda, vzduch, oheň/, zaměřuje se hlavně na environmentální oblast. Je zaměřen na získávání poznatků týkajících se vody na Zemi ve všech jejích podobách.

Naučit se s vodou správně hospodařit a uvědomit si, že je základní podmínkou života, objevovat její krásu i to, že voda je živel, který dokáže také ničit.

Poznávat, kde vodu najdeme, k čemu ji potřebujeme a proč je důležitá k životu, chápat, že lidská činnost může životní prostředí chránit, ale také poškozovat.

Naučit se, že bez vody nelze žít, voda je život, vzácný poklad a také naše kamarádka, může být v různých podobách, skupenstvích. Učit se celkově přírodu vnímat, chránit ji a pečovat o ni.

Děti se hrovou formou seznámí s okolním světem prostřednictvím rozličných činností, vnímat všemi smysly, naučit se přizpůsobit a uvědomit si život kolem sebe.

Smyslem programu je rozvíjet prostřednictvím různých činností kladný vztah k sobě, k okolí a prostředí, ve kterém žijeme, k přírodě, poznávat svět kolem nás.

Učit se celkově přírodu vnímat, chránit ji a pečovat o ni.

Od podzimu do léta se zabývat různými aktivitami, které umožňují přímý kontakt s přírodou.

Jsme s přírodou úzce spojeni, chtěli bychom u dětí zároveň vypěstovat vztah k přírodě a okolí a naučit je porozumět některým přírodním jevům, dodržovat zásady ekologie a rozvíjet ekologické myšlení.

Chceme vychovat děti samostatné, které nejsou lhostejné k okolí, které se "umí ozvat", žít ve světě, uvědomovat si přírodu a všeobecnou souvislost věcí, chápat pojem odpovědnost a schopnost hledat, přijímat, vědět a mít radost z učení.

Cílem je pomoci dětem proniknout do tajů přírody a přivést je na správnou cestu, podpořit environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu realizovanou v souladu se ŠVP, rozvíjet ekologické cítění, prohlubování kladného vztahu k přírodě a životnímu prostředí, vést je k ochraně přírody konkrétním přístupem a vlastním příkladem.

V rámci projektu budou děti v přirozených situacích, ale i zprostředkovaně poznávat svět kolem sebe, vnímat sebe i ostatní, pracovat ve skupině.

Metody, průběžné plánované činnosti a příležitosti:

- prožitkové učení a hry, motivace /ztvárnění, vyjádření tématu, pohádka, příběh, hra/
- projektové plánování s návazností témat
- organizace činností: individuální, samostatná, týmová, skupinová, frontální-komunitní kruh
- hry a aktivity založené na přímých zážitcích dětí
- situační učení, spontánní sociální učení
- všechny aktivity spontánní i řízené jsou provázané a vyvážené
- výstavy a zájmové činnosti, veřejná vystoupení, výlety
- aktivní účast v ekologickém programu Mrkvička/středisko ekologické výchovy Libereckého kraje/
- pozorování, pokusy - výtvarné, slovesné a hudební, experimentování
- příroda v písni, básni, pohádce, námětové hry
- pracovní aktivity, zajištění fotodokumentace
- otvírání a zavírání studánek
- Barevné dny na dané téma
- Den Vody
- Den Země
- Den Stromů
- Projekty /zapojení rodiny/-hmyzí domky, motýlkování, ježkování /dle daného období/
- hrajeme si /hry,soutěže,úkoly/ aneb je nám krásně na světě
- zapojení rodičů do programu a jejich aktivní účast
- podílení dětí na programu, jejich návrhy, přenášení ekologického cítění i na rodiče a prohlubování spolupráce s MŠ
- projekt

„Vodní kapka na cestách aneb zpíváme si s kapičkou od jara do zimy“

Základem je pro nás tzv."Škola hrou". Motivací a hrou dovést a připravit děti na vstup do života.

Náš program má název: „Vodní kapka na cestách aneb zpíváme si s kapičkou od jara do zimy“

Hlavní téma:

I. „Podzim s kapkou“ září - listopad

Podtéma:

- 1) Podzim s kapkou aneb „Měla babka“
- 2) Vyprávění pod deštníkem u Studánkové víly aneb dešťové kapičky dostaly nožičky, setkání s ježkem Bodlinkou „Prší, prší“
- 3) Vítr fouká ze strniště, setkání u stromový skřítků aneb „Vyletěl si pyšný drak“

Hlavní téma:

II. „Zima s kapkou“ prosinec - únor

Podtéma:

- 1) Zima s kapkou, zahrada zvuků aneb „Vánoční stromeček“
- 2) Paní Zima kraluje, příroda spí aneb „Dva mrazíci“
- 3) Lékárna jezinky Bezinky aneb „Hlava, ramena“

Hlavní téma:

III. „Jaro s kapkou“ březen - květen

Podtéma:

- 1) Kapka a jarní probuzení, co vyprávěla vrba aneb „Pásla ovečky“
- 2) Čáry máry, kapy kap aneb „Čarodějka na dvorku“
- 3) Studánková víla vypráví aneb „Holka modrooká“

Hlavní téma:

IV. „Léto s kapkou“ červen - srpen

Podtéma:

- 1) S kapkou u vody, letní království aneb „U moře“
- 2) 3) Letní kouzlení aneb „Hřej sluníčko, hřej“

Obsah vzdělávacího bloku

„Vodní kapka na cestách“

téma: „Zpíváme si s kapičkou od jara do zimy“

- tento roční plán je zaměřen na kamarády, okolí, na živly v počasí, v přírodě, v našem životě, na poznávání tradic, poznání přírody a zvířátek, písničky nejen s vodní tematikou

I. „Podzim s kapkou“

Charakteristika integrovaného bloku:

- celek je zasazen do času podzimního, začíná v době podzimní rovnodennosti, 1. podz.den
- důležitá je adaptace dětí na nové prostředí, rozvíjení schopnosti přizpůsobit se, reagovat na změny a vyrovnat se s nimi, vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- uvědomujeme si pocity a nálady, posilujeme sebeovládání, vytváříme společná pravidla soužití, zvykáme si na sebe, rozlišujeme vhodné a nevhodné chování a jednání
- posilujeme zdravé sebevědomí a sebejistotu, schopnost být sami sebou a zároveň se přizpůsobit životu v sociální komunitě, motivujeme dítě k aktivnímu poznávání
- v tomto období vnímáme změny v přírodě, posilujeme úctu k přírodě - charakteristické znaky, uplatňujeme vlastní zkušenosti z pozorování a pobytu v lese, na zahradě, rozvíjíme vnímání všemi smysly
- objevujeme užitečnost a kouzla zahrádek, polí, lesů - ptactvo, zvířátka na polích a kolem školky
- učíme se rozlišovat a pojmenovat barvy, vůně, nálady, rozdílnosti, velikosti, učíme se řadit, třídit, uspořádat
- seznámení s programem „Vodní kapka na cestách“
téma: „Zpíváme si s kapičkou od jara do zimy“
- projektové dny
- začínáme s logopedií, program s názvem „ABCD kočka přede“

Dílčí vzdělávací cíle:

1/ „Podzimní seznámení s kapkou“ - „Měla babka“ září

- kdo všechno přišel do školky, ve školce je pro mě všechno nové /adaptace/
- s kapičkou celou naší školičkou /orientace v nových prostorách, seznámení se se zaměstnanci a dětmi v mš /
- setkání po prázdninách a seznámení s kapičkou, kdo jsem /co všechno umí moje ruce, nohy/, kde bydlím, moje rodina
- zážitky z prázdnin /nenásilnou formou se přesuneme do pravidelného režimu a rytmu/
- první společné hry a činnosti během dne /na něco, na někoho/, formou podzimního kalendáře putujeme k 1. Podzimnímu dni
- hra „jak se jmenuješ, kdo jsem já a kdo jsi ty, dobré ráno, dobrý den“-hádanková hra, seznámení se s novými kamarády, se svou značkou, místem, prostředím, lidmi
- procvičování základních pohybových a praktických dovedností, návyků
- seznamování se s okolím MŠ, vhodnou motivací přivést děti k vnímání okolního světa
- měsíc babího léta, na zahradách kvete stále méně rostlin, ale nastal čas sklizně
- v přírodě všechno dozrává, sklízí se plody, které se vyvíjely od jara, vnímáme svět všemi smysly /jak vypadá, voní a chutná podzim, plody podzimu - na poli, na zahradě, v lese - ovocné království, zeleninové království, jdeme na houby
- změny v přírodě /léto-podzim/=charakteristické znaky, hledáme význam a užitek tohoto ročního období, barevnost a pestrost podzimu
- po stopách vody...výlet do háječku /cesta za pokladem/, seznámení s kapičkou /maňásek/

Vzdělávací oblasti:

- Osvojení si přiměřených praktických dovedností, sebeobsluhy
- Rozvoj komunikativních dovedností, získání citové samostatnosti, adaptace
- Seznamování se s pravidly chování k druhým lidem, vnímání okolí, být ohleduplný, pomáhat
- Rozvoj dovedností pro navazování vztahů k druhým lidem, poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření
- Poznávání prostředí, okolí, upevňování vztahu k přírodě, radost z něčeho nového

2/ „Vyprávění pod deštníkem u Studánkové víly“ - „Prší, prší“ říjen

- barevný svět podzimu-jak vypadá, voní , chutná podzim
- podzim míchá barvy - paleta barev, výtvarné a pracovní činnosti, seznamování se s různou technikou
- formou pobytu venku, vycházek do okolí MŠ, hřiště, lesa, louky, rybníku, rozhovory o vnímaném a viděném, zvířátka
- sběr materiálu a přírodnin - poznávání různých povrchů, tvarů, který plod patří ke stromu, keři - porovnávání, herbáře, šípkové království
- kampak vodo kampak jdeš? jaký je koloběh vody a jak si s ní můžeme hrát, zavírání studánek
co umí vítr a déšť:
 - pozorujeme změny u rybníka, účinky deště, mlhy
 - postupné změny počasí /znaky podzimu/, ježkování
 - s kamarády pod deštníkem-pocasí a oblečení typické pro toto roční období
 - když padá listí - hry ve spadáném listí, lisování, výroba podzimní koláže

Vzdělávací oblasti:

- Rozvoj a využívání všech smyslů
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, rozvoj tvořivosti a estetického vnímání
- Osvojení si základních poznatků o vodě
- Získání poznatků o pracovních činnostech
- Rozvoj komunikativních dovedností

3/ „Vítr fouká ze strniště aneb setkání u stromových skřítků“ listopad

„Vyletěl si pyšný drak“

- typické podzimní počasí - plískanice, větry s meluzínou a první mrazíky, změny a účinky větru, deště, mlhy, změny ve vodním skupenství
- zamáváme ptáčkům - poslední vlaštovka
- pouštění draků
- zvířátka - kam se ježek schoval, zima už je za dveřmi
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, rozvoj tvořivosti a estetického vnímání
- v lese, hledám svůj strom, pohádkový strom, přátele z lesa, získáváme nové poznatky o lese a životě nejen v něm, přírodní živly
- po stopách skřítků Lesánka aneb vyprávění starého stromu
- seznamujeme se s tradicí sv. Martina

Vzdělávací oblasti:

- Uvědomění si vlastního těla, osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, rozvoj pohybových schopností a zdokonalování pohybových dovedností
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám, rozvoj paměti a pozornosti
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností /vnímání, naslouchání, výslovnost/
- Upevňování vztahů k druhým lidem, spolupráce s ostatními dětmi a sdílení společných činností a her, vyjádření vlastních názorů a postojů
- Rozvoj kooperativních dovedností, vnímání přírody jako součásti života na Zemi

Kompetence pro podzimní období:

- **Kompetence k učení:**
využívat elementárních poznatků o světě lidí, přírody i techniky, které je obklopují, orientovat se v řádu a dění v prostředí, ve kterém dítě žije, soustředěně pozorovat, zkoumat, učit se hrou a vyprávěním, získání poznatků o pracovních činnostech, rozvoj a využívání všech smyslů, rozvoj paměti a pozornosti
- **Kompetence k řešení problémů:**
vnímat problémové situace jako samozřejmou součást života, všimnout si problémů a dění v blízkém okolí, s pomocí dospělého, problémy řešit
- **Kompetence komunikativní:**
komunikovat bez zábrán a ostychu v běžných situacích s dětmi i dospělými, užívat přirozených prostředků komunikace k vyjádření myšlenek, pocitů a názorů, snaha o správné vyjadřování a sdělování prožitků, pocitů a nálady
- **Kompetence sociální a personální:**
umět se adaptovat na prostředí a jeho běžné proměny, samostatně rozhodovat o svých činnostech a k uvědomění si, že za sebe a své jednání nese zodpovědnost, napodobovat modely vhodného chování a jednání, poznávat pravidla společenského soužití a podílet se na jejich spoluvytváření
- **Kompetence činnostní a občanské:**
učit se plánovat své činnosti, řídit je, svobodně se rozhodovat, zajímat se o druhé i o to, co se kolem děje, seznamovat se s pravidly

Nabídka činností:

- volná hra a pozorování, námětové hry
- seznamovací hry
- poznávací hry, směřované k seznamování s prostředím a lidmi kolem, novými kamarády
- pozorování v přírodě, vycházky
- hry pohybové, pohybově hudební, pantomimické, námětové, rytmické
- prožitkové činnosti, netradiční pomůcky
- komunitní kruh - rozhovory s dětmi na dané téma
- projektové učení hrou
- výtvarné, hudební a tělovýchovné činnosti
- práce s didaktickými pomůckami
- sběr přírodnin, tvořivé činnosti a hry s nimi
- pokusy, pozorování
- říkadla, zpěv, recitace, dramatizace

II., „Zima s kapkou“

Charakteristika integrovaného bloku:

- celek mapuje zimní období, kdy je v přírodě více ticha, protože chybí ptačí zpěv, bzučení hmyzu, kvákání žab, ševelení listů...je to období nouze, zvířata nemají zelené krmení, hmyzožravcům chybí hmyz
- vnímáme změny v přírodě = charakteristické znaky, 1. zimní den, zvířátka v zimě, pohádky, zimní počasí
- provádíme pokusy s vodou a učíme se jaká voda je v tomto ročním období a co se s ní děje, pohádková voda
- v tomto období přibližujeme české lidové tradice, koledy, lidovou slovesnost, posilujeme prosociální cítění, rozvoj povědomí o důležitých hodnotách (úcta, pokora, obdarování, sdílení, souznění), rozvíjíme tvořivost a vlastní aktivity dětí, společně sdílíme předvánoční období, Advent a období nastávajícího Nového roku

Dílčí vzdělávací cíle:

1/ „Zima s kapkou, zahrada zvuků“ - „Vánoční stromeček“ prosinec

- jak se mění podzim na zimu (obrázkové soubory, demonstrační obrázky, Barevné Kamínky, CD...) - měsíc dlouhých večerů krátkých dní
- příroda spí /někteří živočichové, stromy, rostliny nekvetou/, co dělají rybky, když zlé mrazy padnou?
- když přijde Mikuláš-čerti a andělé, formou pohádek seznamování se s dobrem a zlem
- co to zvoní, co to cinká - Adventní čas /zvyky a obyčeje, pranostiky, tradice, pečení cukroví/
- těšíme se na Vánoce aneb hvězdička v červeném jablíčku - klid, pohoda, radost a setkávání u vánočního stromku

Vzdělávací oblasti:

- Osvojení si přiměřených praktických dovedností, rozvíjet svůj kultivovaný projev, využívat tvořivosti
- Rozvoj komunikativních dovedností, získání citové samostatnosti, vytvářet si prosociální postoje
- Radost ze společně sdíleného, zvládnutého a poznaného, učí se spolupracovat s ostatními, aktivně uplatnit svůj názor a nápad, rozvoj dovedností pro navazování vztahů k druhým lidem, získání zkušenosti, že k obdarování nejsou jen hmotné dárky, učí se úctě k rodičům, lidem i věcem
- Poznávat jiné obyčeje, vytvářet si povědomí o mezilidských hodnotách
- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření, rozvíjet si estetické cítění, přikrmování zvěře v přírodě

2/ „Paní zima kraluje, příroda spí“ - „Dva mrazíci“ leden

- vlastnosti vody, změny skupenství, pokusy, sněhové stavby, vyšlapávání cestiček, pozorování stop, sněhové stavby, jak se oblékáme
- podoby vody /pokusy, pozorování - barvení, nadnášená předmětů, pozorování pod mikroskopem/-sníh, déšť, led, kroupy, mlha, sněhové vločky pod lupou
- začarovaná kapka aneb v co se kapka proměnila - „Pohádka pod sněhovou peřinkou“
- pozorování vody v přírodě, skupenství a podoby vody, o zahrádce pod sněhem
- krmení zvířat v lese, vycházky ke krmelci, k lesu, pozorování ptáků za oknem a u krmítka
- seznamování s druhy ptáků, jejich způsob života v zimě, jak se žije zvířátkům v zimě a jak jim lidé mohou pomoci

- zimní sporty a radovánky, co vše se dá ve sněhu vytvářet a co sám vytváří v přírodě mráz
- zimní olympiáda v MŠ, disciplíny na sněhu

Vzdělávací oblasti:

- Osvojení si přiměřených praktických dovedností, rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- Rozvoj komunikativních dovedností, získání citové samostatnosti, vytvářet si pozitivní postoje k intelektuálním činnostem a vzdělávání
- Seznamování se s pravidly chování k druhým lidem, utvářet si základní kulturně společenské postoje
- Rozvoj různých forem sdělení, verbální i neverbální
- Vnímání živlů, které působí na život, upevňovat si vztah k přírodě a úctu k životu ve všech jeho formách

3/ „Lékárna jezinky Bezinky“ - „Hlava, ramena“ únor

- k zimě patří karneval a zábavy, výroba masek, Masopust, karneval
- budeme tančit a zpívat, všimnout si tradičních kostýmů, barev a chování
- moje tělo a zdraví aneb když kamarád stůně - zdraví a rodina, otužování, poznávání vl. těla- sada obrázků, kniha „lidské tělo“, bylinkové čaje, zdravotnický kufřík, beseda se zdravotnicí, prohlídka sanitky
- zimní sporty, počasí, jak se oblékáme /jak vypadá a chutná zima?/

Vzdělávací oblasti:

- Získávat zkušenosti a dovednosti pracovními činnostmi, poznávání svého těla
- Rozvoj komunikativních dovedností, získání citové samostatnosti, umět svůj pocit a náladu vyjádřit slovně i pohybem
- Vytvářet si povědomí o prospěšnosti spolupráce
- Získat pocit sounáležitosti
- Rozvoj estetického cítění, všimnout si rozdílnosti, poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření, umět se orientovat

Kompetence pro zimní období:

- Kompetence k učení:
získávat elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky, rozvíjet dovednosti, umět hodnotit výsledky své práce a práce ostatních, ocenit výkon druhých
- Kompetence k řešení problémů:
řešit problémy na základě zkušeností, cesta pokusu a omylu s pomocí dospělého
- Kompetence komunikativní:
sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečové, hudební, dramatické...) a vyjadřovat se k nim, používat širokou slovní zásobu
- Kompetence sociální a personální:
projevovat citlivost, ohleduplnost, překonat stud při veřejném vystoupení, spolupodílet se na společných akcích, přijímat jasné a zdůvodněné úkoly, dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla
- Kompetence činnostní a občanské :
smysl pro společnou hru, práci a učení, zajímat se o činnosti ostatních lidí, vnímat dění kolem sebe a účastnit se jej, vážit si práce své i druhých

Nabídka činností:

- námětové hry, hry v přírodě, hry, rozvíjející samostatné logické myšlení
- diskuzní kruhy na téma „zima“
- nácvik a přednášení s pohybem a tancem
- hry s výtvarným materiálem, hudební a tělovýchovné činnosti
- demonstrační obrázky, práce s knihou a obrazovým materiálem
- didaktické hry a práce s didaktickými pomůckami
- nové dárky pod stromkem
- doktorský kufřík
- pokusy, pozorování a zkoumání, projektové učení hrou a vlastními prožitky
- hry a sporty v přírodě

III., „Jaro s kapkou“

Charakteristika integrovaného bloku:

- změny v přírodě a charakteristické znaky v souvislosti s blížícím se jarem, jarní činnosti na zahradě v MŠ
- jaro začíná 21.3. jarní rovnodenností, začíná být den delší než noc, pozorujeme více slunečního svitu
- vnímáme aktuální situace v přírodě, mapujeme blížící se jaro, změny ze zimy na teplo, uplatňujeme dětské poznatky a zkušenosti při vyjadřování vlastních nápadů, názorů, zkušeností, uvědomování si základní lidské potřeby, posilujeme zodpovědnost ve vztahu v přírodě a k životu na zemi, mizí poslední sníh a rostliny se probouzejí ze zimního spánku
- lidová říkadla a písničky, básničky a písničky o jaru
- učíme se být citliví ve vztahu k přírodě, lidem na naší planetě, rozvoj a vnímání všemi smysly, ptáci pořádají koncerty, stavějí hnízda a zakládají rodiny, vyvádějí mladé
- připravujeme se na svátky jara, otvírání studánek /oslavujeme světový Den vody/, Den Země, poznáváme další zvyky, tradice a učíme se velikonoční říkadla, malujeme vajíčka a těšíme se na čarodějný slet
- pracujeme na školní zahradě

Dílčí vzdělávací cíle:

1/ „Kapka a jarní probuzení aneb co vyprávěla vrba“ „Pásla ovečky“ březen

- jak se rodí jaro aneb jaro ťuká na okénko, příroda se probouzí-jak vypadá, voní a chutná jaro
- petrklíč k jaru klíč-jak se rodí jaro, změny v přírodě, počasí, vítání jara /rostliny/
- v okolí MŠ, na zahradách, v lese, na louce, pozorujeme změny ze zimy na jaro, svoje pocity zachytíme různou výtvarnou technikou, dozvídáme se o prvních květinách, formou jarního kalendáře putujeme k 1. jarnímu dni
- procvičujeme smysly (vnímání, posloucháme první projevy a zvuky jara)
- sledujeme a pozorujeme rodící se pramínek vody po dešti, jak spěchá k potoku, potřeba vody k životu, grafomotorická cvičení-kudy proudí voda aneb od pramínku k moři /Šenovský potok/, odemykání studánek-čištění studánky, vodní zdroje v našem městě /panská skála-rybník/
- prodlužování dne a zkracování noci
- měsíc knihy /akce/, naučit se, že předčítání probouzí dětskou fantazii, recitační soutěž
- Světový den vody aneb voda je život-život s vodou a bez vody, vymýšlení vodnických pohádek /zapojení rodičů/
- poznáváme svět pohádek ve vyprávění, četbě, dramatizaci, písni

Vzdělávací oblasti:

- Rozvoj smyslového vnímání, ovládnání dechu, svalstva, držení těla
- Učí se novým poznatkům, pozorování a pokusy, rozvoj fantazie, vyjadřování vlastních názorů
- Uplatnění dětských poznatků a zkušeností při vyjadřování vlastních názorů, myšlenek, pocitů, nápadů
- Rozvoj vzájemné spolupráce dětí
- Uvědomování si základních lidských potřeb /tepla, světla, činnosti/, posilování vztahu k přírodě.
Rozvíjet si povědomí o přirozených změnách v přírodě, ochrana životního prostředí

2/ „Čáry máry, kapy kap“ „Čarodějka na dvorku“ duben

- rostliny na jaře, počasí, které nás ovlivňuje- barvy jara
- všímáme si počasí, pozorujeme proměny v přírodě, příroda kvete, přilétá většina ptáků, vylézají ještěrky a hadi
- kdo nám přibyl v pelíšku-zvířecí kamarádi, moje zvířátko - kde má domov?
- připravujeme se na svátky jara, tradice, Velikonoce
- dubnové pranostiky, pálení čarodějnic, oslavy jara
- oslavy Dne Země aneb voda je naše kamarádka-i druhá tvář vody, jak byla smutná a špinavá /ČOV, co do vody patří a co ne/, voda jako pomocník i hrozba pro lidi
- pomocí různých výtvarných a pracovních technik vyrábíme drobné dárečky k jednotlivým Svátkům
- hry se slovy, rýmování, dramatizace
- měsíc bezpečnosti /činnosti s tím spojené /akce/, dopravní výchova, nasloucháme tomu, kdo se stará o naši bezpečnost a jak se správně chovat v dopravním procesu, čím cestujeme
- jakým činnostem se věnují lidé a jak se děti učí ve škole, kam půjdou předškolní děti k zápisu

Vzdělávací oblasti:

- Vytvářet si správné postoje ke zdravému životnímu stylu, zdokonalovat se v pracovních činnostech
- Osvojit si základní poznatky, rozvoj myšlení a fantazie
- Rozvoj dovedností pro navazování vztahů k druhým lidem
- Rozvoj poznatků o kultuře, umění a tradicích
- Chápat smysl environmentální výchovy v našem životě

3/ „ Studánková víla vypráví“ „Holka modrooká“ květen

- když všechno kvete, měsíc květů, vůně a mlád'at, ve stojatých vodách se líhnou pulci
- kdo žije u potoků, řek a rybníků
- jaro v plné kráse aneb jak zpívá voda /zvuky přírody/, ztvárnění vodního živlu hudebním skladatelem-tóny jara
- máme se rádi s mámou a tátou, maminky mají svátek, vyprávíme si o našich nejbližších, snažíme se pojmenovat členy rodiny
- tady jsem doma - vysvětlíme si některé pojmy jako je domov, naše město a školka
- hádej, čím budu
- vnímáme zvuky přírody a nasloucháme tomu, jak zpívá voda zajímáme se o říši hmyzu, jeho způsob života
- prodloužený pobyt na školní zahradě

Vzdělávací oblasti:

- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- Rozvoj komunikativních dovedností, citových vlastností
- Vytvářet si prosociální postoje a chování k ostatním lidem
- Umět projevit své city, mravní chování, morální hodnoty
- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření, život nad zemí a pod zemí

Kompetence pro jarní období:

- Kompetence k učení:
učit se spontánně a vědomě soustředit se na činnost, umět poznat a pojmenovat některé druhy zvířat a poznat místo jejich výskytu
- Kompetence k řešení problémů:
užívat logické, matematické postupy, řešit různé úkoly s minimální pomocí dospělého, využívat nabytých zkušeností, vědomostí a dovedností
- Kompetence komunikativní:
využívat informativní a komunikativní prostředky, vyjadřovat své pocity, myšlenky a názory, rozšiřovat si své obzory
- Kompetence sociální a personální:
uplatňovat základní společenské návyky a pravidla společenského styku, chápat, že změny jsou přirozené a samozřejmé, všechno kolem se mění, vyvíjí se a proměňuje
- Kompetence činnostní a občanské:
mít smysl pro povinnost při hře, práci a učení, k úkolům a učení přistupovat zodpovědně, uvědomovat si důležitost zachování tradic, mít povědomí o významu životního prostředí /přírody a společnosti/ pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se chová, chrání vlastní zdraví i životní prostředí

Nabídka činností:

- hry pohybové, kontaktní, rytmické, ozvěnové
- námětové a tvořivé hry
- pozorování v přírodě, tématické pobyty venku
- pokusy, experimenty, komunikativní a asociační kruhy
- demonstrační obrázky, hmatové a sluchové hry
- pracovní činnosti na zahradě a její úprava - setí, sázení, zalévání, hrabání
- výtvarné a pracovní činnosti, hudební a tělovýchovné činnosti
- grafomotorická cvičení
- práce s knihou, obrazovým materiálem a encyklopediemi
- hry v přírodě, hry, rozvíjející samostatné logické myšlení
- komunitní kruh - rozhovory s dětmi na dané téma

IV., Léto s kapkou "

Charakteristika integrovaného bloku:

- jedná se o poslední tématický celek školního roku, kterým s dětmi společně otevíráme léto, slunce je jako teplo „domova“, začíná letním slunovratem, dnem, kdy je nejdelší den a nejkratší noc, 1. letní den
- změny v přírodě a charakteristické znaky, prodloužení pobytu venku, vnímáme změny v přírodě, jak vypadá, voní a chutná léto, pozorujeme ji, co na jaře kvetlo, nyní zraje
- vyprávíme si, vnímáme paprsky letního slunce a sledujeme přírodu kolem nás
- léto v trávě, zajímáme se o říši hmyzu a vlivu vody na tento svět
- základním východiskem je vnímání a ochrana životního prostředí v kontextu soužití lidí a přírody
- využíváme školní zahradu ke hře a vodním hrátkám

Dílčí vzdělávací cíle:

1/ „S kapkou u vody aneb letní království“ „U moře“ červen

- jak vypadá, voní a chutná léto /změny v přírodě/
- jsou nejdélší dny, formou letního kalendáře putujeme k 1. letnímu dni
- kvetou louky, lípy, zrají třešně, maliny, borůvky, jahody
- cesty a labyrinty - na výletech a procházkách plníme úkoly zábavnou a soutěživou formou
- podnikáme výlety do přírody, pojedeme na výlet, ukončíme školní rok
- školka plná zábavy, oslavíme společně svátek dětí
- co už umím
- rozloučíme se se školkou a budoucími školáky
- řekneme si mnoho zajímavého o životě nad hladinou i pod hladinou, pozorujeme vodní živočichy a učíme se jejich názvy
- říše hmyzu a paprsky letního slunce
- pozorujeme a provádíme pokusy s vodou, ochutnáváme ji
- bylinky v naší zahradě

2/3/ „Letní kouzlení“ „Hřej sluníčko, hřej“ červenec, srpen

- během vycházek pozorování, opakování znalostí z přírody (ryby, ptáci, zvířata, květiny a rostliny)
- slunce jako životní síla, nastává čas her a radovánek u vody
- opakujeme a procvičujeme barvy - jak kvete léto, chutě a vůně
- sklízíme plody z naší zahrádky
- těšíme se na prázdniny
- kolem vody a pod vodou

Vzdělávací oblasti:

- Vyjadřovat svou představivost i zkušenosti v tvořivých činnostech /tanečních, pohybových, výtvarných, pracovních/, nové zkušenosti a dovednosti, rozvoj jemné a hrubé motoriky
- Posilovat prostorovou orientaci a smyslové vnímání, zachycovat a vyjadřovat své prožitky, rozvoj fantazie a představivosti
- Vnímat, co druhý potřebuje a co mu škodí
- Rozvoj vnímání, empatií a zodpovědnosti za sebe i dění kolem sebe
- Posilovat úctu a citlivost k živé přírodě, pojmenovávat, vnímat a chránit přírodu, která nás obklopuje, poznávat jiná místa v našem státě i za hranicemi

Kompetence pro letní období:

- Kompetence k učení:
získané zkušenosti a vědomosti uplatňovat v praktických situacích a dalším životě, soustředit se na činnost a zapamatovat si ji
- Kompetence k řešení problémů:
rozlišovat řešení, která jsou funkční a která nejsou, a nalézt rozdíly mezi nimi, řešit podobnou situaci na základě vlastní zkušenosti
- Kompetence komunikativní:
umět využívat informativní a komunikační prostředky (knížky, encyklopedie...), umět správně formulovat své požadavky a vyjadřovat své myšlenky, rozumět slyšenému a správně reagovat na podnět
- Kompetence sociální a personální:

chápat, že nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, řešit konflikty dohodou, umět se prosadit ve skupině, respektovat druhé a uzavírat kompromisy, chovat se obezřetně při setkání s cizími lidmi, umět odmítnout nevhodné chování i komunikaci

- **Kompetence činnostní a občanské:**
rozpoznat vlastní silné stránky, poznávat své slabé stránky, porozumět smyslu pravidel společenského chování a jednání, dodržovat je a uvědomovat si, že svým chováním ovlivňujeme prostředí, ve kterém žijeme

Nabídka činností:

- pozorování venku, pokusy
- hry v přírodě a s přírodninami, volné hry na zahradě, na hřišti, v parku
- hry v roli a improvizace
- výtvarné, hudební a tělovýchovné činnosti, pracovní činnosti
- námětové a tvořivé hry
- pomůcky pro rozvoj infromatického myšlení a digitální kompetence
- hry a sportovní aktivity v přírodě, školní výlet
- komunitní kruh - rozhovory s dětmi na dané téma
- činnosti a hry na zahradě

V každém ročním období budeme hledat radost, krásu, pozitiva i v případě nevlídného a nepříznivého počasí. Každý den se budeme těšit a radovat z poznání, ze svých her a činností, úspěchů a zdolaných překážek. V naší práci využíváme učení prožitkem.

Vzdělávací obsah bude naplňován zejména těmito činnostmi:

• Předčtenářské a předmatematické dovednosti

Práce s knihou, předčítáním probouzet dětskou fantazii, vyprávění příběhů, charakteristika postav, pohádky a jejich ilustrace, návštěva knihovny, činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů /písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce/, rozlišování velikostí seznamování s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou /číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod./ a jejich smysluplné praktické aplikace, hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině, činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

• Hudební a pohybové aktivity, zpěv, muzicírování

Náplní jsou pohybové hry se zpěvem a tanečky. Děti se učí novým formám pohybu (podupy, pohupy, otáčky, taneční chůze) samostatně, ve skupince, souboru, dvojicích. Učí se poslouchat hudbu a sladit s ní pohyb, vytváří si smysl pro rytmus. Naučí se základy dětské jógy pro schopnost uvolnění a umění pracovat s vlastním tělem. Osvojí si základní cviky kineziologie pro schopnost psychického a svalového uvolnění těla.

Vyjadřovat se pomocí hudebních, hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti ovládnutí dechového svalstva, sladění pohybu se zpěvem, vnímání rytmu.

Děti provádějí jednoduché úkony na žíněnce, lavičce, kladince, s míči, na překážkové dráze a učí se používat různé a neobvyklé náčiní. Využíváme masážní a balanční podložky.

Důležité jsou i grafomotorické cviky /pro uvolňování a ovládnutí ruky, zápěstí, prstů/.

Učitelky využívají hudbu z CD, hudbu na klavír, flétnu, kytaru i hudbu na rytmické hudební nástroje a svůj hlas.

Pohybový kroužek, který pracuje pod vedením cvičitelky.

• Výtvarné a pracovní aktivity, tvoření a rukodělné aktivity

Děti se učí různé techniky, seznamují se s různými materiály a pomůckami. Rozvíjíme fantazii, tvořivost a dětské poznání světa, poznávání přírodních i umělých látek a materiálů ve svém okolí, získávání zkušeností s jejich vlastnostmi.

• Jazyková inteligence

Děti se učí porozumět čtené pohádce, umět se vyjádřit, vyprávět, vést rozhovor s kamarády, s rodiči i s paní učitelkou.

• Logopedická péče, hry s řečí a zvuky

Program nazvaný: "Veselé povídání aneb ABCD kočka přede". Byla zřízena třída pro zvýšenou logopedickou péči. Dvě logopedické asistentky společně i individuálně pracují na logopedické prevenci dětí tak, aby úspěšně zvládly vstup do školy. Při naší práci s dítětem probíhají logopedická cvičení, která pomáhají při správném mluvení s dětmi. Je zapotřebí klid, jistota a trpělivost. Logopedické chvíle napomáhají k procvičování mluvidel. Součástí logopedické péče jsou artikulační a dechová cvičení, cvičení na rozvoj mluvidel, očních a obličejových svalů, mimiky. Logopedické prevenci se věnují všechny učitelky každý den při jazykových chvílích.

• Digitální kompetence

Co si děti pamatují:

10% toho, co slyší

15% toho, co vidí

20% toho, co zároveň slyší a vidí

40% toho, o čem diskutují

80% toho, co přímo zažijí nebo dělají

90% toho, co se pokouší naučit druhé

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

Co pedagog u dítěte podporuje

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění)
- *poslechové činnosti- poslech pohádky-reprodukce-dramatizace..., příběhu (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- *popis jednoduchých obrázků- Zvukomalebná slova - rozvoj komunikativních dovedností
- *umět odpovědět na otázku a otázku položit (verbálních i neverbálních)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení
- *popis jednoduchého děje - pohyb očí zleva doprava-Trojice obrázků, Čtveřice obrázků, soubor Jazyk a řeč, tématické obrázky(roční období, ...)
- i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- * poznat napsané své jméno, popř. hůlkovým písmem napsat svoje jméno
- * nenásilný zájem o jednotlivá písmena z textu na obrázku (Zvukomalebná slova(FR, AU..)
- grafická cvičení s doprovodnými říkadly
- grafomotorika- záměrná cvičení na uvolnění zápěstí a držení tužky
- výtvarné vyjádření pokynu, zážitku, myšlenky...
- rytmizace a melodizace slov, hra na básníky, vymýšlení rýmu
- hry se zpěvem a motivačním pohybem (Beruška, Kominíček..)

Vzdělávací nabídka

Co pedagog dítěti nabízí

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory,
- * pondělní rozhovory- Co jsme dělaly o víkendu, společný kulturní zážitek ...
- individuální a skupinová konverzace
- * individuální rozhovor nad hrou, nad knížkou (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- * vyprávění po částech pomocí otázek (ml. děti)
- * vyprávění bez pomocných otázek
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- * vyprávění na téma, jak jsme doma trávili víkend

- * zážitek z dovolené
- * oslava narozenin, svátků(Vánoce, Velikonoce...)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- * zážitek ze společné kulturní akce, z akce s rodiči
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- * akce
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- * formou hry - na malíře, na školu ...
- prohlížení a „čtení“ knížek
- * v rámci her , individuální práce ve hrách, hra " Na knihovnu"
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků,
- * hry: Kdo nás volá? Kdo to je ?...
- * poslech, určování a rozlišování hlasů - zvířat a ptáků -CD- užívání gest
- * hra Na řemesla, hádanky Kdo jsem ? ...
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Očekávané výstupy:

Co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže

- * správně vyslovovat
- * ovládat dech
- * tempo i intonaci řeči
- * pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- 1. „ Co ta očka vidí? Vidí ,vidí lidi - Aničku a Jiříka. A co ještě vidí ? - pojmenování předmětů ve třídě
- 2. „V naší třídě na okénku vlaštovička seděla, povězte mi milé děti, co všechno tam viděla?“ (pojmenování předmětů - vybavení třídy)
- * vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity
- * vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) - dialog - dítě x dítě ... dítě x učitelka
- * domluvit se slovy i gesty, improvizovat - hádanky-hra „ Na řemesla“
- * porozumět slyšenému-zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách?!
- * formulovat otázky- odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- * učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- * naučit se z paměti krátké texty - říkadla, básničky, rozpočítadla...
- * reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu - dramatizace pohádky- postava, vypravěč ...apod.)
- * sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- * popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) Demonstrační obrázky
- * chápat slovní vtíp a humor
- „Vzal nohy na ramena“, „Jedl vtípnou kaši“ ... apríl

Analyticko-syntetické činnosti

- cvičení fonematického sluchu -

*sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
(Říkadla - Náměty a inspirace)

Vláček veze balíčky,
pro kluky a holčičky.
Každý vagón věci tají,
které na M /P, Z.../ začínají

Jede vláček Koleček,
co nám veze, kdo to ví?
Veze nám M /P, Z,
na začátku, kdo to slovo dopoví ?

- utvořit jednoduchý rým-

Vklouzl klíček do vrátek,
kluk oblékl kabátek.

V kabátku je kapsička,
v té kapsičce - kytička, rybička, kulička...

na kabátku límeček, na límečku- vlaseček, páseček, drobeček...

*poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma

- obrázky v souboru Jazyk a řeč-

* poznávat a rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci (prvně musí poznat a znát jejich význam, potom rozlišovat...)

* sledovat očima zleva doprava - Trojice (Čtveřice) obrázků

- sestavení správného postupu děje a vyprávění- zleva doprava!!!!

* poznat některá písmena a číslice, popř. slova

* poznat napsané své jméno

- mezi dětmi jsou v této oblasti velké rozdíly

- v 1. třídě je většina dětí, které znají nebo poznají některá písmena - hůlkovým písmem se podepíšou

- část dětí se s písmenky seznamuje až v 1. třídě

- 1 max. 2 děti už při vstupu do 1. třídy čtou (i plynule)

* projevovat zájem o knížky - je v současné době problém, pokud není „ čtivá celá rodina nebo alespoň někdo dospělý z rodiny

- děti v současné době více holdují televizi, počítačovým hrám, hrám na playstationu, pohádkám a filmům na DVD ...

Je třeba se zaměřit na tyto aktivní hry.

Podporovat:

1. logické myšlení
2. dodržování pravidla hry
3. smysl pro fér hru
4. unést prohru
5. upevňovat kamarádské vztahy

Co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže

- správně vyslovovat
- ovládat dech
- ovládat tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky a nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně formulovaných větách
- vést rozhovor
- naslouchat druhým
- vyčkat, až druhý dokončí myšlenku
- ptát se
- domluvit se slovy i gesty
- porozumět slyšenému
- zachytit hlavní myšlenku
- formulovat otázky
- odpovídat
- slovně reagovat
- učit se nová slova
- aktivně je používat
- naučit se zpaměti krátké texty
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat a začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly - dopravní značky ...
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knihy
- soustředěně poslouchat četbu
- soustředěně poslouchat hudbu
- soustředěně sledovat divadlo a film

Co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga

1. prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
2. málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte a slabá motivace k nim
3. špatný jazykový vzor
4. vytváření komunikačních zábran - necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte
5. časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných pořadů televize, videa, DVD
6. nedostatečná pozornost rozvíjení dovedností předcházejících čtení a psaní
7. omezený přístup ke knížkám-nezájem o knihu ze strany dětí (rodina!)

Co podporuje správnou řeč dětí

- vhodné podněcující sociální prostředí→ neustálá komunikace s dítětem
- vyprávění
- povídání
- čtení pohádek
- popis předmětů venku, doma i v knížce
- hračky pro rozvoj řeči
- zvukové hračky
- obrázkové knížky
- pexesa
- vše pro rozvoj slovní zásoby

Speciální pomoc dítěti -logopedická prevence =předcházení řečovým vadám=

- individuální procvičování motoriky mluvidel
- navozování hlásek
- hlásky, slabiky, slova, věty, říkadla
- významnou část tvoří fixace a automatizace správných hlásek do běžné řeči
- význam spolupráce rodičů
- pravidelná docházky a procvičování doma

Stručný popis vývoje artikulace v závislosti na věku dítěte

Věk	Rozvoj slovní zásoby	Vývoj výslovnosti
Do 1 roku	Dítě rozumí jednoduchým pokynům a začíná opakovat jednoduchá slova, která slyší	M B P A E I O U D T N J
do 2,5 let	Tvoří jednoduché věty, od 2 let se ptá „co je to „, rozlišuje svou slovní zásobu.	K G H CH V F OU AU
Do 3,5 let	Mluví ve větách, začíná si osvojovat gramatickou stavbu vět, ptá se „proč“ rozlišuje dále slovní zásobu. Začíná se tvořit verbální /slovní/ paměť.	Zvládá D T N L /i artikulačně/ Bě Pě Mě Vě
Do 4,5 let	Dokončuje se gramatická stavba vět, dítě již chápe děj a umí ho vyprávět.	Ň Ď ť Vyvíjí se Č Š Ž
do 6,5 let	Dítě chápe složité děje, mí již velkou slovní zásobu, gramaticky zvládá jednoduchá souvětí.	C S Z R Ř kombinace ČŠŽ a CZS

Dle této tabulky je možno odhadnout vhodný věk dítěte pro úpravu patřičné hlásky a tím i vhodnou dobu pro návštěvu logopedické ambulance.

JAZYKOVÁ CHVILKA

J A Z Y K O V Á C H V I L K A

- * jednotlivé části jazykové chvílky
- * zařazování jednotlivých částí
- * časové rozvržení
- * sluchové hry
- * dechová cvičení
- * cvičení motoriky mluvidel
(motivace cviků dle metodiky)
- * průpravná cvičení artikulaci
(zvukomalebná slova)
- * motorika
- * grafomotorika
- * rytimizace slov
- * rýmy
- * souvislé vyjadřování

Jazykovou chvílkou se děti naučí

- souvisle vyjádřit jednoduchou myšlenku
- sluchově vnímat, určovat a rozlišovat
- ovládat a usměrňovat způsob dýchání
- ovládat motoriku mluvidel (hlavně jazyka)
- základům grafomotoriky

Organizace jazykové chvílky

- Doba zařazení částí jazykové chvílky v mateřské škole
- učitelka volí činnosti, které považuje jako potřebné (vzhledem k aktuálnímu stavu a potřebám dětí procvičování některé části)
- zjištění stavu schopností a dovedností u jednotlivých dětí

- Počet dětí, zařazených do jednotlivých částí jazykové chvíle.
- Délka jednotlivých částí jazykové chvíle.

Časový rozsah jednotlivých činností není stejný (já jsem si vyzkoušela časové plnění s dětmi a také s učitelkami MŠ na seminářích v rámci DVPP). Časy se od sebe liší, protože děti jsou na tyto činnosti připravované postupně a průběžně a delší čas by byl neadekvátní jejich schopnosti soustředění.

Uvedené časy, potřebné pro realizaci jednotlivých činností v rámci jazykové chvíle jsou přibližné, protože nelze stanovit pevné časy

(nabízím pouze inspiraci na základě vlastních zkušeností):

- sluchové hry 10-15 minut
- dechová cvičení (práce s pomůckami) 10-15 minut
- gymnastika mluvidel (podle metodiky) 15-20 minut

- cviky pro rozvíjení motoriky mluvidel
(Paed.Dr. K. Svobodová)
- průpravná cvičení k artikulaci jednotlivých hlásek
15-20 minut
(zvukomalebná slova)
- rytmičace slov, říkadla, rozpočítadla 15-20 minut
- hry se zpěvem 15-20 minut
- vyprávění, reprodukce a dramatizace pohádky 20-25 minut

Uvedené časy se nesčítají, protože se jednotlivé činnosti provádějí samostatně v jiné dny.

- jednotlivé části jazykové chvíle s dětmi probíhají v době ranních a dopoledních činností
- individuální procvičování by mělo probíhat v době relativního klidu
- pokud jednotlivé části jazykové chvíle zvládá většina dětí, je možné pracovat se všemi dětmi formou her

Jazyková chvilka

- prostředek pro výchovu řečových schopností a jazykových dovedností

- jednotlivé části jazykové chvilky

1. sluchové hry
2. dechová cvičení
3. průpravná cvičení k artikulaci - Zvukomalebná slova
4. cvičení motoriky mluvidel
5. rytmižace slov - rýmy...
6. rozvíjení souvislého vyjadřování
7. cvičení motoriky a grafomotoriky

Sluchové hry - cvičení fonemického (rozlišovacího) sluchu

poslech a určování písničky podle melodie

zvuky a hlasy

Co je to

- ve městě-

z ulice

provoz na silnici

pracovní stroje

dopravní prostředky - letadla, auta, vlaky ...

- na venkově -

zemědělské stroje

zvoničky ...

domácí zvířata

ptáci

- známé činnosti-

bez zrakového vnímání

klepání na dveře

trhání papíru

tikot hodin

zvonění budíka

chůze - kroky, dupání, utíkání...

hlasy kamarádů(zvířat, ptáků)

„V kruhu jsem se zatočila,
ještě k tomu poskočila,
a teď, děti, pozor dejte,
kdo vás volá poslouvejte.“

Jazykové hry a říkadla - rozvíjení fonemického sluchu

Letí vrabec, letí,
ptá se našich dětí
Děti, děti, kdo to je,
kdo se na M /T, P, B, A.../ jmenuje ?
(jakpak on se jmenuje) ?

Počítáme jedna, dvě,
hádej, kdo teď vyhraje?
Ten, kdo mi to řekne
v krátku, co má auto
(mísa, šátek...) na začátku.

Vláček veze balíčky,
pro kluky a holčičky.
Každý vagón věci tají,
které na M /P, Z.../ začíná /

Jede vláček Kolečáček,
co nám veze, kdo to ví?
Veze nám M /P, Z, A.../ na začátku,
kdo to slovo dopoví.

Jde Toník smutně ze školy,
dnes dostal těžké úkoly.
Kdopak mu, děti, radu dá,
co všechno na C
/A, B, R, K, Z.../ začíná?

Porouchal se telefon,
co vyzváněl jako zvon.
Jaká pak ta zpráva byla,
která na MA /BA, PO.../ začínala?

Kdopak jsem já, kdo to ví,
ať mi rychle odpoví.
To vám, děti, povídám,
že já na V /P, Z, A.../ začínám.

Auto veze balíčky,
pro kluky a holčičky.
Každý balík věci tají
které na B/C, A D M/... začínají

Průpravná cvičení k artikulaci jednotlivých hlásek

Zvukomalebná slova

tvoří první slovník dětí

- v preventivní péči u běžného vývoje dětí
- v práci s dětmi s narušeným vývojem komunikačních schopností

= odpověď na otázku :

„ Jak dělá ? „ (peshaf)

„ Co dělá ? „ (pes štěká)

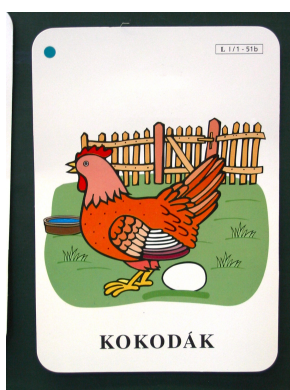
= napodobení hlasu - kamarádů, zvířat, ptáků
nebo zvuku- auto, vlak, houkání sanitky
citoslovce - au, br, jé, áááááááááá, ee, fuj

(**POMŮCKA** - obrázky „ Zvukomalebná slova“)

+ nácvik správného postavení mluvidel

Jak dělá slepice ?

Co dělá slepice ?

Jak dělá kluk ?

Co dělá kluk ?

Jak dělá kočka?
Co dělá kočka?

Dechová cvičení

Při řeči je velmi důležité správné dýchání, a nejen při ní. Když mluvíme, zpíváme, potřebujeme správně ovládat naše dýchání. Zásobování kyslíkem má vliv na funkci všech orgánů, je důležitý při správném vývoji hrudní koše, držení těla. Nejprve se musí dítě naučit správně nadechovat.

Cvičení je dobré provádíme nejdříve vleže, vsedě a také vestoje. Pro správný nácvik je dobré, když si dítě může ohmatat bránici (položí ruku pod výběžek hrudní kosti). Aby byl nácvik pro dítě zábavný, může si vleže položit na toto místo plyšovou hračku, nebo jiný lehký předmět. Při správné technice nádechu a výdechu dítě uvidí, jak se tento předmět pohybuje nahoru a dolů. Při správném nádechu musíme dbát na to, že jako první se nádechem zvedá oblast břicha (na kterém je posazená hračka) a až potom hrudní koš. Při nádechu by se neměla nadzvedávat ramena.

U malých dětí je vždy důležité, aby pro ně každá aktivita, kterou v rámci logopedie provádíte byla spojená s hrou. A proto používáme různé pomůcky a hračky.

Při individuální práci s dítětem používáme logopedické zrcadlo. Necháme dítě dýchat na zrcadlo, nebo okno, jen ať klidně zjistí jak jeho dech vypadá.

Při společné práci používáme malá zrcátka, která mají všechny děti.

pomůcky pro dechové hry:

- bublifuk
- peříčka
- brčka
- papír nastříhaný na proužky
- vodové barvy
- flétničky, píšťalky a jiné dechové nástroje
- větrníky
- pingpongové míčky

foukáme do bublifuku

Soutěž. Kdo vyfoukne největší bublinu? (u vydechování dbáme na to, aby byl výdech pomalý a plynulý, nikoliv rychlý a zbrklý). Kdo nejpomaleji, aby nepraskla?

větrník fouká do peříček

Kdo dřív přefouká svoje peříčko až na druhou stranu /stolu, třídy/

nekreslíme ale foukáme

Na tvrdý papír nalijeme trochu barvy (ideální je používat vodové barvy), vezmeme brčko a rozfoukáváme barvu do různých tvarů. Můžeme míchat barvy, dělat různobarevné obrazce a po uschnutí dokreslit pastelkami tvary. Kromě vodových barev se mohou použít i moderní foukací fixy.

Při dechových cvičeních používáme různé dechové nástroje.

foukaná kopaná

Dvě děti naproti sobě foukají do pingpongového míčku.

dechová cvičení

nádech - nosem,

dlouhý výdech - ústy bez fonace

- fouká větřík, fouká vítr, foukání do bublifuku , do brčka+ nádobka s vodou ...

dechová cvičení

nádech - nosem, dlouhý

výdech - ústy s fonací

- troubení auta, houkání vlaku, bučení krávy,...

dechová cvičení

nádech- nosem

prudký krátký výdech

- sfouknutí natrhaných papírků se stolu

- fouknutí do větrníku

- foukání 2 dětí proti sobě do smotku vaty, zavěšeném na provázku- na špejli
(houpačka)

- foukání do „ čertíka „

- foukání do „ motýla“

dechová cvičení

nádech - přerušovaný výdech

vaříme v tlakovém hrnci - cccccccc

dechová cvičení

nádech - usměrňování výdechového proudu

(intenzita, směr...)

foukání různými směry do obličeje, do ofiny vlasů

„ zvědavý kluk „ - (nahoru) letadlo, (dolů)auto, (vpravo) kytička ,

(vlevo)strom

dechová cvičení

foukaná „ kopaná“

- 2 proti sobě u stolečku(klečí nebo jsou v podřepu)
- foukají proti sobě malé lehké míčky (pingpongové)
- ohraničení prostoru na stolečku rukama nebo prkénky
- NEPOMÁHAT SI RUKAMA !!!

CVIKY PRO ROZVÍJENÍ POHYBLIVOSTI MLUVIDEL:

Než se dítě začne učit výslovnost jakékoliv hlásky, je velmi důležité, aby umělo správně pohybovat jazykem a rty.

Jazyk:

- HOUPAČKA - Vypláznout jazyk, olizovat spodní ret, doprava, doleva.
- STĚRAČE - Olizovat horní ret doprava, doleva /špička jazyka směřuje nahoru k nosu/.
- MLSNÁ KOČIČKA - Olizovat rty dokola /můžete rty potřít nutelou, medem, marmeládou/.
- OPIČKA - Udělat „bouličku“: Zavřít pusu, jazykem tlačit do tváří, pod nos, na bradu.
- HODINY - Uvolnit jazyk a pohybovat jím pomalu zprava doleva.
- SEKAČKA - Uvolnit jazyk a pohybovat jím rychle zprava doleva.
- KONÍK - „Klapat“ jazykem, jako když „klape“ koník kopýtky.
- ČERTÍK - Rychle vtahovat a zatahovat jazyk, přitom cvrknat o horní ret - bllllbl.
- ČERTÍČEK - Pohyb jazyka dopředu a dozadu = z pusy ven a zpět .
- RAKETA - Vypláznout jazyk a dělat střídavě špičku a zploštit ho /napnout a povolit
- MISTIČKA - Zvednout okraje vypláznutého jazyka nahoru.
- RULIČKA - Rozplácnout vypláznutý jazyk a stáhnout rty.
- MALÍŘ - Jezdit jazykem pomalým tempem vpřed a vzad po horním patře.
- UMÝVÁNÍ - Olíznout si špičku nosu, bradu, horní ret, dolní ret.
- DATEL - Ťukat špičkou jazyka na horní patro.
- MLASKÁNÍ - Mlaskat a říkat si „mňam, mňam“.
- KARTÁČEK - Špičkou jazyka jezdit po horních nebo spodních zubech - čistíme zuby.
- FRKÁNÍ - Prskáním rozkmitat rty a jazyk .
- MYŠKA - Pohybovat jazykem v zavřené puse.

Rty

- KOMÍNEK - Vyšpulit rty, povolit - stavba komínku.
- PUSA - Poslat pusinku mamince.
- PÍŠŤALKA - Pískat na rty.
- KONÍK - Vibrovat s volně, k sobě přiloženými rty při výdechu = jako když frká koník.
- SPÁLENÝ PRST - Foukat si na prst.
- PEJSEK - Roztáhnout rty doširoka + úsměv = pejsek cení zoubky.
- BRNKÁNÍ - Uvolnit rty a brnkat prstem o dolní ret (brm, brm).
- KAPŘÍK - Vyšpulit rty, lehce otvírat a zavírat štěrbinu ze rtů.
- KLAUN - Střídat velký úsměv a bez úsměvu.
- TELE - Stahovat koutky střídavě doprava a doleva.
- SCHOVÁVANÁ - Vtahovat rty dovnitř = aby nebyly vidět.

Čelist

- JABLKO - Co nejvíce otevřít čelisti / při otevřených rtech / = jíme velké jablko.
- GARÁŽ - Pomalu otvírat a zavírat čelisti / při otevřených rtech /.
- KOUSÁNÍ - Spouštět a přitahovat dolní čelisti při sevřených rtech.
- ZIMA - Cvakat zubama.
- KRAVIČKA - Pohybovat spodní čelistí vpravo a vlevo.
- VÍTR - Držet horní zuby proti dolnímu rtu - foukat jako vítr - fí.
- ZÍVÁNÍ - Otevřít hodně ústa a zívát = a-a-a-a-a.
- VZDYCHÁNÍ - Vzdychat a-a-a-a-a, ach-ach-ach...
- HLAD - Otvírat ústa s vyslovováním ham-ham-ham = máme hlad.
- DIVENÍ - Vyslovovat aj-aj-aj-aj...

Tváře

- FAJFKA - Nafouknout obě tváře a pouštět vzduch ven po troškách přes uzavřené rty.
- BALÓNEK - Střídavě nafukovat levou nebo pravou tvář, pak obě dohromady.
- KAPR - Vysát vzduch z tváří a vmáčknout je, rty vytvoří "osmičku".
- ŠAŠEK - Střídat úsměv a mračení.

Měkké patro

- Kloktání
- Pití nápojů slámkou
- Šeptání
- Foukání brčkem do vody = dělat ve vodě bubliny

Průběh a délka jednotlivých etap je velmi individuální, proto musíme být trpěliví. Logopedickou prevenci využívají všechny učitelky ve své práci, individuálně s dětmi pracují dvě logopedické asistentky a to při ranních či odpoledních volných činnostech, většinou však ve vymezeném dopoledním čase v kabinetě, kde je k dispozici logopedický koutek, vybaven logopedickým zrcadlem, různými pomůckami, obrázkovými materiály, pracovními listy, hrami a metodikou pro asistentky.

Spolupracujeme s SPC Liberec, které má pobočku v České Lípě, odkud k nám 1x za rok vždy na podzim dojíždí speciální logoped, který provede depistáž námi vybraných dětí a určí postup při nápravě špatné výslovnosti.

Každé dítě, se kterým se individuálně pracuje, má své desky, ve kterých má sestavený mluvní plán, pracovní listy a pokyny pro spolupráci s rodinou.

Program pro rozvoj grafomotoriky

Nedílnou součástí předškolního vzdělávání je rozvoj hrubé i jemné motoriky, grafomotoriky, kresby. Tento program je určen pro všechny děti a to z důvodu prevence a rozvoje celé skupiny vzdělávaných dětí. Učitelky jej realizují cíleně, systematicky, v posloupnostech. Pokud tomu situace vyhovuje, je motivován právě realizovaným tématickým celkem, do kterého je začleněn.

Zvýšená pozornost je věnována dětem:

- v posledním vzdělávacím ročníku
- dětem s odkladem školní docházky
- dětem handicapovaným (oční vady, pohybová neobratnost či nevyrovnanost, děti s ADHD, děti po úrazu ruky apod.)

Obsah :

1) Rozvoj hrubé motoriky v MŠ

2) Rozvoj jemné motoriky

3) Rozvíjení grafomotorických dovedností v předškolním věku

Hry a činnosti předcházející grafickému záznamu

Hry na uvolněnost tahu, nepřerušovanou linii - kresba

Hry a náměty pro procvičení rovných čar

Hry a náměty na procvičování obloučků, vlnovek, spirál

Hry a náměty na procvičování lomené čáry

Další hry a náměty

Čím můžeme zvyšovat požadavky a náročnost gr. úkolů

4) Podmínky a potřeby pro dobrou kvalitu práce

1) Rozvoj hrubé motoriky v MŠ

2) Rozvoj jemné motoriky

Jako jemnou motoriku označujeme pohyby a dovednost součinnosti ruky od zápěstí k prstům.

V předškolním věku děti tyto pohyby trénují při různých aktivitách - při sebeobsluze, hrách s hračkami, zpracovávání materiálů, práci s dospělými apod.

V mateřské škole dětem cíleně nabízíme činnosti:

- hra se stavebnicemi, kostkami, skládání a rozebírání tubusů
- mozaiky, skládanky, puzzle
- vkládací tubusy, plnění drobných předmětů do úzkého otvoru
- šroubování - stavebnice, láhve, krabičky
- otáčecí pohyby - natahování budíka, odemykání klíčem, kroucení drátků
- shrnování, sypání, přesypání, metení, překlápění - drobné materiály, kostičky, přírodniny
- vybírání předmětů z většího množství, ukládání - knoflíky, mozaiky, korálky, kaštiny, šípky, kamínky
- navlékání korálků, provlékání, motání šňůrek, klubíček, vázání uzlíků a kliček, šití
- práce s nářadím - šroubovák, kladívko, klíč, pilník, pilka, kolíčky
- hry s drátem - tvarování, navíjení, kroucení, se sponkami - spojování
- hry s pískem - přesypávání, tvarování, zdobení, psaní do písku, hry s kinetickým pískem

- modelování - zpracování těsta či hlíny, uštipování, válení, spojování, hnětení, tvarování, zdobení otisky
- hry s přírodninami - osahávání, řazení, sušení, otrhávání, lisování, frotáž, navlékání, rozebírání (šišek)
- korálky a knoflíky - navlékání, sestavování, zavazování, vkládání do „ježků“
- práce s papírem a s látkami - skládání, trhání a vytrhávání, mačkání, stříhání a lepení, loupání, tvarování za mokra, muchlání a urovnávání
- hra na nástroje - drnkání, ťukání, cinkání, hra paličkou
- hry na cílené pohyby prstů - s říkankami, jako na klavír, spojovaná okénka
- hry s panenkami - oblékání, mytí, česání, zaplétání copánků, kolíčky
- knížky - listování, kartotéky, odkrývání okének, pexeso,
- společenské hry - házení kostkou, káča, vrtulky, pohyb figurkami, mikádo, karty
- kreslení do krupice, písku, mouky + sypání „solení“, sbírání drobečků
- hmatové hry - rozlišování předmětů v sáčku, hmatové pexeso - povrchy, přebírání (Popelka) - luštěniny, těstoviny, semena
- divadlo - maňásky, prstové maňásky, vodění loutek na provázku, stínohra prstů
- masáže - hry s prsty na těle kamaráda s motivací, podle říkanek
- práce na zahradě - sbírání větviček, setí, pletí, trhání přírodnin, smetání písku, tvarování koulí, sbírání kamínků, oštipování lístků, věnečky z květin
- hry s vodou, přelévání, kropení, cákání, nabírání, utírání
- grafomotorika a kreslení, malování - prstovými barvami, houbou, štětcem
- ořezávání pastelek a mnoho dalších

Důraz při rozvoji jemné motoriky klademe na dovednosti: uchopit, uvolnit, pevnost držení, obratnost, natočení ruky, jemné pohyby pomocí prstů, špetkový a pinzetový úchop. Významnou roli hraje zraková součinnost, hmatové zkušenosti, dostatek podnětů a častý trénink.

Postupně se koordinace pohybů se zrakovou kontrolou zdokonaluje, dítě ovládá přesně pohyby ruky, dokáže vytvářet řady, pravidelné mezery, otáčet a uspořádat předměty, opatrně je vkládat a ukládat. Umí reagovat pohybem i na povrch předmětů, na pohyb předmětů, na naklonění roviny, zapojuje své dřívější zkušenosti s materiálem.

3) Rozvíjení grafomotorických dovedností v předškolním věku

Hry a činnosti předcházející grafickému záznamu (vč. motivace)

Hry na uvolněnost tahu, nepřerušovanou linii - plynulá kresba:

- jakkoli (zamotané nitě, ptáček lítá. .)
- spirály, kruhy a krouživé pohyby (kouřící komín, výfuk, hrnec, ..)
- klubíčka, kola, kruhy (klubíčko, sluníčko, kola u aut, hodiny, koláče, kamínek, louže, rybník, CD - s hudbou, velikonoční vejce, čarodějovy knoflíky, motýlek kolem květu)
- zvířátka se plazí (had, žížala, šnek, myšky běhají, ryba plave,..)
- jízda (kudy jezdí auto, motorka, kolotoč, bruslaři, lyžaři...)
- honěná pastelek (dítě s pastelkou ujíždí - učitelka ho druhou pastelkou honí) - papír alespoň A3 - lépe A2
- kresba s inspiromatem

Hry zařazujeme individuálně i skupinově, na velikých plochách papíru (např. na zemi), s užitím širokostopých materiálů, bez ohledu na výsledek. To dává dětem pocit klidu a jistoty, že každé z nich bude úspěšné.

Hry a náměty pro procvičení rovných čar

Hry a náměty na procvičování obloučků, vlnovek, spirál

Hry a náměty na procvičování lomené čáry

Další hry a náměty na rozvoj grafických dovedností

Zvyšování požadavků a náročnosti grafomotorických úkolů

- zmenšení plochy papíru
- vyšší požadavek na lehkost a přesnost tahu (užší cestičky, užší průchody)
- menší tvary
- dvě velikosti jednoho tvaru a jejich střídání
- nižší počet podpůrných prvků (bodů, čárek, předkreslených označení,...)
- střídání dvou nebo více rozlišných tvarů
- zařazení tvarů typických pro psací abecedu (smyčky tvaru *e, l, j* obloučky tvaru *m, u* hroty pro písmena *t, p* lísteček pro *s*,...)
- kreslit určité tvary v rytmu říkadla (pokud volíme shodné tempo pro více dětí)

4) Podmínky a potřeby pro dobrou kvalitu práce

- pozitivní přístup zejména k dětem s obtížemi, nespěchat na dítě, neshazovat, oceňovat i snahu a dílčí úspěchy, práce ne na výkon - „o nic nejde“, účinně podpořit neúspěšné dítě, poskytovat nezraňující zpětnou vazbu, neuplácet,...
- dostatek velkoformátových papírů
- možnost psát na zemi, na stole, na svislé ploše
- trojhranný program, případně násadky (pastely, fixy, tužky) - s vysokým obsahem barviva a nízkým obsahem pojiv (s měkkou stopou), zpočátku se širokou stopou, dostatečně dlouhé tužky a pastelky
- nakopírované materiály, pomůcky
- spec.pomůcky pro děti s obtížemi (kulové pastely, válcové barvy, poutací ortézky,...)
- negrafické pomůcky (pískovničky, magnety, hračky a hry na rozvoj jemné motoriky)
- vytvořené pracovní návyky u dětí - podílet se na přípravě, ochota spolupracovat, opakovat cviky, reagovat na pokyn, soustředit se, práci dokončovat, uklízet, ,,,...
- správný postoj - posez, držení těla, náklon papíru
- správný úchop psacího materiálu, lze pomoci vatovou kuličkou pod 4.a 5. prstem
- užívat zejména dominantní ruku, trénovat ale obě ruce

Program pro rozvoj čtenářské pregramotnosti

Předškolní věk se vyznačuje velkou potřebou fantazijních prožitků, které se projevují především ve hře a v literárních obrazech, ve kterých dominuje představivost. Literatura pomáhá dítěti orientovat se ve světě.

Kolem druhého roku věku života dítěte je to ještě Leporelo, ve kterém převažuje výtvarná složka nad slovesnou. Tedy knížka jako hračka, která vyhovuje motorickému i mentálnímu stupni vývoje dítěte.

Nejčteněji používaný slovesný útvar je říkadlo. Jednoduché, jazykově a rytmicky organizované. A hned za ním nebo vedle něj je to pohádka.

Literární činnosti v mateřské škole jsou:

- plánované
- cílevědomé
- navazující
- soustavné

Důležitá je bohatá vzdělávací nabídka, která stojí na práci s literárními texty všech žánrů /říkanky, básničky, báje, pohádky, rozpočítadla, hádanky i jazykolamy/ a pomocí dílčích cílů vede ke kompetencím v čtenářské pregramotnosti.

Čtenářská gramotnost je celoživotně se rozvíjející vybavenost člověka vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů v různých individuálních a sociálních kontextech.

Skládá se ze souboru mnoha schopností, dovedností a zkušeností, které umožňují dítěti orientovat se v budoucím světě písmen, textů a informací.

Úroveň předčtenářských dovedností velmi významně ovlivňuje školní připravenost dítěte a usnadňuje jeho přechod z mateřské do základní školy.

Rozvoj předčtenářských dovedností:

Jazykové roviny v ontogenezi dětské řeči:

- rovina foneticko-fonologickou
- morfologicko-syntaktická
- lexikálně-sémantická
- pragmatická

V období mezi 3. a 4. rokem nastává přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu, dítě pojmenovává předměty, osoby, činnosti, umí tvořit 3-4 členné věty, začíná rozlišovat časy, nastává období otázek Co to je?, Proč?, je schopné zapamatovat si krátkou říkanku.

Mezi 4. a 5. rokem už tvoří rozvité věty a souvětí, ačkoliv se ještě mlže vyskytovat fyziologický agramatismus, obvykle již časuje a skloňuje, rozlišuje slovesné časy. Podle obrázku dokáže vyprávět krátkou pohádku, rytmizuje slova a říkanky.

Mezi 5. a 6. rokem života mizí agramatismus, dítě mluví ve větách bez nápadných gramatických chyb, pamatuje si básničku a umí vyprávět krátký příběh, vymýšlí vlastní příběhy, zapojuje fantazii, umí tvořit rýmy.

V oblasti rozvoje předčtenářských dovedností jde zejména o podporu rozvoje oblastí, které jsou potřebné pro výuku čtení, nejde o výuku samotného čtení. Cílem je seznámit dítě s psaným jazykem a vybudovat u něj pozitivní vztah k psanému jazyku, stimulovat u něj schopnosti a dovednosti, které mu umožní se ve čtení a psaní v budoucnu optimálně rozvíjet.

Důležité je zaměřit se na komunikaci a na rozvoj pozitivní motivace pro čtení a psaní.

Příprava na čtení:

- fáze očekávání, během níž aktivujeme předchozí znalosti čtenáře, zjišťujeme, co děti vědí o daném tématu, s čím se setkaly, jakou mají zkušenost
- pochopení významu během čtení: zaměřujeme se především na identifikaci hlavní myšlenky, vysvětlení přečteného obsahu, vyvozování významů, porovnávání s vlastní zkušeností, předvídání v textu a sledování souvislostí v textu

Čtenářské strategie vhodné pro práci v MŠ a jejich rozdělení:

- propojování -hledání souvislostí - uvědomování si, jak text souvisí s tím, co znám, s jinými texty
- kladení otázek - před, v průběhu i po čtení, vyjasňování si proč, co, jak, kdo
- vytváření vizuálních a jiných smyslových představ - vytváření představ na základě informací v textu (jak vypadá, voní, chutná...)
- usuzování - odhalování skrytých významů Proč, kdo, jak... - hra na detektivy
- předvídání - můžeme zařadit k usuzování; odhadování dalšího vývoje na základě informací i skrytých významů nejprve z obrázku, později z textu, předvídání jak to bude dál
- shrnování - shrnutí všech zjištěných informací/vystihnout podstatné myšlenky a samostatně je vyjádřit/
- hodnocení - zaujmutí hodnotícího
- motivace
- využívat příběhy k dalším, doprovodným činnostem
- rozvoj naslouchání, myšlení, představivosti a slovní zásoby

Je vhodné vybírat knihy s krátkými jednoduchými příběhy tematicky zaměřené tak, aby byly dítěti blízké, tzn. týkající se hraní, oblékání, jídla, pobytu ve školce, návštěvy zoo apod.

Interaktivní čtení (tj. čtení, během kterého se učitel snaží aktivní zapojení dětí) je charakteristické používáním doprovodných gest a pohybů, používání přehnané intonace a přízvuku během čtení k vyzdvižení důležitých částí textu.

Základní činnosti pro práci s knihou:

- předpovídání
- propojování informací
- vizualizace
- kladení otázek
- identifikace hlavních myšlenek
- vytváření souhrnů
- kontrolování
- hodnocení

Čtenářská pregramotnost zahrnuje porozumění, vnímání souvislostí, dovednost předvídat či vyvozovat závěry, spojovat informace do smysluplných celků či hodnotit nabyté informace a dále je používat. Je tedy úzce spojena s kritickým myšlením, které staví na konstruktivistickém pojetí výuky. To úzce souvisí s přesvědčením, že dítě poznává svět a osvojuje si nové poznatky vlastním konstruováním.

V MŠ je čtenářský koutek, který je umístěn v klidové zóně třídy kde je dostatek světla, vytváříme čtenářsky podnětné prostředí, snažíme obklopit děti knihami, časopisy a jiným čtivem s tématy, která je skutečně zajímají, a zároveň jim nechat možnost vybrat si knihu dle vlastního výběru.

Vytváříme prostor pro dramatické hry

Knihovna ve třídě obsahuje různé typy knih (próza, poezie, encyklopedie, obrázkové knihy, časopisy apod.) .

Vhodným motivačním prostředkem pro rozvoj čtenářské pregramotnosti je hra.

Důležitá je spolupráce rodiny a předškolního zařízení pro rozvoj předčtenářských a raných čtenářských dovedností.

Desatero dobrého interpreta

1. Myslet na obsah
2. Dát posluchači čas /zohlednit posluchačovu představivost a umožnit mu vytvářet si obrazy, použijeme pauzy, odmlky v místech, kde mají v posluchačově fantazii vznikat obrazy, aby dítě neztrácelo pozornost/
3. Nezapomínat na tělo /tělo automaticky vytváří pomocná gesta, vytváří přirozenou mimiku
4. Přiměřeně používat charakterizaci pomocí intonace a barvy hlasu
5. Pracovat s rytmem /zrychlováním při nebezpečí, zpomalením nebo napínáním/
6. Nezapomínat na posluchače a zpětnou vazbu
7. Myslet na správné dýchání, hlasitost a artikulaci /změna barvy hlasu, pauzy, síla hlasu/
8. Myslet na využití prostoru
9. Pracovat s předmětem /použití plyšáka, loutky nebo věcí, které se k předmětu vztahují/
10. Mít vztah k obsahu i k posluchačům /podle situace umět změnit obsah i formu podle aktuálního stavu dětí, podle právě prožitého, podle nečekaných událostí/

Program pro polytechnické vzdělávání

Vzdělávání integrující přírodovědné, technické a environmentální rozvoj.

Přispívá nejen k rozšiřování poznatků, ale především k vytváření pracovních dovedností a návyků, které jsou využívány v běžném a později i pracovním životě.

Cílem polytechnického vzdělávání je rozvíjet znalosti o technickém prostředí a pomáhat vytvářet a fixovat správné pracovní postupy a návyky, rozvoj spolupráce, vzájemnou komunikaci a volní vlastnosti a podporovat touhu tvořit a práci zdárně dokončit.

Polytechnické vzdělávání má posilovat zájem nejen o technické, ale i o přírodovědné a environmentální obory.

Důležitou roli hrají celoroční aktivity při poznávání přírody, vnímání střídání ročních období a přirozených dějů v přírodě, utváření kladného vztahu k životnímu prostředí od nejranějšího věku a rozvoj sociálních kompetencí v přirozeném prostředí.

Přírodovědné vzdělávání je definováno jako vzdělávání zaměřené na porozumění základním přírodovědným pojmům a zákonům, na porozumění a užívání metod vědeckého zkoumání přírodních faktů (přírodních objektů, procesů, vlastností, zákonitostí).

Cílem v přírodovědném vzdělávání je rozvíjet schopnosti potřebné při využívání přírodovědných vědomostí a dovedností pro řešení konkrétních problémů, podporovat odpovědné rozhodování, naplňovat osobní potřeby.

Technické vzdělávání se zaměřuje na osvojování potřebných technických vědomostí, dovedností a návyků, vytváření vztahu k technice a rozvoj tvořivého technického myšlení. Cílem technické výchovy je získat správné postoje k technice a k využívání techniky v životě.

Environmentální vzdělávání dělíme na výchovu a osvětu.

Environmentální výchovou rozumíme systematické působení za účelem přijetí hodnot a jednání nezbytného pro ochranu a péči o životní prostředí.

Oblastmi vzdělávání jsou:

- výchova o životním prostředí
- výchova v životním prostředí
- výchova pro životní prostředí

Cíle polytechnické výchovy a vzdělávání:

- hravou formou, přiměřenou věkovým možnostem dětí, podporovat a rozvíjet jejich technické myšlení, tvořivost, manuální zručnost a verbální schopnosti
- rozvíjet tak myšlení, fantazii, zručnost a verbální projev
- vytvořit pozitivní přístup k práci /vytvářet pozitivní přístup k práci můžeme u dětí vhodnou motivací, vlastním příkladem /ukázka/, zařazováním vhodných didaktických her /včetně psychomotorických/ s různými materiály a pomůckami, pracovitost, píle, smysl pro zodpovědnost, houževnatost, vytrvalost, soustředění, zručnost atd.

- podpořit rozvoj jemné a hrubé motoriky, včetně koordinace oka a ruky
- seznámit děti s různými materiály a předměty i jejich vlastnostmi, osvojení praktických dovedností /zacházení s různými předměty, pomůckami, s nástroji, nářadím, materiály/
- přispět k celostnímu rozvoji dítěte, rozvoji samostatnosti a sebeobsluhy
- podporovat rozvoj konstrukčních dovedností, kreativity, představivosti, soustředěnosti, spolupráci i sebeorganizaci dokončit započaté dílo
- nabytí představ o hodnotách lidské práce a pocitu zodpovědnosti
- rozvíjet znalosti o technickém prostředí a pomáhat vytvářet a fixovat správné pracovní postupy a návyky, rozvoj spolupráce, vzájemnou komunikaci a volní vlastnosti a podporovat touhu tvořit a práci zdárně dokončit

Činnosti, metody a formy:

- činnosti tvořivé, manipulační, konstrukční, řemeslné, poměřující, porovnávající, přiřazující, stavební, rozlišující tvary
- hry, prožitek
- pohyb
- tvoření, výtvarné a rukodělné aktivity
- pracovní činnosti
- zpěv, muzicírování
- hry s řečí a zvuky
- tematické slavnosti

Motivace:

- ztvárnění, vyjádření tématu
- pohádka
- příběh
- hra
- povídání k tématu - otázky, obrázky, porozumění textu, vysvětlení, pracovní listy

Hry, podporující polytechnickou výchovu a vzdělávání, dělíme na:

- manipulační - zacházení s předmětem, napomáhají rozumovému vývoji dítěte
- pohybové a psychomotorické- jejich podstatu tvoří pohyb a hry s určitým emocionálním zaměřením (prožívání, vůle, rozhodnost, samostatnost), pracují často se vztahy mezi dětmi
- tematické - hry na konkrétní téma, děti v nich hrají určité role
- konstruktivní - výsledkem je nějaké dílo (podle vzoru či fantazie), rozvíjí přesnost, představivost a systematickosti, děti by měly být vedeny k dokončení díla a kritickému posouzení
- didaktické - nějakým způsobem výchovné, sociálního nebo pohybového charakteru

Didaktické hry pro rozvoj jemné motoriky pomáhají dítěti rozvíjet a podporovat manuální zručnost při různých praktických činnostech, např. technického zaměření (ovládání náčiní a nářadí apod.). Didaktické hry jsou individuální nebo kolektivní činnost. Projevuje se silná citová zainteresovanost s velkým podílem fantazie.

Vzdělávací nabídka k rozvoji polytechnického vzdělávání

- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky /noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika/
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem /třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání/
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii /kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity/
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání, estetické a tvůrčí aktivity /slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další/
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- různorodé společné hry a skupinové aktivity, námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce /využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností
- spontánní hra
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi /praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- práce s různými materiály / papír, karton, dřevo, šišky, textil, motouzy, stužky, plody,

sklo, semena, kořeni, ovčí rouno.../

- porovnávání velikostí, hmotnosti a přiřazování tvarů /větší, menší, rozlišení tvarů, řazení dle návodu.../
- činnosti spojené s využíváním pomůcek a náradí /sešívání, lepení, stříhání, přitloukání, řezání.../
- ekologicky motivované hravé aktivity - ekohry
- pracovní činnosti na zahradě /sázení, pletí, hrabání listí, kopání, trhání plodů a bylinek a jejich využití - pečení, chutnání, nápoje, sušení
- využívání konstrukčních stavebnic /Lego, kostky, vláčkodráhy.../
- činnosti spojené se sebeobsluhou /nazouvání, oblékání, zavazování, provlékání, zapínání/
- modelování /plastelína, kinetický písek, písek, kamínky, hlína/

Konkretizované očekávané výstupy:

- zacházení s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály
- rozlišení ročních období
- orientování se v prostoru a čase
- změny a dění v okolí dítěte
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí
- získání povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- odhadovat své síly, učit se hodnotit své osobní pokroky i pokroky a výkony druhých
- dokázat spolupracovat s ostatními
- přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- dokázat se soustředit a dokončit činnost
- řešit problémy, úkoly a situace
- řešit problémy na základě zkušenosti, experimentovat
- spontánně vymyslet nová řešení, hledat různé možnosti a varianty, používat vlastní originální nápady, využívat svých nabytých zkušeností, fantazie, představivosti a kreativity
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou a hrubou motoriku
- rozvíjet se ve všech oblastech vzdělávání /Dítě a svět, Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost/

Místem realizace je MŠ, školní zahrada a okolí.

S Kazoo a zvířátky do hudební pohádky

Prostředníkem na této cestě je dětský hudební nástroj KAZOO. Průvodkyněmi dvě malé myšky, Foukalka a Pískalka, které děti baví a motivují ke hře.

Kazoo je druh dechového hudebního nástroje, je vyrobený z bezpečného a robustního polypropylenu, který vydává specifický "bzučivý" zvuk prostřednictvím vibrací papírové membrány.

Pro každé dítě máme různé barvy /3barvy/ a každý má svůj podepsaný hudební nástroj.

Technika hry a seznámení s nástrojem:

Širším otvorem přiložíme Kazoo k ústům. K dosažení žádaného hudebního efektu nestačí do Kazoo pouze vhnět vzduch, jako například u flétny, ale je třeba zpívat. Tón hráč vytvoří pomocí svého hlasu /zadním hrdlem/. Překrýváním otvoru s membránou ve vrchní části těla výrobku lze dosáhnout změny barvy tónu. Délka dětského hudebního nástroje je 12 cm.

Očekávané výstupy:

- děti se naučí správně dýchat, používat hlas
- podpora a cvičení rozvoje hudebního sluchu
- hudební představivost a cit pro rytmus
- probíhá skupinová i individuální výuka
- využití k logopedické prevenci

Učíme se s myškou Foukalkou správně dýchat

Abychom mohli hezky hrát, potřebujeme cvičit správné dýchání. Myška Foukalka nám řekne, jak na to. Cvičení procvičujeme a opakuje na začátku každé hodiny.

Zívání:

Pořádně si zíváme, jakou když ráno vstáváme.

Protáhneme si u toho i ruce.

Lapání po dechu:

Jako při leknutí-myška Pískalka vystrašila Foukalku maskou kocoura. Vylekala se tak, že rychle zalapala po dechu. Zkusíme to také.

Představa balónku:

Představíme si, že jsme spolkli nafukovací balónek. Zkusíme nafouknout svůj balónek v bříšku hlubokým nádechem. Jakou barvu má tvůj balónek?

Dýchání v leže, syčení jako had:

Lehneme si na záda, ruce dáme podél těla nebo na bříško. Nadechneme se tak, abychom nehýbali s rameny a poté dlouze zasyčíme jako had. Kdo vydrží syčet nejdéle?

Program „Sportáček“

Jedná se o hudebně pohybovou výchovu s taneční tvorbou a interpretací, taneční přípravou, improvizací, základy gymnastiky, dětské jógy, zdravotního cvičení, prvky jógy, se zařazením relaxace a míčkové facilitace.

Pohybové ztvárnění formou her, říkanek, překážek, zajímavých hraček a cvičebních pomůcek /stuhly, tyčky, pompony, overbally, šátky, barevní hadi, prolézací pytel, padák, masážní podložky.../, k dispozici máme nářadí /lavičku, kladinku, trampolítku/.

Pohybová výchova je doplněna pobytem na školní zahradě, v nedalekém parku a sportovní hale při ZŠ, využíváme také nová sportoviště a hřiště nedaleko MŠ.

Pro děti je potřeba pohybu naprosto přirozená, učí se mu od malička, vyhledávají ho, proto ho ještě více podporujeme a dále budeme rozvíjet. Ideální je motivovat děti k pohybu tak, aby u něj vydržely celý život, protože pohyb přispívá k jeho fyzickému rozvoji i k jeho kondici, ovlivňuje celkové zdraví člověka. Když si lidé osvojí sportovní zvyklosti již v dětství, budou k nim snáze přistupovat i později a navíc podpoříme i zdravý životní styl.

Hlavním cílem je docílit u dětí podporu tělesného vývoje, podpořit psychomotorický vývoj, hrubou i jemnou motoriku, lokomoční pohybové činnosti /chůze, lezení, běh.../, rozvíjet improvizaci dětí, jejich fantazii, vnímání rytmu a pohybové dovednosti, zábavnou formou vytvářet u dětí radost z pohybu.

Věnovat se dítěti tak, aby správně ovládalo svůj pohybový aparát a tělesné funkce, aby si uvědomovalo své tělo a jeho hranice, ovládalo pohybové dovednosti.

Motivace:

- zábavnou hrou, přirozeným pohybem, napodobením jednoduchého pohybu podle vzoru
- využití pomůcek, nářadí a netradičního náčiní
- neustálé pozitivní hodnocení dětí
- povzbuzování, pochvaly, drobné odměny formou obrázků, razítek, zdravé stravy
- hudební doprovod
- nové hry a podněty
- rozvoj schopnosti spolupracovat, soupeřit, možnost improvizovat, komunikovat s učitelkou i s druhým dítětem
- vystoupení na veřejnosti, šití a sestavování kostýmů, vymýšlení sestav společně s dětmi

Výuka probíhá v malé tělocvičně /třídě/v přízemí MŠ a je součástí celoročního programu.

V rámci programu Sport'áček probíhá i **Míčková facilitace neboli „míčkování“**

Míčková facilitace neboli „míčkování“

je technika vyvinutá českou fyzioterapeutkou, paní Zdeňkou Jebavou. Zdeňka Jebavá vyvinula tuto techniku původně pro léčbu astmatických dětí a následně ji za podpory našich předních fyzioterapeutů a lékařů rozvíjela. Tato technika je uznávaná ve zdravotnictví a patří k měkkým technikám.

Technika Míčkování využívá skutečnost, že kožní řasa vytvořená pod míčkem uvolňuje měkké tkáně v kůži a podkoží a následně reflexní cestou ovlivňuje orgány, které patří k danému regionu. Sama masáž je nenásilná, dotyk míčku s pokožkou je velmi příjemný, protože míček je jemný, pružný a při masáži hřeje.

V MŠ ji lze využít pro vadné či chabé držení těla, pro uvolnění svalů zad, šíje, hrudníku, krku a obličeje.

Sestava pro obličej je využívána na chronické záněty dutin, nosohltanu, uší (zevní i vnitřní zvukovod), bolesti a únavu očí.

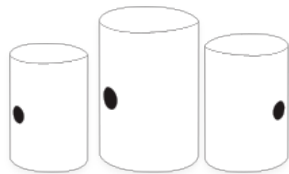
Sama facilitace pomocí míčků má velmi významný vliv na dechové obtíže - astma, chronické bronchitidy, špatný stereotyp dýchání atd.

Děti provádějí dle napodobování paní učitelky - individuálně, ve dvojici, ve skupině.

Míčkování je zařazeno i do běžného průběhu dne v MŠ a při logopedické prevenci.

Míčky po použití desinfikujeme praním.

Hrajeme si s Drumbeny

Drumben je multifunkční a originální učební pomůcka, která patří mezi kreativní a výukové hračky. Je to víceúčelový doplněk interiéru určen k posezení, cvičení, bubnování a malování, dá se využít jako podnožka, sedák, stolec, koš na hračky, jako rytmický nástroj, může se vyzdobit různými výtvarnými technikami.

Jednotlivé taburety lze vkládat do sebe, nezaberou tedy mnoho místa a jsou vždy po ruce. Drumbeny lze zařadit hlavně do výchovně vzdělávacích činností, při jazykových chvilkách či různých vystoupeních.

Očekávané výstupy:

- hudební představivost a cit pro rytmus
- probíhá skupinová práce a výuka, spolupráce
- rozvíjení komunikace
- cvičení a hra
- rozvoj představivosti a fantazie
- držet rytmus s ostatními, harmonicky se rozvíjet
- využití k logopedické prevenci

Drumbeny:

- podporují a rozvíjejí kreativitu
- rozvíjí prostorovou představivost
- jemnou i hrubou motoriku
- rozvíjejí rytmické schopnosti

Práce a hra s drumbeny:

- podporuje vztah dětí k životnímu prostředí, je vyroben z recyklovaného papíru a překližky, lze ho využít jako nádobu k třídění ekologického odpadu
- podporuje a pomáhá rozvíjet kreativitu a fantazii dětí, mohou totiž využít papírový korpus drumbenu k výtvarnému sebevyjádření
- podporuje prostor pro literární tvorbu dětí
- podporuje rozvoj hudebního cítění dítěte, jde o rytmický nástroj, díky kterému může dítě hledat vztah k hudbě, naladit se na svůj vlastní rytmus, naučit se bubnovat a docílit rytmické souhry s ostatními
- podporuje rozvíjet hrubou i jemnou motoriku

Činnosti, metody a formy:

- činnosti tvořivé, manipulační, konstrukční, řemeslné, poměřující, porovnávající, přiřazující, stavební, rozlišující tvary
- jako dutý nástroj ho lze využít jako součást her, při kterých se děti předškolního věku učí házet a trefovat se, rozlišovat barvy házením míčků do barevně pomalovaných drumbenů, využít drumben jako svůj vlastní tajný prostor, bunkr či imaginární dům

- hry, prožitok
- pohyb
- tvoření, výtvarné a rukodělné aktivity
- pracovní činnosti
- zpěv, muzicírování, rytmizace
- hry s řečí a zvuky
- tematické slavnosti
- pohádky

Aktivity s drumbenem:

Seznámení s drumbenem

CÍLE: seznámení se s nástrojem, rozvíjení schopnosti naladit se na svůj vlastní rytmus

POPIS: Děti sedí na jednom drumbenu a druhý mají před sebou. Učitelka jim vysvětlí podstatu tvorby dvou základních úderů na drumben. První úder je veden dlaní doprostřed drumbenu. Dlaň je mírně sevřená do mělké „mističky“, ruka je uvolněná od ramene, loket až po zápěstí. Druhý typ úderu je veden na okraj drumbenu. Provádí se pomocí koncem prstů ruky. Tento úder je krátký a ostrý. Pokud zkombinujeme jednou rukou hlubší úder a druhou rukou kratší a ostřejší úder, vzniká první základní rytmus, společně tento rytmus opakujeme. Začínáme těmi nejjednoduššími rytmy, aby děti získali odvahu a sebedůvěru.

Skupinová souhra

CÍLE: uplatnit vědomí sebe sama a uplatnit toto sebeuvědomění ve skupinové souhře, uvědomit si pravidla správné komunikace: být sdělný, být slyšen a naslouchat

POPIS: Učitelka se stane dirigentem orchestru, ukazuje na jednoho hráče po druhém. První, na kterého ukáže, začne hrát jednoduchou rytmickou sestavu. Další hráč se přidá s motivem, který se hodí a doplňuje ten předchozí. Takto vznikne souhra. Po chvíli učitelka jednotlivé hráče opět „vypíná“. Začínat a končit by se mělo do ticha.

Rytmická improvizace

CÍLE: rozvíjení fantazie a kreativity ve spolupráci s přirozeným nácvikem rytmických cvičení, skupinová souhra a skupinové tvoření

POPIS: Učitelka verbálně vede účastníky skupinové souhry imaginací, která hráče motivuje ke změně rytmů a hudebních nálad. Jedna z mnoha variantních podob imaginace: „Vyplováme společně na moře. Lodní motory se dávají do pohybu (pomalé a pravidelné úderu do drumbenu, je možné pomoci si hlasem „hěj hop“). Lod' se vzdaluje od břehu, na molu na nás mávají naši přátelé a členové naší rodiny. Motory zrychlují (postupné

zrychlování rytmických úderů, které vyvrcholí v nejrychlejší bubnování a nakonec ve společný konec). A teď jsme konečně na širém moři. Je slyšet jen šumění moře (přejíždění dlaní přes vršek drumbenu, vydávají tak zvuky podobné moři, hlavně si však masírují unavené ruce). Mezitím mohou v moři spatřit různé živočichy a pokusit se je napodobit zvukem drumbenu nebo hlasem. Vtom se na nebi ukazuje mráček, ze kterého se stane velký mrak. Začíná krápat (vydávají pomocí prstů na drumben zvuk počínajícího deště). Déšť ale houstne. Vypadá to na velkou průtrž (reagují na pokyn a bubnují tak, aby napodobily zvuk velkého deště). Do toho přichází hromy a blesky (skupina se může rozdělit na ty, kteří pouze prší a na ty, kteří napodobují zvuk hromu). A teď se pomalu bouře uklidňuje. Hromy a blesky ustávají. Déšť slábně. Je zase krásně (na pokyn uklidňují svoji hru).

Barevné bubnování

CÍLE: rozvíjení hrubé i jemné motoriky, rozvíjení rytmického vnímání a schopnosti tvořit rytmus, posilování pozornosti

POPIS: učitelka rozdělí mezi děti různobarevné drumbeny. Skupina by měla být rozdělena tak, aby různobarevné drumbeny byly rozděleny mezi děti rovnoměrně. Učitelka má v ruce míčky či jiné předměty stejných barev, jako jsou drumbeny (kuželky, pastelky...). Skupina začne hrát jeden společný rytmus, např. rytmus, kde se střídá jeden úder doprostřed drumbenu, jeden úder na kraj, pak dva úder doprostřed drumbenu a jeden úder na kraj. Když se skupina sehraje a zvykne si na rytmus, může lektor zapojit do hry míčky. Bude ukazovat míčky různých barev a ti účastníci, kteří mají drumben stejné barvy, jako je vybraný míček, mohou hrát. Ostatní musí čekat, až lektor ukáže míček stejné barvy, jako má jejich drumben. Učitelka může ukazovat postupně jeden, dva, tři i čtyři míčky (záleží na počtu zastoupených barev). Může míčky různě střídat, může také schovat všechny míčky, aby skupina přestala hrát apod.

Běh šikulů

POPIS: z drumbenů je připravena slalomová dráha. Děti musí slalom překonat s míčkem (u mladších dětí s plyšákem) na horní desce drumbenu nebo uvnitř drumbenu. Může se měřit čas nebo soutěžit ve dvojicích či skupinách.

Správná trefa

POPIS: pro tuto aktivitu je možno využít tři a více drumbenů různých velikostí. Drumbeny se postaví dnem na zem tak, aby bylo možné do nich házet. Je třeba použít lehké plastové nebo molitanové míčky, aby se drumbeny nárazem zevnitř do rezonanční desky nezničily. V určité vzdálenosti od drumbenů se vytvoří čára - hranice, kde bude házející stát. Pokud se mu za vhozené míčky budou počítat body, tak nejvíce bodů by měl dostat za trefu do nejmenšího drumbenu.

DIGITÁLNÍ KOMPETENCE

Projekt šablony: digitální kompetence v MŠ

V rámci šablon byla získána finanční dotace, jejíž účelem bylo pořízení digitálních učebních pomůcek využitelných pro rozvoj inforatického myšlení dětí a jejich digitálních kompetencí.

ROZVOJ DIGITÁLNÍCH KOMPETENCÍ V MŠ - PRAKTICKY

- Děti pomocí hlasového vyhledávání najdou obrázky
- Na vycházce pomocí aplikace v mobilu určí druhy rostlin nebo živočichů
- Pomocí „digi pomůcek“ rozvíjí logické myšlení, prostorovou orientaci
- Díky QR kódům získají nové poznatky

Digitální kompetence v předškolním věku

V MŠ zaměřujeme výchovně vzdělávací činnosti také na prohloubení digitálních, informačních a komunikačních technologií. Rychlá transformace se v dnešní době dotýká téměř všech oblastí našeho každodenního života. Ve světle digitalizace je velmi důležité určit, co a jakým způsobem dětem předáme. Tyto nezbytné digitální dovednosti můžeme označit jako „dovednosti 21. století“.

V předškolním věku tím směřujeme především ke:

- komunikaci
- spolupráci
- kritickému myšlení
- řešení problémů
- předávání znalostí
- kreativitu

Digitální simulace umožňuje praktickou experimentální práci, učení a zaměřuje se na prvky, jako je fantazie, zvědavost, výzva a motivace k interakci s dětmi, což následně stimuluje a zvyšuje vzájemnou komunikaci.

DIGITÁLNÍ GRAMOTNOST

Digitální gramotnost je dovednost vyhledávat, hodnotit, využívat, sdílet a vytvářet obsah pomocí informačních technologií a internetu. Naučit se v MŠ digitální pomůcky **SMYSLUPLNĚ** využívat a rozvíjet digitální kompetence dětí (i pedagogů).

METODY

- vyhledávání
- třídění
- ukládání a sdílení dat a informací
- tvoření
- komunikace, spolupráce
- osobní rozvoj
- bezpečnost v on-line prostoru, ochrana zdraví
- rozvoj infromatické myšlení
- motivace /pohádkou/
- názorná ukázka

POMŮCKY V MŠ

- Robotické a programovatelné digitální učební pomůcky
- Digitální mikroskop Levenhuk Discover"y Artisan se zabudovanou LCD obrazovkou /badatelská technika/
- Interaktivní mluvicí dětské knihy s elektronickou Albi tužkou
- Frotážové sady se zvukovými QR kódy
- Naučné sady s QR kódy

Včelka Bee-Bot

- interaktivní robotická didaktická pomůcka, kterou lze programovat pomocí tlačítek
- vhodná pro rozvoj logického myšlení, prostorové orientace a plánování
- práce s včelkou nenásilně podporuje jemnou motoriku a posiluje koncentraci pozornosti dítěte
- je vhodným nástrojem pro praktickou výuku základů programování
- je vyrobena z pevného a odolného materiálu, její obsluha je jednoduchá
- díky velkým tlačítkům s ní mohou pracovat již děti od tří let
- pohybuje se po hladké podložce ve čtyřech směrech a lze ji naprogramovat na sekvenci až 40 kroků.

Typy her:

- **Od kostky ke kostce** Postavíme 2-4
kostky základních barev do malého prostoru a motivujeme děti, aby pomohly včelce dostat se od jedné k druhé. Současně procvičujeme znalost barev, pozitivně motivujeme, chválíme děti, střídáme je v aktivitě. Včelce děti zadávají jeden příkaz, pokud však budou chtít experimentovat a zkoušet náhodně tlačítka. Této aktivitě určitě nebráníme, využijeme k dalšímu prohloubení pochopení - komentujeme, proč včelka kroky udělala atp. Při činnosti je možné zařadit i počítání kroků.
- **4 barevné čtverce v řadě** Učitelka si
připraví čtvercovou síť 1 x 4, kdy každý čtverec má 15 x 15 cm a základní barvy (červená, modrá, zelená, žlutá). Děti programují včelku na určenou barvu, využívají kroky vpřed a vzad, fixují si použití křížku na začátku programování a tlačítka GO po ukončení zadávání programu. Dle schopností dětí je možno včelku posouvat po jednom kroku nebo po více krocích, dle schopností dětí.
- **Čtvercová síť 2 x 4** Při této složitější
variantě pracujeme i s tlačítky vlevo nebo vpravo a pokusíme se včelku otáčet tak, aby jezdila popředu. Pole mohou být označena barevně nebo případně obrázky, symboly, které souvisí s probíraným tématem atp. Podstatou je, aby si děti osvojily způsob programování pohybu včelky.
- **Čtvercová stránka 4 x 4.** V obchodní síti je k dispozici průhledná síť, po které včelka může jezdit. Děti si při programování více kroků najednou mohou jednoduše ukazovat, kam včelka pojede. Síť má velmi široké využití, díky průhlednosti můžeme vkládat různé obrázky, symboly, písmena, číslice dle naší potřeby nebo probíraného tématu.
- **Využití v neřízených činnostech** Využitím včelky
nabídkou v neřízených aktivitách - děti si zkoušejí, co už se naučily, případně experimentují, spolupracují, diskutují o dalších možnostech hry se včelkou.
- **Stavění bludišť z kostek** Stavění bludišť a
cestiček z kostek. Děti dokáží postavit bludiště, snaží se naprogramovat včelku. Děti se mohou postupně naučit lepšímu odhadu, činnost je zábavná a humorná.

- Kreslení se včelkou** Pomocí izolepy
 připevníme jeden nebo více fixů, položíme pod včelku papír a včelka při pohybu zanechává stopu. Možnosti využití jsou široké - včelka například při zadání programu čtyř šipek do strany nakreslí kruh, s nímž děti mohou dále pracovat (stříhat, lepit, vybarvovat, dokreslovat atp). Děti mohou i programovat náhodně a výsledné obrázky potom různými výtvarnými technikami dotvářet a dokreslovat. Nejjednodušší činností je potom hra s kreslící včelou na velkém formátu papíru na zemi, náhodné programování a sledování a komentování výsledku.
- Tanec se včelkou** Prozatím
 nejnáročnější vyzkoušenou aktivitou se včelkou je pohyb - děti už zvládají programovat včelku, program zapisovat a číst. Nejprve vymyslíme nebo vytvoříme jednoduchý program např. o 12-18 krocích, naprogramujeme robota a spustíme několikrát program, děti pozorují. Poté, co se děti s programem dobře seznámí (je vhodné, aby jednotlivé kroky učitelka nahlas pojmenovávala), postavíme se za robota a provádíme tytéž pohyby. Pro děti je velmi náročné např. rozfázovat otočku o 360 stupňů do čtyř kroků a také dodržet směr otočky. Aktivita je vhodná pro rozvoj pohybové paměti a pravolevé orientace.

Digitální mikroskop Levenhuk Discover

má zabudovaný 3,5" LCD obrazovku, na kterou se přenáší obraz z objektivu. Obraz může být také zobrazen na externí obrazovce, nejen na monitoru PC, ale také na obrazovce televizoru. Mikroskop je kompatibilní se zařízeními s operačním systémem Windows a Mac OS a mikroskop lze k nim připojit pomocí kabelu USB. K připojení zařízení k televizoru se používá kabel AV. Mikroskop také umožňuje fotografování, nahrávání videa a měření.

Snímky lze pořizovat pomocí digitálního fotoaparátu mikroskopu. Rozsah zvětšení je v rozmezí od 20x do 500x a rozsah ručního zaostření je od 0 do 150 mm.

DIGITÁLNÍ KOMPETENCE - INSPIRACE PRO PEDAGOGY

- internetové praktické videonávody, ve kterých si ukazujeme, jak využít při práci v MŠ různé aplikace, které jsou k dispozici zdarma
- konkrétní tipy na digitální pomůcky, které mají osvědčené paní učitelky z praxe
- informace o národním plánu obnovy pro MŠ

VII. Evaluační systém

Jde o průběžné vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek v MŠ, které nám poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce. Je to systematický proces, jehož výsledky využíváme ke zlepšování vzdělávacího procesu a podmínek, za kterých se tento proces uskutečňuje. Znamená zajišťování, pozorování a vysvětlování dat, které charakterizují určitý stav, kvalitu a efektivnost vzdělávacího procesu a jeho výsledků. Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškeré činnosti včetně podmínek školy.

ŠVP je pravidelně podrobován analýze, neustále se vyvíjí a je konfrontován s třídními vzdělávacími programy a naopak.

Analyzován je i běžný pedagogický proces a z výsledků této analýzy jsou vyvozovány odpovídající závěry a jejich reflexe je samozřejmostí pro další vzdělávání.

Vnitřní evaluace probíhá na úrovni třídy, tu provádí jednotlivý pedagog a na úrovni školy ji provádí celý pedagogický sbor.

Pedagogická evaluace zajišťuje, porovnává, charakterizuje kvalitu a efektivnost vzdělávacího procesu a jeho výsledků.

Vzhledem k tomu, že jsme dvoutřídní MŠ, velmi se prolíná hodnocení školní a třídní.

Obě úrovně jsme přestali rozlišovat a hodnotíme komplexně.

Všechny čtyři učitelky střídavě působí ve všech třídách, je vytvořen systém vzájemné informovanosti o práci s dětmi, výchovných činnostech a výsledcích, učitelky spolu úzce spolupracují. Je to společná práce, kdy se zapojí celý kolektiv MŠ.

Vlastní hodnocení školy je autoevaluací a evaluací ŠVP učitelek + provozních zaměstnanců + rodičů + dětí.

Závěry z evaluace a případná řešení jsou zpracovány vedoucí na MŠ ve výroční zprávě.

Obsah evaluace ve ŠVP-struktura hodnocení:

1. **Oblast /vymezení oblastí, které budeme hodnotit a dále s nimi pracovat/**
2. **Kritéria /která budeme využívat/, evaluace z hlediska objektu- vzhledem k zaměstnancům, vzhledem k dítěti, k rodičům, k ŠVP, TVP**
3. **Metody, formy a postupy /kterými budeme hodnotit/**
4. **Časový plán**
5. **Systém**
 - Nástroje
 - Četnost /jak často budeme hodnotit/
 - Odpovědná osoba /kdo proces sleduje/
6. **Evaluační zpráva - výroční zpráva /na jejím základě přehodnocujeme, upravujeme a plánujeme s využitím zjištěných informací /zpětná vazba/**

1. Oblasti /prostředky/ evaluace:

- Hodnocení a pozorování ŠVP /soulad s RVPPV, funkčnost/, sledujeme naplňování cílů ŠVP
- Hodnocení zpracování TVP a jejich funkčnost, porovnání se ŠVP, optimalizace
- Hodnocení výchovně vzdělávacího procesu /prožitkové učení, spontánnost dětí, komunikativnost, tvořivost, aktivita, každodenní prolínání vzdělávacích oblastí, hodnocení/, sledujeme způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- Hodnocení integrovaných bloků /jsou-li vhodně připraveny, umožňují dostatečně využívat metod prožitkového a situačního učení, přináší výsledky, co chybělo, k čemu je potřeba se vrátit, kolik dětí je nenaplnilo, co se nestihlo/, sledujeme průběh vzdělávání
- Hodnocení, sledování a respektování podmínek-materiálních, hygienických, personálních, podmínek vhodné psychohygieny, organizace a provozu školy a podmínek zajištění BOZP a ochrany zdraví dítěte /do jaké míry jsou naplňovány, zprávy BOZP, revize, hospitační zápisy/, sledujeme také kvalitu podmínek vzdělávání
- Hodnocení seberealizace a kvality práce pedagogů /pedagogický styl, cíle, postupy, metody, tvořivost, improvizace, vzdělávání/, sledujeme kvalitu práce pedagogů- kontrolní a hospitační činnost /zápis do "Záznamu o hospitaci"/
- Hodnocení dětí /individuální pokroky dětí/
- Hodnocení a sledování kvality práce provozních zaměstnanců /ústně, odměnou/

Pravidla evaluace:

- Hodnotíme ve vztahu k dítěti individuálního rozvoje a učení
- Hodnotíme ve vztahu k pedagogům hodnocení kvality jejich práce
- Hodnotíme průběžně, neustále, vyhodnocujeme dle potřeby
- Evaluujeme, sledujeme, zaznamenáváme a vyhodnocujeme veškerou činnosti školy, všechny záměry, cíle ŠVP i TVP, dílčí programy, projekty /nadstandardní činnosti, akce/ včetně postupů, forem a metod, kterými škola plánované cíle naplňuje
- Evaluujeme průběžně, vždy, když chceme zjistit, jak se cíle daří naplňovat /většinou čtvrtletně, pololetně a na závěr školního roku/

2. Kritéria evaluace:

Jsou zaměřena na plnění hlavních cílů a záměrů směřujících k realizaci ŠVP.

Je zaměřena na sjednocení požadavků nutných pro klidný a bezproblémový chod MŠ, k jednotnému přístupu při výchovně vzdělávacím působení na děti a dobré spolupráci všech zaměstnanců školy.

Evaluace směrem k učitelkám a vedoucí učitelce /která dodržuje stejná pravidla/ je zaměřena na sledování:

- Rozpracování rámcových i specifických cílů do výchovně vzdělávacího programu
- Naplňování cílů daných ŠVP
- Rozpracování TVP do každodenní práce s dětmi, přípravy a sledování vedení třídní dokumentace /pravidelnost, obsažnost a pečlivost zápisů/
- Užité metody, formy, prostředky s ohledem na děti, vyvození důsledků pro svoji práci
- Zaujetí dětí pro činnosti
- Dodržování psychohygienických podmínek a pedagogických zásad
- Sledovat vztah a přístup učitelek k dětem, laskavost, cit, oslovování dětí, individuální přístup, respekt, rozvíjení osobností dítěte a jeho nadání
- Individuální práce s dětmi s odkladem školní docházky a s problémovými dětmi
- Sledovat vztah dětí k učitelkám, důvěru a kvalitu jejich práce, respektování a uspokojování potřeb dětí
- Vytváření podmínek pro individuální, skupinové a frontální činnosti
- Sledovat profesionální vystupování učitelek směrem k rodičům, informovanost rodičů a výsledky všech forem spolupráce
- Sledovat formy /prožitkový, kognitivní, emoční styl učení/ a způsob práce s dětmi, dodržení práva dítěte na hru, volný čas, spontánní pohyb, respektování dominantní úlohy dětské hry, respektování zájmu dětí
- Sledovat zodpovědnost učitelek za vlastní práci
- Sledovat dodržování pitného režimu, hygienických návyků, předpisů bezpečnosti práce, požární ochrany a dodržování a efektivní využívání pracovní doby
- Sledovat schopnost zhodnotit svoji práci, stanovit a vyvodit závěry
- Sledovat plnění školního a provozního řádu, pracovní náplně
- Spolupráce s učitelkami a rodiči dětí

Evaluace směrem k zaměstnancům je zaměřena na sledování:

- Plnění dodržování pracovních povinností, plnění školního a provozního řádu a pracovní náplně
- Dodržování předpisů BOZP a PO
- Dodržování hygienických předpisů a norem
- Spolupráce s učitelkami a rodiči dětí
- Dodržování a efektivní využívání pracovní doby

Evaluace směrem k vedoucí učitelce /která dodržuje stejná pravidla/ je zaměřena na sledování:

- Hodnocení své pedagogické i řídicí práce, hodnocení individuálních pokroků jednotlivých dětí, kontroluje a hodnotí práci pedagogů /hospitace, porady/
- Kontroly vedení třídní a jiné dokumentace
- Evaluaci výchovně vzdělávacích procesů celé MŠ
- Průběh a výsledky vzdělávání se vzdělávacími cíli ŠVP a s cíli RVPPV
- Vedení záznamů
- Zpracování výroční zprávy, kde provede zhodnocení uplynulého období /závěrečné hodnocení a evaluace MŠ/
- Vyvození důsledků vedoucí k optimalizaci a zkvalitňování MŠ /úpravy programu, projektu, přehodnocení cílů, organizace, metody, formy, vzdělávání dětí, podmínky personální i věcné/
- Průběžné kontroly realizace hodnocení dětí a vedení záznamů, řešení problematiky na pedagogických poradách
- Spolupráce MŠ s ostatními institucemi, odborníky a rodiči
- Dodržování školního řádu školy a plnění pracovní náplně

Evaluace pedagogů směrem k dítěti je zaměřena na sledování:

- Hodnocení své práce, zvolených metod, forem, prostředků s ohledem na dětskou osobnost
Co se děti naučily /hodnocení dětí/, co se dozvěděly nového /hodnocení výsledků/, jak a čím /hodnocení procesů/ se mi podařilo dosáhnout cíle /autoevaluace/
- Jestli činnost dětí zaujala a byla přínosem
- Evaluace celé třídy, porovnává TVP a ŠVP
- Individuálního hodnocení dětí, kritérií, co by mělo dítě vzhledem k věku průměrně zvládnout, očekávané kompetence
- Individuálního hodnocení, pedagogická diagnostika, možnosti dítěte /zdravotní stav, rodinné prostředí, prostředí MŠ/
- Znalost výchozího vývojového stupně dítěte a vzhledem k tomu hodnotit pokrok dítěte
- Odhadnutí talentu, zjištění nedostatků, vyvození důsledků
- Rozvoje ve všech složkách výchovy:
výtvarná složka: výtvarné práce dětí
grafická složka: grafická cvičení pro děti rozdělená dle věkových kategorií a individuálních schopností dětí
portfolia: obsahují informace o dítěti, zprávy z PPP, prohlášení a pověření rodičů, záznamy o pozorování dítěte

Evaluace směrem k rodičům je zaměřena na:

- Rozhovory nad portfolii dětí, zakládání PL, práce dětí v deskách, které si na konci šk. roku odnášejí domů
- Ankety /anonymní/
- Rozhovory při každodenním styku s rodiči
- Individuální rozhovory s rodiči při vstupu dítěte do MŠ
- Schůzky s rodiči /dle potřeby/
- Akce s rodiči /vzájemné pozorování, spolupráce a rozhovory/
- Připomínky, prosby, návrhy /sešit pro rodiče-k dispozici v chodbě u šaten/

Všichni pracovníci se účastní provozních a pedagogických porad. Pedagogický sbor pracuje jako tým, úkoly, povinnosti, pravomoci všech pracovníků jsou jasně vymezeny a zaměstnanci se spoluúčastní na rozhodování v otázkách školního programu, spolupracují při řešení obtížnějších výchovně vzdělávacích situacích, zapojují se do spolupráce rodiče. Zaměstnanci jsou zapojováni do řízení MŠ, je jim ponechán dostatek pravomocí a je respektován jejich názor.

Informační systém v MŠ je vytvořen interpersonálně rozhovory, písemně, součástí pedagogických a provozních porad.

Pro rodiče pak denně nástěnkami, informacemi pro rodiče, třídními schůzkami a poradenskou službou.

Názory zaměstnanců i rodičů jsou konzultovány, kolektiv funkčně spolupracuje.

3. Metody, formy a postupy evaluace /způsob provedení/:

- Pozorování, opakované pozorování /slouží především ke sledování dítěte a jeho projevů/
- Rozhovor s dítětem, s rodiči, konzultace s ostatními odborníky
- Rozbor a pozorování herních aktivit dítěte
- Diskuse
- Rozbor procesu učení /vhodné využití didaktických her a testů/
- Rozbor jazykových projevů /úroveň komunikace/
- Rozbor, analýza prací /kresby, pracovních výrobků/
- Analýza třídní a školní dokumentace a osobní dokumentace dítěte
- Sociometrické metody /pozorování chování a jednání dítěte, postavení ve skupině/
- Analýza vlastní pedagogické aktivity, programů a projektů
- Ankety, dotazníky, besedy
- Porovnávání výsledků s plánovanými cíly
- Hospitace, hospitační rozbor
- Pozorování v pedagogickém procesu, činnosti pedagoga-následný rozhovor zaměřený na analýzu zachycených skutečností a sebereflexi
- Pedagogické porady
- Brainstorming-skupinová metoda, zachycení myšlenek, vedoucí k tvořivému řešení a inspiraci

4. Časový plán

1. **Evaluace krátkodobá** /zpětné vazby, portfolia/-další úpravy a dopracování ŠVP pedagogy včetně stanovení dílčích cílů podle podmínek své třídy a dle věkových zvláštností dětí, motivované celky k určitým tématům
2. **Evaluace střednědobá** /obecnými cíli, kompetencemi, portfolia/
3. **Evaluace dlouhodobá** /dotazníky, ankety/

Je velmi důležité o výsledcích evaluace diskutovat a vyhodnocovat získané poznatky. Jedině tak se můžeme posunout vpřed ke kvalitě.

Vysoká odpovědnost vedení školy i pedagogů za kvalitu vzdělávání vede celý tým k průběžné kontrole a vyhodnocování vzdělávacích činností i podmínek pro jejich realizaci. Získané poznatky poskytují pedagogům zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce a jsou následně cíleně využívány ke zlepšování ŠVP.

Evaluace vzdělávacích procesů a vzdělávací práce:

- Evaluace programu „Vodní kapka na cestách aneb zpíváme si s kapkou od jara do zimy“ - 2krát ročně na poradě
- Evaluace integrovaného bloku i jednotlivých témat-vždy po ukončení
- Rychlá evaluace:
Co se právě teď dítě učí?
S jakou hodnotou se dítě právě teď setkává?
Jaký má dítě prostor pro samostatnost?

Časový plán

- průběžné hodnocení konkrétních činností ,výsledků hry jedince či skupiny provádí učitelka společně s dětmi
- hodnocení podmínek a kvality výsledků práce v rámci třídy hodnotí učitelky průběžně
- hodnocení chování dětí i celé skupiny , individuální rozvoj a relativní posun dítěte provádí učitelky (záznamy o dětech) - většinou od ledna do června, u starších dětí i dříve
- hodnocení učitelek provádí vedoucí MŠ na základě hospitací a pedagogických porad průběžně nebo na pedagogických poradách 3x ročně
- sebehodnocení provádí učitelka rozbořem své práce, konzultuje s ostatními učitelkami
- evaluace integrovaného bloku, jeho průběhu a výsledků provádí učitelky průběžně, měsíčně
- kontrolu třídní dokumentace provádí vedoucí MŠ 1x týdně

- kvalitu a efektivnost vzdělávacího procesu provádí vedoucí MŠ a učitelky na pedagogických poradách dle potřeby
- věcné a psychosociální podmínky hodnotí vedoucí MŠ a učitelky průběžně
- spoluúčast rodičů, ohlasy na práci školy zjišťují učitelky rozhovorem s rodiči, možností zápisu v sešitě v šatně MŠ, anketou či dotazníkem /dle potřeby/, při setkání s rodiči
- evaluaci školního programu a vyhodnocení vzdělávacího obsahu na úrovni tříd provádí učitelky a vedoucí MŠ závěrem roku

5. Systém evaluace:

Nástroje hodnocení:

- pozorování
- rozhovory, diskuse, porady
- kontrola pedagogických a provozních pracovníků
- hospitace a následné rozbory
- analýza třídní a školní dokumentace, rozbory
- analýza integrovaných bloků
- analýza vlastní práce pedagogické a řídicí
- dotazníky, stanovení a řešení problémů
- ankety
- podněty ze strany rodičů

Další vzdělávání učitelk:

- RVPPV - Výzkumný ústav pedagogiky v Praze
- Studium materiálů na www.rvp.cz - metodický portál pro předškolní výchovu, EDU
- Internetové stránky, FCB
- Informace z projektu ekologie "Mrkvička"
- Kafomet
- Raabe
- Metodiky /Barevné kamínky, Pinterest, EDU, MŠMT/
- Barevné kamínky + CD
- Semináře a kurzy akreditované ministerstvem školství
- Knižní publikace a encyklopedie, vzdělávací publikace /Portál/
- Samostudium, stáže zaměstnanců /školení, besedy, semináře/
- Setkávání s učitelkami z různých MŠ
- Profesní růst

Sledování námětů časopisů, které se zabývají předškolní výchovou:

- Informatorium
- Učitelské noviny
- Včelička
- Dětské časopisy /Sluníčko, Kouzelná školka.../

Další zdroje informací:

- děti a jejich spontánní reakce, postoje, gesta, verbální i neverbální projevy
- postoje rodičů
- vzájemné působení a předávání vědomostí a zkušeností učitelek
- metodika, knihovna /kabinet MŠ/
- další odborníci, partneři MŠ, zřizovatel, ZŠ, ZUŠ, veřejnost
- hodnotící zpráva ČŠI

Četnost a přílohy k evaluaci:

- Evaluace dítěte v MŠ, záznamy o dítěti /popřípadě individuální plán/
Speciálně pedagogická diagnostika dítěte předškolního věku...
..... 2xročně, průběžně, dle potřeby
- Evaluace integrovaného bloku.....průběžně, dle potřeby, třídní knihy
- Evaluace ŠVP, programu.....1xročně, průběžně, aktuálně, porady, třídní knihy
- Dotazník pro rodiče.....dle potřeby
- Záznamový arch pro hospitaci.....1xročně

Vždy považujeme tyto záznamy za důvěrné!

